

MĚKKÝŠI

(Mollusca)

ŽDÁRSKÝCH VRCHŮ

**Měkkýši (*Mollusca*) Žďárských vrchů.
Molluscs (*Mollusca*) of the Žďárské vrchy Mts.**

Autoři / Authors: Magda Drvotová, Jaroslav Č. Hlaváč, Michal Horsák, Luboš Beran, Libor Dvořák,
Lucie Juříčková, Petr Mückstein

Edice PARNASSIA

***Svazek / Volume:* 3**

Redakce / Executive editors: Jaromír Čejka, Petr Mückstein, Bohumil Hanus

Fotografie / Photos: Michal Horsák, Petr Mückstein, Bohumil Hanus, Lucie Juříčková, Luboš Beran,
Lubomír Dajč, Jaroslav Brabenec, Jana Dvořáková

Technická spolupráce / Technical support: Bohumil Hanus

Vydal / Published by: AOPK ČR, Správa CHKO Žďárské vrchy, Žďár nad Sázavou

Tisk / Printed by: Grafies, a.s., Hlinsko

Náklad / Number of copies: 500

Doporučená citace / Recommended citation:

Drvotová M. a kol., 2008: Měkkýši (*Mollusca*) Žďárských vrchů. (*Molluscs (Mollusca) of the Žďárské vrchy Mts.*). - Parnassia, č. 3., 79 pp., 16 tab.

Key words: Mollusca, Žďárské vrchy Mts., Czech Republic

© Magda Drvotová, Jaroslav Č. Hlaváč, Michal Horsák, Luboš Beran, Libor Dvořák,
Lucie Juříčková & Petr Mückstein
© AOPK ČR, Správa CHKO Žďárské vrchy

ISBN: 978-80-87051-49-8

MĚKKÝŠI (MOLLUSCA) ŽĎÁRSKÝCH VRCHŮ

**MOLLUSCOUS (MOLLUSCA)
OF THE ŽĎÁRSKÉ VRCHY MTS**

**MAGDA DRVOTOVÁ, JAROSLAV Č. HLAVÁČ, MICHAL HORSÁK,
LUBOŠ BERAN, LIBOR DVOŘÁK, LUCIE JUŘIČKOVÁ, PETR MÜCKSTEIN**

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
Správa Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy

2008

edice Parnassia

Úvod

Měkkýši představují velmi cennou bioindikační skupinu živočichů (Ložek 1981). Jejich úzký vztah k prostředí ve kterém žijí je již léta dobře znám a studován, zejména co se týče suchozemských plžů (viz Juříčková et al. 2008). Malakozoologický průzkum proto může napovědět mnoho o přírodních i lidských vlivech v krajině (Mácha 1971, Ložek 1988, Frest 2002). Snad nejnámější je, díky jejich schránkám, vazba měkkýšů na obsah vápníku v prostředí (Wäreborn 1970, Waldén 1981, Horsák 2006). Právě proto se v minulých dobách zájem malakozoologů soustřeďoval především na vápencové oblasti České republiky a území Žďárských vrchů zůstávalo po dlouhou dobu mimo rámec jejich zájmu, neboť neslibovalo žádné převratné objevy. V posledních desetiletích se však pole působnosti české malakologické komunity stále rozšiřuje a v současnosti vrcholí snaha o získání relevantních dat z celého území státu. V důsledku toho od druhé poloviny devadesátých let postupně přibývají i nálezy měkkýšů z oblasti CHKO Žďárské vrchy.

Zejména v posledních několika letech zájem o oblast značně vzrostl a vyvrcholením celé snahy bylo konání Malakologických dnů na jaře roku 2006. V rámci této akce se do oblasti sjelo množství malakozoologů, kteří zde prozkoumali širokou škálu stanovišť. Tento zatím poslední počín doplnil a ucelil dosavadní znalosti o malakofauně oblasti. Cílem této publikace je seznámit širší veřejnost s výsledky dosavadního bádání.

Účastníci Malakologických dnů při průzkumu NPR Ransko na jaře roku 2006. (foto: J. Dvořáková)

HISTORIE MALAKOZOLOGICKÉHO VÝZKUMU VE ŽĎÁRSKÝCH VRŠÍCH

Českomoravská vrchovina až donedávna malakozoologické badatele příliš nelákala. Zdejší krajina, s kyselým geologickým podložím, studeným klimatem a malým zastoupením listnatých dřevin, nikdy neslibovala objevné či překvapivé nálezy. Data pocházející z této oblasti byla tedy výsledkem spíše náhodných návštěv, než soustředěného výzkumu.

Vůbec první zmínka o Žďárských vrších se v malakozoologické literatuře vyskytuje v díle A. Culka: Měkkýši Ohebu (Culek 1944). Bohužel se jedná pouze o komentář k výskytu druhu *Clausilia cruciata*, který se podle slov autora vyskytuje i ve vrchovině Žďárské, kde ho sám našel. Následuje odkaz na nepublikované sběry autora. Vzhledem k tomu, že tato data nebyla nikdy publikována, nelze určit ani přesnější lokalizaci nálezu ani jiné podrobnosti. A protože tento druh nebyl nikde v oblasti od té doby zaznamenán, zůstává celá záležitost záhadou.

Dalším malakozoologem, který oblast navštívil až v průběhu 50. let, je V. Ložek. Z jeho nálezů byly publikovány pouze sběry, které provedl na Žákově hoře (Ložek 1976). Ten zde našel tři zajímavé druhy závornatkovitých plžů: *Cochlodina orthostoma*, *Vestia turgida* a *Bulgaria cana*, které nebyly jinde v oblasti nalezeny. Žáková hora tak představuje místo jejich silně izolovaného výskytu. Bohužel od té doby nebyl jejich výskyt cíleně ověřován, takže aktuální data chybí. Nicméně lze předpokládat, že vzhledem k dobrému stavu tamních biotopů se tyto druhy na lokalitě stále vyskytují.

Během následující časové prodlevy navštívil v roce 1985 oblast J. Vašátka a provedl sběr na Žákově hoře. Další data z oblasti byla získána až v druhé polovině devadesátých let minulého století. Z roku 1996 pocházejí malakozoologická data získaná L. Juříčkovou z lokalit Zkamenělý zámek a zřícenina hradu Štarkov (Juříčková 2005). V devadesátých letech pak V. Ložek navštívil ještě několik lokalit v blízkosti NPR Ranská bahna a také PR Štíří důl. V letech 1998-2000 v oblasti bádá entomolog P. Kment, který dodal množství dat zejména o vodních měkkýších i o druzích žijících v blízkosti vod. Z roku 1999 pochází nález z lokality u Zuberského potoka od D. Filipové. V roce 2001 do oblasti zavítal M. Horsák a provedl zde sběry na třech suchozemských lokalitách. Konečně v letech 1996 a 2003-04 prováděl L. Beran v oblasti výzkum vodních měkkýšů. Všechna výše zmíněná data jsou zahrnuta v této publikaci.

Jak je patrné z výše řečeného, malakozoologický zájem o Žďárské vrchy nebyl nikdy příliš systematický a donedávna odtud nebyla známa téměř žádná data, zejména o suchozemské malakofauně. V současné době však postupuje práce na malakozoologickém zmapování celého území státu. Proto se v oblasti Žďárských vrchů konaly ve dnech 5.-7. května 2006 Malakozoologické dny, s cílem doplnit znalosti také o této, dosud málo známé oblasti. Této akci se zúčastnila dvacítká badatelů, kteří navštívili celkem 48 lokalit. Výsledky výzkumu pak daly popud k vydání této publikace.

MATERIÁL A METODIKA

V průběhu malakozoologického výzkumu v oblasti Žďárských vrchů byl navštíven reprezentativní vzorek lokalit. Tato místa byla vybrána tak, aby z malakozoologického pohledu pokrývala co nejširší škálu vodních i suchozemských biotopů.

Sběr byl v případě vodních stanovišť prováděn kombinací vizuální metody (včetně prohlížení kamenů a různých předmětů ve vodě) a odběrů z vegetace či sedimentu za pomoci kovového kuchyňského cedníku (průměr cedníku 20 cm, velikost ok 0,5-1,0 mm). V rámci suchozemských lokalit byl prováděn ruční sběr, zaměřený především na vhodné mikrohabitaty, kde bylo možné očekávat přítomnost měkkýšů (padlé dřevo, bylinná vegetace, opad listnatých stromů apod.). Na příhodných místech byl sběr doplněn vzorkem hrabanky odebíraným z plošek o velikosti 10x10 cm² rozmístěných tak, aby pokryly co nejširší škálu mikrostanovišť v rámci lokality.

Získaný materiál byl determinován podle nejmodernější určovací literatury a v případě potřeby byly vybrané druhy zkoumány rovněž anatomicky. Systém a nomenklatura byly upraveny podle aktuální verze přehledu měkkýšů ČR (Juříčková et al. 2008). Materiál byl deponován u jednotlivých sběratelů.

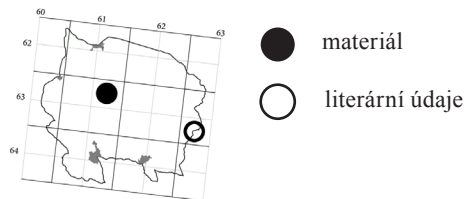
Jména sběratelů jsou napsána v podobě iniciál u popisů konkrétních lokalit.

AJ – Anna Jansová, BP – Beata Pokryzsko, DF – D. Filipová, DŘ – Dagmar Říhová, JD – Jana Dvořáková, JH – Jaroslav Č. Hlaváč, JK – Jiří Kupka, JM – Jan Myšák, JV – Jaroslav Vašátka, KD – Kateřina

Dvořáková, KT - Karel Tajovský, LD – Libor Dvořák, LB – Luboš Beran, LJ – Lucie Juříčková, LK – Lubomír Kolouch, MD – Magda Drvotová, MH – Michal Horsák, MM – Michal Mañas, MŠ – Monika Štambergová, PB – Petr Bogush, PK – Petr Kment, PT – Pavel Tlachač, Ptu – Petra Tučková, TK – Tereza Kořínková, TM – Tomasz K. Maltz, VL – Vojen Ložek.

Údaje u jednotlivých lokalit jsou seřazeny podle následujícího klíče:
49°47'04" N, 15°48'56" E,¹⁾ 540 m,²⁾ 6260,³⁾ Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici,⁴⁾ Trhová Kamenice,⁵⁾ 5.5.2006, ⁶⁾ LB, JK, TK, MM, MŠ ⁷⁾

- 1) zeměpisné souřadnice
- 2) nadmořská výška
- 3) faunistický čtverec
- 4) název lokality
- 5) katastrální území
- 6) datum sběru
- 7) iniciály sběratelů

VÝMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA STUDOVANÉHO ÚZEMÍ

Zájmové území bylo vymezeno podle hranic Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy. Jeho rozloha činí 709 km² a rozkládá se v nadmořských výškách 490-836,3 m (Devět skal).

Krajina Žďárských vrchů je charakteristická svou členitostí a představuje cenný vzorek vcelku zachovalé kulturní krajiny. Morfologie území odpovídá vrchovinnému až pahorkatinnému typu. Podloží jsou zde metamorfované horniny krystalinika a moldanubika, různé typy rul, migmatitů a svorů s vložkami hadců a krystalinických vápenců. Klimaticky patří mezi chladnější, vlhčí a značně větrné oblasti. Je to pramenná oblast řek Sázavy, Svratky, Chrudimky, Doubravy a Oslavy a nese četné hodnotné rybníční soustavy (Holuša & Mückstein 2007).

Lesy zaujímají 46 % chráněné krajinné oblasti, pokrývají především vyšší partie a jsou značně pozmeněné ve prospěch smrku (Holuša & Mückstein 2007). Pouze fragmentárně se zachovaly přírodní porosty jedlových bučin. Louky, vzniklé zemědělským obhospodařováním, představují kulturní prvek krajiny. Z hlediska ochrany přírody jsou nejcennější louky rašelinné a mokřadní. Rašeliniště patří k nejvýznamnějším a nejzachovalejším přírodním společenstvům oblasti (Holuša & Mückstein 2007).

PŘEHLED STUDOVANÝCH LOKALIT

1. 49°47'04" N, 15°48'56" E, 540 m, 6260, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, Trhová Kamenice, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
2. 49°46'49" N, 15°49'29" E, 540 m, 6260, mokřady pod hrází Zadního rybníka, Trhová Kamenice, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
3. 49°46'50" N, 15°49'40" E, 540 m, 6260, Zadní rybník v PP Zadní rybník, Trhová Kamenice, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
4. 49°46'50" N, 15°49'46" E, 540 m, 6260, mokřady na přítoku u SV cípu Zadního rybníku, Trhová Kamenice, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
5. 49°46'30" N, 15°49'55" E, 520 m, 6260, Chrudimka u Svobodných Hamrů, Trhová Kamenice, 12.6.1996, LB
6. 49°45'29" N, 15°51'22" E, 570 m, 6261, Kanál u lesa u mostku silnice Rváčov – Vítanov, Rváčov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
7. 49°45'23" N, 15°51'22" E, 570 m, 6261, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, Rváčov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ,
8. 49°45'42" N, 15°54'20" E, 560 m, 6261, Chrudimka v Hlinsku, Hlinsko, 8.6.1996, LB
9. 49°43'43" N, 15°54'59" E, 600 m, 6261, JZ břeh VN Hamry u zátoky, Studnice, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
10. 49°43'39" N, 15°54'59" E, 600 m, 6261, tůňka nad cestou podél JZ břehu VN Hamry u zátoky, Studnice, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ

11. 49°42'44" N, 15°55'42" E, 615 m, 6261, rybník Návesník v PP Návesník, Vortová, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
12. 49°42'47.29" N, 15°56'04.80" E, 610 m, 6261, Vortová, ruderál u domu na levém břehu Vortovského potoka blízko mostku u silnice vedoucí do obce Zalíbené, Vortová, 5. 5. 2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
13. 49°41'21" N, 15°59'32" E, 640 m, 6361, řeka Svratka u mostu, v obci, Herálec, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
14. 49°42'50" N, 16°01'55" E, 640 m, 6262, ruderál v obci Svratka nad potokem, Svratka, 3.10.1999, PK
15. 49°42'21" N, 16°01'35,81" E, 630 m, 6262, nádrž na řece Svratce u města Svratka, Svratka, 30.10.1999, MH, PK
16. 49°42'20" N, 16°01'31" E, 635 m, 6262 Svratka, tůňky v lese nad nádrží, Svratka, 3.10.1999, PK
17. 49°42'34" N, 16°04'34" E, 800 m, 6262, Zkamenělý zámek, Česká Cikánka, 20.6.1996, LJ
18. 49°41'12" N, 16°03'37" E, 605 m, 6362, Křižánky v obci, Moravské Křižánky, 25.10.2000, PK
19. 49°41'06" N, 16°03'35" E, 605 m, 6362, Kyšperský rybník, Moravské Křižánky, 18.5.2004, LB
20. 49°41'10" N, 16°03'33" E, 610 m, 6362 Kyšperský rybník, tůňky u břehu s rašeliníkem, Moravské Křižánky, 10.7.1999, PK
21. 49°40'38" N, 16°04'13" E, 600 m, 6362, tůňka spojená s kanálem nad rybníkem Řasník, Moravské Křižánky, 18.5.2004, LB
22. 49°40'33" N, 16°04'25" E, 600 m, 6362, Rybník Řasník, na břehu, Moravské Křižánky, 25.10.2000, PK
23. 49°40'33" N, 16°04'21" E, 595 m, 6362, Potok Řasník pod rybníkem Řasník, Moravské Křižánky, 5.9.1999, PK
24. 49°40'16" N, 16°05'29" E, 587 m, 6362, Slepé rameno Svratky, Milovy, 13.8.1998, 8.8. 1999, PK
25. 49°40'12" N, 16°05'24" E, 585 m, 6362, meandrující Svratka S od Milovského rybníka, Milovy, 18.5.2004, LB
26. 49°39'59" N, 16°05'25" E, 593 m, 6362, Potok za Milovským rybníkem, Milovy, 24.4.1999, PK
27. 49°39'59" N, 16°05'25" E, 593 m, 6362, Milovský rybník, Milovy, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB
28. 49°39'54" N, 16°05'16" E, 595 m, 6362, Tůňky v lese u Milovského rybníka, Milovy, 19.6.1999, PK
29. 49°39'37" N, 16°06'00" E, 600 m, 6362, Nový rybník, Blatiny, 12.8.1998, PK
30. 49°40'35" N, 16°12'48" E, 515 m, 6363, Bílý potok asi 700 m nad Lačnovem (v CHKO Žďárské vrchy), Lačnov, 18.5.2004, LB
31. 49°40'19" N, 16°12'08" E, 510 m, 6363, meliorační betonový (zarostlý) kanálek mezi silnicí Lačnov - Borovnice a Lačnov - Telecí, Lačnov u Korouhve, 18.5.2004, LB
32. 49°39'23" N, 16°08'47" E, 690 m, 6362, betonový rybníček v S části Daňkovic, Daňkovice, 13.3.2003, LB
33. 49°39'19" N, 16°08'46" E, 680 m, 6362, tůňka na pramenné stružce nad rybníčkem u Selského Dvora, Daňkovice, 13.3.2003, LB
34. 49°38'38" N, 16°08'54" E, 605 m, 6362, drobný mokřad mezi potůčkem a silnicí Lišná - Daňkovice asi 500 m S od Lišné, Lišná, 14.3.2003, LB
35. 49°38'20" N, 16°09'06" E, 590 m, 6362, drobná prameniště mezi Fryšávkou a silnicí před okrajem obce, Lišná, 14.3.2003, LB
36. 49°38'41" N, 16°09'47" E, 575 m, 6362, drobný kanálek nad rybníčkem u mlýna (MVE) u Fryšávky asi 1 km SV od Lišné, Lišná, 14.3.2003, LB
37. 49°38'40" N, 16°09'47" E, 575 m, 6362, Fryšávka a náhon nad mlýnem (MVE) asi 1 km SV od Lišné, Lišná, 14.3.2003, LB
38. 49°38'19" N, 16°10'15" E, 600 m, 6363, Zřícenina hradu Štarkov, Nový Jimramov, 9.6.1996, LJ
39. 49°38'05" N, 16°11'20" E, 542 m, 6363, mokřad mezi statkem a silnicí na V okraji Nového Jimramova, Nový Jimramov, 18.5.2004, LB
40. 49°38'05" N, 16°11'39" E, 540 m, 6363, mokřady v louce po levé straně silnice Jimramov - Nový Jimramov, Nový Jimramov, 18.5.2004, LB, 49°38'05" N, 16°11'39" E, 540 m, 6363, Fryšávka asi 500 m pod Novým Jimramovem, Nový Jimramov, 18.5.2004, LB
41. 49°39'15,04" N, 15°59'39,17" E, 790 m, 6361, NPR Žákova hora, Cikháj, 50. léta VL, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT
42. 49°38'42,46" N, 15°59'03,05" E, 710 m, 6361, olšina u pramene potoka „U panáka“, 2 km jižně pod Žákovou horou (pramenice Svratky), Žďár nad Sázavou, 21.10.2001, MH
43. 49°39'15" N, 15°58'28" E, 685 m, 6362, louže u značené turistické cesty, pod Žákovou horou, Cikháj, 10.8.1998, PK
44. 49°42'30" N, 15°48'55" E, 560 m, 6260, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec u železniční trati asi 1 km S od Ždírcu nad Doubravou, Ždírec nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
45. 49°42'27" N, 15°48'51" E, 560 m, 6260, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírcu nad

- Doubravou, Ždírec nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
46. 49°41'07.81" N, 15°48'49.53" E, 535 m, 6360, Pobočenský rybník, SZ břeh, Staré Ransko, 5.5.2006, JH
 47. 49°40'52" N, 15°48'16" E, 505 m, 6360, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 48. 49°40'52" N, 15°48'17" E, 500 m, 6360, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 49. 49°40'41" N, 15°49'10" E, 570 m, 6360, podmáčená jasenina, pod prameništěm, Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 50. 49°40'35" N, 15°49'10" E, 580 m, 6360, prameniště s porostem olší, u lesní cesty, Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 51. 49°40'49" N, 15°49'35" E, 520 m, 6360, intravilán obce Staré Ransko, Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 52. 49°40'38" N, 15°49'47" E, 580 m, 6360, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 53. 49°40'42.99" N, 15°50'10.20" E, 545 m, 6361, Ranský rybník, JV břeh, Staré Ransko, 5.5.2006, JH
 54. 49°41'06" N, 15°51'54" E, 570 m, 6361, potok podél rybníků na JV okraji obce Krucemburk, Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
 55. 49°41'03" N, 15°51'56" E, 570 m, 6361, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ
 56. 49°40'08" N, 15°51'05" E, 555 m, 6361, příkop v louce u J cípu rybníka Řeka v PR Řeka, Hluboká, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 57. 49°40'08" N, 15°50'58" E, 555 m, 6361, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, Hluboká, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 58. 49°40'09" N, 15°51'26" E, 570 m, 6361, rybníček v Z cípu Štířího dolu, Hluboká, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 59. 49°40'01" N, 15°51'45" E, 590 m, 6361, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, Vojnův Městec, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 60. 49°39'53" N, 15°50'57" E, 560 m, 6361, PR Řeka, niva a mokřad u potoka Doubrava, Staré Ransko, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 61. 49°39'40" N, 15°52'07" E, 635 m, 6361, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, Vojnův Městec, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 62. 49°39'12" N, 15°51'47" E, 630 m, 6361, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, Radostín, 6.5.2006, LD, PB
 63. 49°39'13" N, 15°52'34" E, 610 m, 6361, Radostín, intravilán obce, požární nádrž a okolí, Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 64. 49°39'45" N, 15°52'46" E, 620 m, 6361, J zátoka rybníka Malé Dářko, Radostín, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 65. 49°39'38" N, 15°52'59" E, 620 m, 6361, mokřady v SZ části NPR Radostínské rašeliniště, Radostín, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 66. 49°39'24" N, 15°53'17" E, 640 m, 6361, okraj rašeliniště, NPR Radostínské rašeliniště, Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 67. 49°39'11" N, 15°53'12" E, 617 m, 6361, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, Radostín, 25.5.2001, LB
 68. 49°38'49" N, 15°53'20" E, 615 m, 6361 kanál u S okraje rybníka Velké Dářko, Radostín, 27.8.1998, LB
 69. 49°38'45" N, 15°52'17" E, 650 m, 6361, Radostínská stráž, svah opukového kopce, Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT
 70. 49°38'01" N, 15°52'11" E, 620 m, 6361, NPR Velké Dářko, okraj lesa na jihozápadním rohu, smyk na borůvkách pod břízami, Radostín, 29.8.2001, MH
 71. 49°38'19" N, 15°53'43" E, 615m, 6361, Velké Dářko, Radostín, 14.8.1998, PK, 49°38'04" N, 15°54'41" E, 615m, 6361, V zátoka rybníka Velké Dářko, Škrdlovice, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 72. 49°38'01" N, 15°54'44" E, 615 m, 6361, mokřad u lesa u V zátoky rybníka Velké Dářko, Škrdlovice, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 73. 49°37'57" N, 15°54'13" E, 610 m, 6361, S okraj Nového rybníka, Škrdlovice, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 74. 49°37'42" N, 15°55'38" E, 650 m, 6361, umělé jezírko u čerpací stanice PHM na J okraji Škrdlovic, Škrdlovice, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
 75. 49°37'42" N, 15°54'12" E, 610 m, 6361, Nový rybník, Škrdlovice, 14.8.1998, PK
 76. 49°36'59.58" N, 15°50'38.00" E, 605 m, 6361, Vepřovský nový rybník, JZ břeh, Vepřová, 7.5.2006, JH

77. 49°36'46" N, 15°50'53" E, 600 m, 6361, meandry Mlýnského potoka, olšina, Vepřová, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT
78. 49°37'05" N, 15°56'52" E, 595 m, 6361, Hliník - menší rybník na levé straně silnice Žďár nad Sázavou - Světnov na Z okraji Světnova, Světnov, 3.6.2002, LB
79. 49°36'36" N, 15°55'13" E, 590 m, 6361, Polnička, v okolí zemědělského družstva, Polnička, 7.5.2006, LD, JK
80. 49°36'35" N, 15°54'39" E, 590 m, 6361, Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, Polnička, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT
81. 49°34'45" N, 15°51'55" E, 660 m, 6461, Peperek PP, suťový svah v bukovém lese pod vrcholem, Račín u Polničky, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT
82. 49°35'37" N, 15°55'41" E, 580m, 6461, vodní nádrž Pilská, severní okraj, Žďár nad Sázavou, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
83. 49°35'17" N, 15°55'45" E, 567 m, 6461, Vodní nádrž Pilská, jižní okraj, mokřad pod hrází, Žďár nad Sázavou, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
84. 49°35'00" N, 15°56'10" E, 565 m, 6461, malý rybníček na pravé straně silnice Žďár nad Sázavou - Ždírec nad Doubravou u zámku, Žďár nad Sázavou, 4.6.2002, LB
85. 49°34'52" N, 15°55'58" E, 564 m, 6461, Branský rybník ve Žďáru nad Sázavou, Žďár nad Sázavou, 4.6.2002, LB
86. 49°35'03" N, 15°56'30" E, 565 m, 6461, rybník Konvent u zámku, Žďár nad Sázavou, 4.6.2002, LB
87. 49°34'47" N, 15°56'25" E, 600 m, 6461, úpatí a svah vrchu Zelená hora, Žďár nad Sázavou, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM
88. 49°34'19" N, 15°56'18" E, 560 m, 6461, Žďár nad Sázavou, část Libušín, břeh řeky v blízkosti stadionu, Žďár nad Sázavou, 7.5.2006, PTu
89. 49°33'38" N, 15°51'43" E, 500 m, 6461, Sázava v obci Sázava u Žďáru nad Sázavou, Sázava, 27.8.1998, LB
90. 49°32'32" N, 15°53'42" E, 560 m, 6461, rybník Babín, Budeč, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK
91. 49°32'22" N, 15°53'42" E, 560 m, 6461, Matějovský rybník, Budeč, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK
92. 49°32'27" N, 15°54'24" E, 575 m, 6461, rybníček mezi Babínem a Budčí, Žďár nad Sázavou, 26.5.2001, LB
93. 49°33'40" N, 15°56'02" E, 555 m, 6461, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, Žďár nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB
94. 49°33'51" N, 15°56'53" E, 570 m, 6461, rybník Velký Posměch na JV okraji Žďáru nad Sázavou, Žďár nad Sázavou, 6.3.2002, LB
95. 49°33'45" N, 15°57'44" E, 600 m, 6461, potok mezi 3. a 4. (Krčův) rybníkem nad vodní nádrží Staviště, Žďár nad Sázavou, 6.3.2002, LB
96. 49°33'52" N, 15°57'38" E, 580 m, 6461, 2. rybník (ze soustavy 4, Bruknerův) nad vodní nádrží Staviště, Žďár nad Sázavou, 6.3.2002, LB
97. 49°33'58" N, 15°57'32" E, 575 m, 6461, 1. rybník (ze soustavy 4) nad vodní nádrží Staviště (pod Bruknerovým rybníkem), Žďár nad Sázavou, 6.3.2002, LB
98. 49°34'03" N, 15°57'27" E, 575 m, 6461, břeh vodní nádrže Staviště u ústí potůčku ze soustavy 4 rybníků (mezi nimi i Krčův a Bruknerův), Žďár nad Sázavou, 6.3.2002, LB
99. 49°32'55" N, 15°56'37" E, 580 m, 6461, Kamenný rybník, Žďár nad Sázavou, 25.10.2000, PK
100. 49°36'30" N, 16°02'15" E, 720 m, 6362, Rybník Sykovec, Tři Studně, 11.8.1998, PK
101. 49°36'35" N, 16°02'15" E, 720 m, 6362, severní část rybníka Sykovec, Tři Studně, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ
102. 49°36'43" N, 16°02'46" E, 720 m, 6362, Rybník Medlov - u vtoku, Tři Studně, 11.8.1998, PK
103. 49°34'00" N, 16°04'12" E, 595 m, 6462, kanál mezi rybníky Cihelňák a Klečkovec, Nové Město na Moravě, 25.10.2000, PK
104. 49°33'52" N, 16°04'10" E, 590 m, 6462, ruderál u rybníka Klečkovec, Nové Město na Moravě, 5.10.2000, PK
105. 49°33'58" N, 16°03'48" E, 600 m, 6462, Kubovské rybníky (malé rybníčky blízko Zichova rybníka), Nové Město na Moravě, 25.10.2000, PK
106. 49°34'12" N, 16°08'29" E, 650 m, 6462, Zuberský potok u mostu na cestě Vojtěchov -Nové Město na Moravě, Zubří, 4.6.1999, DF

PŘEHLED A CHARAKTERISTIKA ZJIŠTĚNÝCH DRUHŮ

SYSTEMATICKÝ PŘEHLED NALEZENÝCH DRUHŮ

- Třída: Gastropoda
Podtřída: Pulmonata
Nadřád: Basommatophora
Řád: Hygrophila
Nadčeleď: Acroloxoidea
Čeleď: Acroloxiidae
Acroloxus lacustris (Linnaeus, 1758) – ělunice jezerní
- Nadčeleď: Lymnaeoidea
Čeleď: Lymnaeidae
Galba truncatula (O. F. Müller, 1774) – bahnatka malá
Stagnicola corvus (Gmelin, 1791) – blatenka tmavá
Radix auricularia (Linnaeus, 1758) – uchatka nadmutá
Radix peregra (O. F. Müller, 1774) – uchatka toulavá
Lymnaea stagnalis (Linnaeus, 1758) – plovatka bahenní
- Nadčeleď: Physoidea
Čeleď: Physidae
Physa fontinalis (Linnaeus, 1758) – levatka říční
- Nadčeleď: Planorboidea
Čeleď: Planorbidae
Anisus leucostoma (Millet, 1813) – svinutec běloústý
Gyraulus albus (O. F. Müller, 1774) – kružník bělavý
Gyraulus crista (Linnaeus, 1758) – kružník žebrovaný
Gyraulus laevis (Alder, 1838) – kružník hladký
Hippeutis complanatus (Linnaeus, 1758) – kýlnatec čočkovitý
Segmentina nitida (O. F. Müller, 1774) – lištovka lesklá
Planorbarius corneus (Linnaeus, 1758) – okružák ploský
Ancylus fluviatilis O. F. Müller, 1774 – kamomil říční
- Nadřád: Eupulmonata
Řád: Actophila
Nadčeleď: Ellobioidea
Čeleď: Carychiidae
Carychium minimum O. F. Müller, 1774 – síměnka nejmenší
Carychium tridentatum (Risso, 1826) – síměnka trojzubá
- Řád: Stylommatophora
Podřád: Orthurethra
Nadčeleď: Cochlicopoidea
Čeleď: Cochlicopidae
Cochlicopa lubrica (O. F. Müller, 1774) – oblovka lesklá
Cochlicopa lubricella (Rossmässler, 1835) – oblovka drobná

- Nadčeleď: Pupilloidea
Čeleď: Valloniidae
Podčeleď: Valloniinae
Vallonia costata (O. F. Müller, 1774) – údolníček žebernatý
Vallonia pulchella (O. F. Müller, 1774) – údolníček drobný
- Čeleď: Vertiginidae
Podčeleď: Truncatellininae
Columella aspera Waldén, 1966 – ostroústka drsná
Columella edentula (Draparnaud, 1805) – ostroústka bezzubá
- Podčeleď: Vertigininae
Vertigo alpestris Alder, 1838 – vrkoč horský
Vertigo antivertigo (Draparnaud, 1801) – vrkoč mnohozubý
Vertigo pygmaea (Draparnaud, 1801) – vrkoč malinký
Vertigo substriata (Jeffreys, 1833) – vrkoč rýhovaný
- Nadčeleď: Buliminoidea
Čeleď: Buliminidae
Ena montana (Draparnaud, 1801) – hladovka horská
- Podřád: Sigmurethra
Nadčeleď: Clausilioidea
Čeleď: Clausiliidae
Podčeleď: Alopinae
Cochlodina laminata (Montagu, 1803) – vřetenovka hladká
Cochlodina orthostoma (Menke, 1828) – vřetenovka rovnoústá
- Podčeleď: Clausiliinae
Ruthenica filigrana (Rossmässler, 1836) – žebernatěnka drobná
Macrogastra plicatula (Draparnaud, 1801) – řasnatka lesní
Macrogastra ventricosa (Draparnaud, 1801) – řasnatka břichatá
Clausilia dubia Draparnaud, 1805 – závornatka drsná
Clausilia pumila C. Pfeiffer, 1828 – závornatka kyjovitá
- Podčeleď: Baleinae
Laciniaria plicata (Draparnaud, 1801) – vřetenatka mnohozubá
Alinda biplicata (Montagu, 1803) – vřetenatka obecná
Balea perversa (Linnaeus, 1758) – hrotice obrácená
Vestia turgida (Rossmässler, 1836) – nádolka nadmutá
Bulgarica cana (Held, 1836) – vřetenka šedivá
- Nadčeleď: Succineoidea
Čeleď: Succineidae
Succinella oblonga (Draparnaud, 1801) – jantářička podlouhlá
Succinea putris (Linnaeus, 1758) – jantarka obecná
Oxyloma elegans (Risso, 1826) – jantarovka úhledná
- Nadčeleď: Punctoidea
Čeleď: Punctidae
Podčeleď: Punctinae
Punctum pygmaeum (Draparnaud, 1801) – boděnka malinká

- Čeleď: Discidae
Discus perspectivus (M. von Mühlfeld, 1816) – vrásenka orlojovitá
Discus rotundatus (O. F. Müller, 1774) – vrásenka okrouhlá
Discus ruderatus (A. Férussac, 1821) – vrásenka pomezní
- Nadčeleď: Vitrinoidea
Čeleď: Gastrodontidae
Zonitoides nitidus (O. F. Müller, 1774) – zemounek lesklý
- Čeleď: Euconulidae
Euconulus fulvus (O. F. Müller, 1774) – kuželík drobný
Euconulus praticola (Reinhardt, 1883) – kuželík tmavý
- Čeleď: Vitrinidae
Vitrina pellucida (O. F. Müller, 1774) – skleněnka průsvitná
Eucobresia diaphana (Draparnaud, 1805) – slimáčnice průhledná
Semilimax kotulae (Westerlund, 1883) – slimáčník horský
Semilimax semilimax (J. Férussac, 1802) – slimáčník táhlý
- Čeleď: Zonitidae
Podčeleď: Vitreinae
Vitrea crystallina (O. F. Müller, 1774) – skelnička průhledná
Vitrea diaphana (Studer, 1820) – skelnička průzračná
- Podčeleď: Zonitinae
Aegopinella minor (Stabile, 1864) – síťovka blyštivá
Aegopinella pura (Alder, 1830) – síťovka čistá
Perpolita hammonis (Ström, 1765) – blyštivka rýhovaná
Perpolita petronella (L. Pfeiffer, 1853) – blyštivka skleněná
- Podčeleď: Oxychilinae
Oxychilus cellarius (O. F. Müller, 1774) – skelnatka drnová
Oxychilus depressus (Sterki, 1880) – skelnatka stlačená
- Nadčeleď: Limacoidea
Čeleď: Limacidae
Bielzia coerulans (M. Bielz, 1851) – modranka karpatská
Limax cinerioniger Wolf, 1803 – slimák popelavý
Limax maximus Linnaeus, 1758 – slimák největší
Malacolimax tenellus (O. F. Müller, 1774) – slimák žlutý
Lehmannia marginata (O. F. Müller, 1774) – podkornatka žíhaná
- Čeleď: Agriolimacidae
Deroceras laeve (O. F. Müller, 1774) – slimáček hladký
Deroceras praecox Wiktor, 1966 – slimáček lesní
Deroceras reticulatum (O. F. Müller, 1774) – slimáček síťkovaný
- Čeleď: Boettgerillidae
Boettgerilla pallens Simroth, 1912 – blednička útlá

- Nadčeďed': Arionoidea
 Čeďed': Arionidae
Arion alpinus Pollonera, 1887 – plzák alpský
Arion distinctus Mabile, 1868 – plzák obecný
Arion fasciatus (Nilsson, 1823) – plzák žlutopruhý
Arion lusitanicus Mabile, 1868 – plzák španělský
Arion rufus (Linnaeus, 1758) – plzák lesní
Arion silvaticus Lohmander, 1937 – plzák hajní
Arion fuscus (O. F. Müller, 1774) – plzák hněďý
- Nadčeďed': Helicoidea
 Čeďed': Hygromiidae
 Podčeďed': Hygromiinae
Trochulus hispidus (Linnaeus, 1758) – srstnatka chlupatá
Trochulus sericeus (Draparnaud, 1801) – srstnatka západní
Petasina unidentata (Draparnaud, 1805) – chlupatka jednozubá
Monachoides incarnatus (O. F. Müller, 1774) – vlahovka narudlá
- Čeďed': Helicidae
 Podčeďed': Ariantinae
Arianta arbustorum (Linnaeus, 1758) – plamatka lesní
Helicigona lapicida (Linnaeus, 1758) – skalnice kýlnatá
Isognomostoma isognomostomos (Schröter, 1784) – zuboústka trojzubá
Causa holosericea (Studer, 1820) – aksamítka sametová
- Podčeďed': Helicinae
Cepaea hortensis (O. F. Müller, 1774) – páskovka keřová
Cepaea nemoralis (Linnaeus, 1758) – páskovka hajní
Helix pomatia Linnaeus, 1758 – hlemýžď zahradní
- Třída: Bivalvia
 Podtřída: Palaeoheterodonta
 Řád: Unionoidea
 Nadčeďed': Unionoidea
 Čeďed': Unionidae
 Podčeďed': Anodontinae
Anodonta anatina (Linnaeus, 1758) – škeble říční
Anodonta cygnea (Linnaeus, 1758) – škeble rybníčná
- Podtřída: Heterodonta
 Řád: Veneroidea
 Nadčeďed': Sphaerioidea
 Čeďed': Sphaeriidae
Sphaerium corneum (Linnaeus, 1758) – okružanka rohovitá
Musculium lacustre (O. F. Müller, 1774) – okrouhllice rybníčná
Pisidium casertanum (Poli, 1791) – hrachovka obecná
Pisidium henslowanum (Sheppard, 1823) – hrachovka hrbolatá
Pisidium hibernicum Westerlund, 1894 – hrachovka severní
Pisidium milium Held, 1836 – hrachovka prosná
Pisidium nitidum Jenyns, 1832 – hrachovka lesklá
Pisidium obtusale (Lamarck, 1818) – hrachovka tupá
Pisidium personatum Malm, 1855 – hrachovka malinká
Pisidium subtruncatum Malm, 1855 – hrachovka otupená

CHARAKTERISTIKA NALEZENÝCH DRUHŮ

Popisy druhů, jejich ekologické nároky a míra ohrožení byly čerpány z příslušné malakozoologické literatury (Ložek 1956, Kerney et al. 1983, Beran 1998, Pflieger 1999, Hlaváč et al. 2001, Beran 2002, Wiktor 2004, Farkač et al. 2005, Dvořák et al. 2006, Vašátko et al. 2006, Juříčková et al. 2008). Stupeň ohroženosti je uveden zkratkou kategorie ohroženosti do které je druh aktuálně řazen: CR (Kriticky ohrožený), EN (Ohrožený), VU (Zranitelný), NT (Téměř ohrožený) a LC (Málo dotčený). Zkratky jsou uvedeny vždy za českým jménem druhu.

Acroloxus lacustris (Linnaeus, 1758) – člunice jezerní, LC

Popis: Má ploše člunkovitou, tenkostěnnou, křehkou ulitu, s obdélníkovým půdorysem, 3,2-3,7 mm širokou a 1,5-2,0 mm vysokou.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, běžný po celém území ČR, s výjimkou nejvyšších poloh. Obývá zejména stojaté vody: rybníky, odstavená ramena a tůň. Často i v menších, živinami bohatších tocích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);

6261: Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);

6361: Hluboká, J cip rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (71);

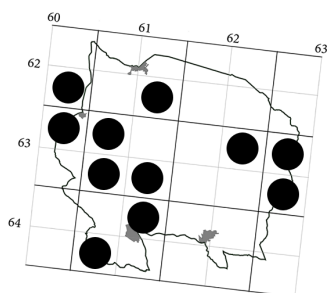
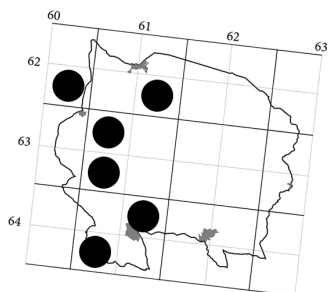
6461: Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Budeč, rybník Babín, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK, (90); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93).

Druh je v oblasti poměrně hojný. Až na jedinou výjimku, kterou je výskyt v řece Sázavě, byl vždy nalézán ve stojatých vodách.

Galba truncatula (O. F. Müller, 1774) – bahnatka malá, LC

Popis: Má úzce vejčitou ulitu, 7-12 mm vysokou a 3-6 mm širokou, s kuželovitě vytaženým kotoučem s rovnými obrýsnicemi.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, běžný po celém území státu od nejnižších do téměř nejvyšších poloh. Obývá zejména biotopy na hranici mezi vodou a souší: břehy stojatých i tekoucích vod a periodické mokřady.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Ždírec nad Doubravou, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírcu nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (45);
- 6261: Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9); Studnice, tůňka nad cestou podél JZ břehu VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (10); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);
- 6360: Staré Ransko, Pobočenský rybník, SZ břeh, 5.5.2006, JH, (46);
- 6361: Staré Ransko, Ranský rybník, JV břeh, 5.5.2006, JH, (53); Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Hluboká, příkop v louce u J cípu rybníka Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (56); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, mokřady v SZ části NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (65); Radostín, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, 25.5.2001, LB, (67); Radostín, kanál u S okraje rybníka Velké Dářko, 27.8.1998, LB, (68); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Světnov, Hliník - menší rybník na Z okraji Světnova, 3.6.2002, LB, (78); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6362: Daňkovice, tůňka na pramenné stružce nad rybníčkem u Selského Dvora, 13.3.2003, LB, (33);
- 6363: Lačnov u Korouhve, meliorační kanálek mezi silnicí Lačnov - Borovnice a Lačnov - Telecí, 18.5.2004, LB, (31); Nový Jimramov, Fryšávka asi 500 m pod Novým Jimramovem a mokřady v louce po levé straně silnice Jimramov - Nový Jimramov, 18.5.2004, LB, (40);
- 6461: Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babínem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93); Žďár nad Sázavou, 1. rybník (ze soustavy 4) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (97).

Druh byl v oblasti běžně nalézán na nejrůznějších typech vodních stanovišť. Velkou část obývaných lokalit tvoří mokřady a jiná podmáčená stanoviště.

Stagnicola corvus (Gmelin, 1791) – blatenka tmavá, LC

Popis: Ulita je protáhle vejčitá se špičatě kuželovitým kotoučem, 25-40 mm vysoká a 12-17 mm široká. Výška ústí tvoří téměř polovinu výšky ulity.

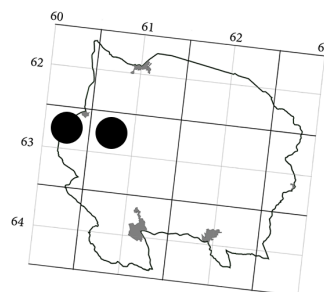
Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, v ČR je především v Čechách poměrně běžný. Obývá zejména stojaté vody, ale i pomaleji tekoucí části vodních toků v nižších polohách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, Pobočenský rybník, SZ břeh, 5.5.2006, JH, (46);
- 6361: Staré Ransko, Ranský rybník, JV břeh, 5.5.2006, JH, (53).

Druh byl v oblasti Žďárských vrchů nalezen na dvou lokalitách. V obou případech se jedná o rybníky.

Radix auricularia (Linnaeus, 1758) – uchatka nadmutá, LC

Popis: Ulita je uchovitě nadmutá s malým štíhle špičatým kotoučem a s konkávními obrýscnicemi. Je 25-31 mm vysoká a 23-28 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, běžně rozšířený po celém území státu. Obývá větší stojaté vody: rybníky, pískovny, odstavená ramena, tůňe a také pomalu tekoucí vodní toky.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
6261: Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);
6361: Škrdlovice, umělé jezírko na J okraji Škrdlovic, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (74);
6362: Milovy, Milovský rybník, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB (27); Tři Studně, Rybník Sykovec, 11.8.1998, PK, (100); Tři Studně, Rybník Medlov - u vtoku, 11.8.1998, PK, (102);
6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91); Žďár nad Sázavou, rybník Velký Posměch na JV okraji Žďáru nad Sázavou, 6.3.2002, LB, (94); Žďár nad Sázavou, 2. rybník (ze soustavy 4, Bruknerův) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (96); Žďár nad Sázavou, břeh vodní nádrže Staviště u ústí potůčku ze soustavy 4 rybníků, 6.3.2002, LB, (98); Budeč, Žďár nad Sázavou, Kamenný rybník, 25.10.2000, PK, (99);
6462: Nové Město na Moravě, kanál mezi rybníky Cihelňák a Klečkovec, 25.10.2000, PK, (103).

Druh je ve zkoumané oblasti častým obyvatelům rybníků i jiných druhů stojatých vod.

Radix peregra (O. F. Müller, 1774) – uchatka toulavá, LC

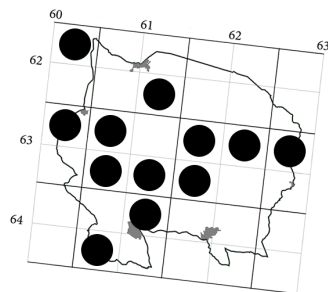
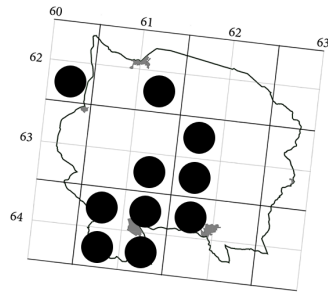
Popis: Ulita je špičatě vejčitá se špičatě kuželovitým kotoučem, téměř rovnými obrýscnicemi a s rozněry: 12-20 mm na výšku a 7-13 mm na šířku.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, který se vyskytuje prakticky na celém území České republiky, s výjimkou niv velkých vodních toků v nížinách. Obývá zejména prameniště, pramenné stružky, vodní toky a drobné stojaté vody s chladnou, živinami chudou a dobře okysličenou vodou.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, mokřady pod hrází Zadního rybníka, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (2); Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);
6261: Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátočky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9);
6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM,

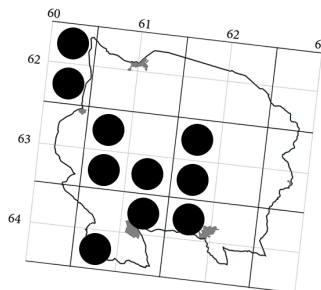
- JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);
- 6361: Krucemburk, potok podél rybníků na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (54); Radostín, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, 25.5.2001, LB, (67); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Škrdlovice, Nový rybník, 14.8.1998, PK, (75); Vepřová, Vepřovský nový rybník, 7.5.2006, JH, (76); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Světnov, Hliník - menší rybník na Z okraji Světnova, 3.6.2002, LB, (78); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6362: Moravské Křižánky, Kyšperský rybník, 18.5.2004, LB, (19); Moravské Křižánky, tůňka spojená s kanálem nad rybníkem Řasník, 18.5.2004, LB, (21); Cikháj, louže u značené turistické cesty, pod Žákovou horou, 10.8.1998, PK, (43); Tři Studně, Rybník Sykovec, 11.8.1998, PK, (100);
- 6363: Lačnov u Korouhve, meliorační kanálek mezi silnicí Lačnov - Borovnice a Lačnov - Telecí, 18.5.2004, LB, (31);
- 6461: Žďár nad Sázavou, Vodní nádrž Pilská, jižní okraj, mokřad pod hrází, .5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (83); Budeč, rybník Babin, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK, (90); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babínem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92).

V oblasti se druh hojně vyskytuje v mokřadech, prameništích a jiných drobných vodách a v rybnících.

Lymnaea stagnalis (Linnaeus, 1758) – plovatka bahenní, LC

Popis: Ulita je vejčitá se štíhle vytaženým, špičatým kotoučem, který má zřetelně konkávní obrysnice. Na tělním závitě jsou patrné drobné obdélníkové plošky tzv. kladívkování. Ulita je 29-54 mm vysoká a 12-27 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, široce rozšířený na celém území státu s výjimkou vyšších poloh. Obývá pomalu tekoucí vodní toky a stojaté vody, někdy i občasné vysychající tůňe či příkopy. Patří k druhům, které jako první osidlují menší nově vzniklé biotopy.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3); Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
- 6361: Hluboká, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73);
- 6362: Blatiny, Nový rybník, 12.8.1998, PK, (29); Tři Studně, Rybník Sykovec, 11.8.1998, PK, (100); Tři Studně, Rybník Medlov - u vtoku, 11.8.1998, PK, (102);
- 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babínem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93); Žďár nad Sázavou, 1. rybník (ze soustavy 4) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (97); Žďár nad Sázavou, břeh vodní nádrže Staviště u ústí potůčku ze soustavy 4 rybníků, 6.3.2002, LB, (98);
- 6462: Nové Město na Moravě, Kubovské rybníky, 25.10.2000, PK, (105).

Druh je v oblasti dosti hojný. Nacházen byl v nejrůznějších typech stojatých vod. Jedinou výjimkou je jeho nález v řece Sázavě u jezů ve Žďáru nad Sázavou.

Physa fontinalis (Linnaeus, 1758) – levatka říční, NT

Popis: Ulita je levotočivá, vejčitá s tupě zaobleným kotoučem. Je tenkostěnná, křehká a téměř sklovitě průhledná. Její výška je 8,5-11 mm a šířka 5-6,5 mm.

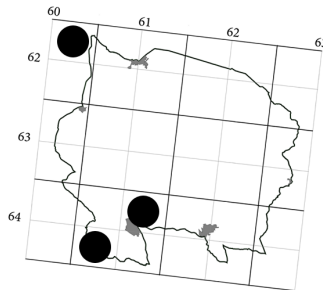
Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, rozšířený na značné části státu s největší koncentrací nálezů v nižších polohách. Obývá zarostlá odstavená ramena a tůňe, rybníky a pomaleji tekoucí vody (především kanály a jiné vodoteče v lužních lesích).

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);
6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91).

Druh byl ve zkoumané oblasti zaznamenán na čtyřech lokalitách. Vždy se jednalo o stojaté vody.

Anisus leucostoma (Millet, 1813) – svinutec běloústý, LC

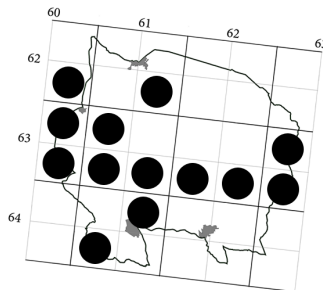
Popis: Má tence terčovitou ulitu s ploše prohnutým kotoučem. Její výška činí 1,3-1,5 mm a šířka 5,5-7,5 mm.

Rozšíření a bionomie: Evropsko-západosibiřský druh, běžný na celém území státu s výjimkou nejvyšších poloh. Obývá mokřady (včetně např. okrajů rybníků) především periodické a to jak v nížinách, tak i v pahorkatinách až vrchovinách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, mokřady na přítoku u SV cípu Zadního rybníku, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (4);
6261: Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9);
6360: Staré Ransko, Pobočenský rybník, SZ břeh, 5.5.2006, JH, (46); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49);
6361: Staré Ransko, Ranský rybník, JV břeh, 5.5.2006, JH, (53); Hluboká, příkop v louce u J cípu rybníka Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (56); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, 25.5.2001, LB, (67); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB,

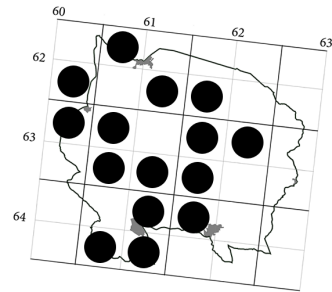
- TK, MM, MŠ, (71); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, Vepřovský nový rybník, 7.5.2006, JH, (76); Světnov, Hliník - menší rybník na Z okraji Světnova, 3.6.2002, LB, (78); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); 6362: Líšná, drobný kanálek nad rybníčkem u mlýna (MVE) u Fryšávky, 14.3.2003, LB, (36); Tři Studně, Rybník Medlov - u vtoku, 11.8.1998, PK, (102); 6363: Lačnov u Korouhve, meliorační kanálek mezi silnicí Lačnov - Borovnice a Lačnov - Telecí, 18.5.2004, LB, (31); Nový Jimramov, mokřad mezi statkem a silnicí na V okraji Nového Jimramova, 18.5.2004, LB, (39); 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91).

Druh byl na území CHKO nalézán především na mokřadních stanovištích a dále na okrajích rybníků. Je v oblasti dosti běžný.

Gyraulus albus (O. F. Müller, 1774) – kružník bělavý, LC

Popis: Má terčovitou 1,3-1,9 mm vysokou a 4-7 mm širokou ulitu.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, rozšířený po celém území státu s výjimkou nejvyšších poloh. Obývá rybníky, vodní plochy vzniklé v souvislosti s těžbou, odstavená ramena a pomaleji tekoucí vodní toky. Patří k druhům, které jako první osidlují nově vybudované, či obnovené biotopy.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44); 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7); Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11); 6262: Svratka, nádrž na řece Svratce u města Svratka, 30.10.1999, MH, PK, (15); Svratka, tůňky v lese nad nádrží, 3.10.1999, PK, (16); 6360: Staré Ransko, Pobočenský rybník, SZ břeh, 5.5.2006, JH, (46); 6361: Staré Ransko, Ranský rybník, JV břeh, 5.5.2006, JH, (53); Hluboká, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, 25.5.2001, LB, (67); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (71); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Škrdlovice, umělé jezírko na J okraji Škrdlovic, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (74); Škrdlovice, Nový rybník, 14.8.1998, PK, (75); Vepřová, Vepřovský nový rybník, 7.5.2006, JH, (76); Světnov, Hliník - menší rybník na Z okraji Světnova, 3.6.2002, LB, (78); 6362: Milovy, Slepé rameno Svratky, 13.8.1998, 8.8. 1999, PK, (24); Milovy, Milovský rybník, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB (27); Blatiny, Nový rybník, 12.8.1998, PK, (29); Daňkovice, betonový rybníček v S části Daňkovic, 13.3.2003, LB, (32); Tři Studně, Rybník Sykovec, 11.8.1998, PK, (100); Tři Studně, Rybník Medlov - u vtoku, 11.8.1998, PK, (102); 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, malý rybníček na pravé straně silnice Žďár nad Sázavou - Ždírec nad Doubravou u zámku, 4.6.2002, LB, (84); Žďár nad Sázavou, Branský rybník ve Žďáru nad Sázavou, 4.6.2002, LB, (85);

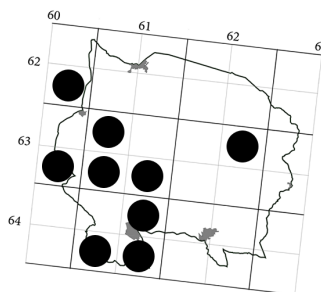
Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Budeč, rybník Babín, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK, (90); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babínem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93); Žďár nad Sázavou, rybník Velký Posměch na JV okraji Žďáru nad Sázavou, 6.3.2002, LB, (94); Žďár nad Sázavou, 2. rybník (ze soustavy 4, Bruknerův) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (96); Žďár nad Sázavou, 1. rybník (ze soustavy 4) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (97); Žďár nad Sázavou, břeh vodní nádrže Staviště u ústí potůčku ze soustavy 4 rybníků, 6.3.2002, LB, (98); 6462: Nové Město na Moravě, kanál mezi rybníky Cihelňák a Klečkovec, 25.10.2000, PK, (103); Nové Město na Moravě, Kubovské rybníky, 25.10.2000, PK, (105).

Druh je v oblasti hojný především v rybnících, ale i v pomalejších úsecích tekoucích vod (okolí jezů, slepá ramena a tůně).

Gyraulus crista (Linnaeus, 1758) – kružník žebrovaný, LC

Popis: Mázdřítě žebornatá ulita je 0,5-0,85 mm vysoká a 2-3 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, rozšířený na značné části státu, s těžištěm výskytu v nižších polohách. Obývá především odstavená ramena, tůně, rybníky a také vodní nádrže či vodní plochy vzniklé v souvislosti s těžbou. Zdá se, že má vysokou míru tolerance k znečištění či zvýšené eutrofii vody.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

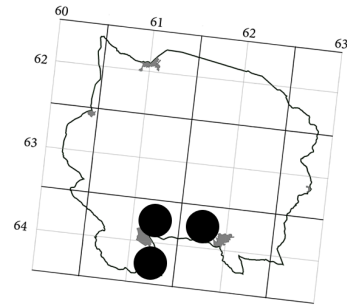
- 6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
 6360: Staré Ransko, Pobočenský rybník, SZ břeh, 5.5.2006, JH, (46);
 6361: Staré Ransko, Ranský rybník, JV břeh, 5.5.2006, JH, (53); Hluboká, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, 25.5.2001, LB, (67); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (71); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Škrdlovice, umělé jezírko na J okraji Škrdlovic, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (74); Světnov, Hliník - menší rybník na Z okraji Světnova, 3.6.2002, LB, (78);
 6362: Daňkovice, betonový rybníček v S části Daňkovic, 13.3.2003, LB, (32);
 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, malý rybníček na pravé straně silnice Žďár nad Sázavou - Ždírec nad Doubravou u zámku, 4.6.2002, LB, (84); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91); Žďár nad Sázavou, rybník Velký Posměch na JV okraji Žďáru nad Sázavou, 6.3.2002, LB, (94); Žďár nad Sázavou, 2. rybník (ze soustavy 4, Bruknerův) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (96).

Druh byl v oblasti nalézán výhradně ve stojatých vodách - v rybnících i umělých nádržích. Je zde dosti běžný.

Gyraulus laevis (Alder, 1838) – kružník hladký, NT

Popis: Ulita je terčovitá s kotoučem jen ve středu jamkovitě vkleslým a s miskovitě prohnutou spodní stranou. Narozdíl od podobných druhů nemá podélné rýhování ani náznak kýlu. Výška ulity je 1,3-1,5 mm a šířka 4-6 mm.

Rozšíření a bionomie: Obývá zejména rybníky a to i velmi eutrofní. Tento druh je velmi těžké odlišit od nepůvodního kružníka malého (*Gyraulus parvus* (Say, 1817)). Vzhledem k tomu, že nálezy pochází z doby, kdy ještě nabyla věnována náležitá pozornost odlišení těchto dvou druhů, není determinace provedená pouze na základě konchologických znaků zcela spolehlivá. Zatímco *G. laevis* je považován za vzácnějšího obyvatele stojatých vod, *G. parvus* je druhem zavlečeným do Evropy ze Severní Ameriky, pronikajícím do různých typů stojatých a pomalu tekoucích vod, včetně silně narušených.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6461: Žďár nad Sázavou, rybník Velký Posměch na JV okraji Žďáru nad Sázavou, 6.3.2002, LB, (94);
Žďár nad Sázavou, 2. rybník (ze soustavy 4, Bruknerův) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (96);

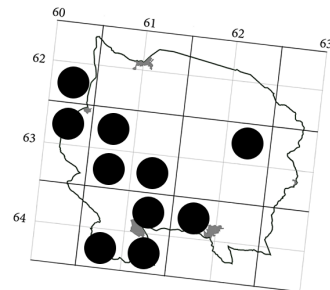
6462: Nové Město na Moravě, Kubovské rybníky, 25.10.2000, PK, (105).

Druh byl na území CHKO nalezen na třech lokalitách. Ve všech třech případech se jedná o rybníky.

Hippeutis complanatus (Linnaeus, 1758) – kýlnatec čochovitý, LC

Popis: Světle rohová až šedobílá značně průsvitná tence čochovitá ulita, s úzkým, nepatrně vpadlým kotoučem a širokou píštělí je 1,0-1,2 mm vysoká a 4,0-5,0 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, rozšířený na značném území státu, s těžištěm výskytu v nižších polohách. Obývá zejména odstavená ramena, tůňe a rybníky. Méně často je nalézán i v jiných biotopech: pískovny či pomaleji tekoucí vodní toky.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);

6360: Staré Ransko, Pobočenský rybník, SZ břeh, 5.5.2006, JH, (46);

6361: Hluboká, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (71); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, Vepřovský nový rybník, 7.5.2006, JH, (76); Světnov, Hliník - menší rybník na Z okraji Světnova, 3.6.2002, LB, (78);

6362: Daňkovice, betonový rybníček v S části Daňkovic, 13.3.2003, LB, (32);

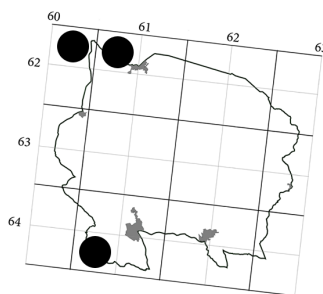
- 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, Branský rybník ve Žďáru nad Sázavou, 4.6.2002, LB, (85); Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Budeč, rybník Babín, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK, (90); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babínem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93); Žďár nad Sázavou, rybník Velký Posměch na JV okraji Žďáru nad Sázavou, 6.3.2002, LB, (94); Žďár nad Sázavou, 2. rybník (ze soustavy 4, Bruknerův) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (96);
- 6462: Nové Město na Moravě, Kubovské rybníky, 25.10.2000, PK, (105).

Druh byl v oblasti nalézán dosti často a to zejména v rybnících. Jedinou lokalitou v tekoucí vodě je výskyt v blízkosti jezu v řece Sázavě ve Žďáru nad Sázavou.

Segmentina nitida (O. F. Müller, 1774) – lištovka lesklá, VU

Popis: Ulita má vypouklou svrchní stranu, zatímco spodní strana ulity je téměř plochá. Je tenkostěnná, průsvitná a silně lesklá a uvnitř posledního závitu jsou na 2-3 místech bělavé prahovité lišty, které jsou z vnějšku dobře patrné. Výška ulity je 1,5-2 mm a šířka 4-7 mm.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, rozšířený na značném území ČR. Jeho výskyt je však poměrně řídký a soustředěný především v oblastech nižších a středních poloh, v nivách větších řek a v rybníčních oblastech. Obývá zejména hustě zarostlé tůně (často i vysychající) či hustě zarostlé okraje rybníků a jiných nádrží.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

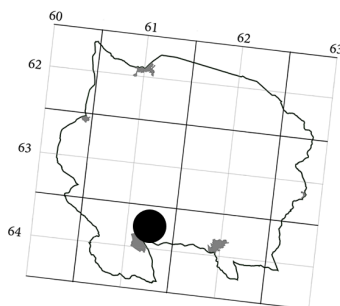
- 6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);
 6261: Rváčov, Kanál u lesa u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (6);
 6461: Budeč, rybník Babín, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK, (90); Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91).

Druh byl v oblasti nalézán nepříliš často a to především v rybnících. Malý počet nálezů v oblasti lze vysvětlit tím, že druh preferuje spíše oblasti s nižší nadmořskou výškou.

Planorbarius corneus (Linnaeus, 1758) – okružák ploský, LC

Popis: Rudohnědá až olivově hnědá ulita je tlustě terčovitá s nálevkovitě vpadlou pištělí, která budí dojem kotouče, protože ulita je stavená jako pravotočivá a také ji tak živočich nosí. Anatomicky jsou však okružáci levotočiví, takže ulitu nosí de facto spodní stranou nahoru. Výška ulity je 10-13 mm a šířka 25-30 mm.

Rozšíření a bionomie: Evropsko-západosibiřský druh. Jeho rozšíření v ČR sleduje nivy větších vodních toků v nižších a středních polohách. Obývá odstavená ramena, tůně,

rybníky i pomaleji tekoucí vodní toky.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

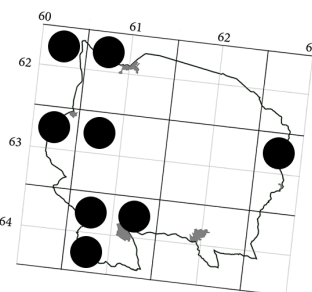
6461: Žďár nad Sázavou, 1. rybník (ze soustavy 4) nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (97); Žďár nad Sázavou, břeh vodní nádrže Staviště u ústí potůčku ze soustavy 4 rybníků, 6.3.2002, LB, (98).

Druh byl na území CHKO nalezen na dvou lokalitách. V obou případech se jednalo o rybníky. Malý počet nálezů v oblasti lze vysvětlit tím, že druh preferuje spíše oblasti s nižší nadmořskou výškou.

Ancylus fluviatilis O. F. Müller, 1774 – kamomil říční, LC

Popis: Ulita je čepičkovitá, tenkostěnná a křehká s oválným půdorysem, dlouhá 4,5-9,0 mm, široká 3,4-6,8 mm a vysoká 1,8-4,0 mm.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený na většině území státu od nížin až po horské polohy. Obývá tekoucí vody od pramenišť a prameništích stružek až po největší řeky. Většinou bývá nalézán na kamenech v místech s rychlejším prouděním. Výjimečně může být nalezen i ve vodních nádržích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1); Trhová Kamenice, Chrudimka u Svobodných Hamrů, 12.6.1996, LB, (5); 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7); Hlinsko, Chrudimka v Hlinsku, 8.6.1996, LB, (8); 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); 6361: Krucemburk, potok podél rybníků na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (54); 6363: Lačnov, Bílý potok asi 700 m nad Lačnovem, 18.5.2004, LB, (30); Líšná, Fryšávka a náhon nad mlýnem (MVE), 14.3.2003, LB, (37); 6461: Sázava, Sázava v obci Sázava u Žďáru nad Sázavou, 27.8.1998, LB, (89); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babínem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93).

Druh se v oblasti vyskytuje poměrně často v nejrůznějších typech tekoucích vod.

Carychium minimum (O. F. Müller, 1774) – síměnka nejmenší, LC

Popis: Má vejčitě kuželovitou bělavou ulitu, vysokou 1,5-1,9 mm a šířkou 0,8-1,0 mm.

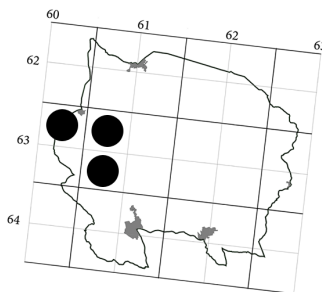
Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený ve všech nížinách a pahorkatinách státu. Do hor zasahuje většími údolními. Obývá značně vlhká až zamokřená místa: bažiny, břehy vod, vlhké údolní louky, mokré olšiny, prameniště a pod.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasanina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);
- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polníčka, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80).

Na území CHKO se druh vyskytuje na několika lokalitách, jejichž společným jmenovatelem je značné zamokření. Jedná se jak o otevřená stanoviště, tak i o lesy. Charakter výskytu odpovídá ekologickým nárokům druhu a není nijak významný.

Carychium tridentatum (Risso, 1826) – síměnka trojzubá, LC

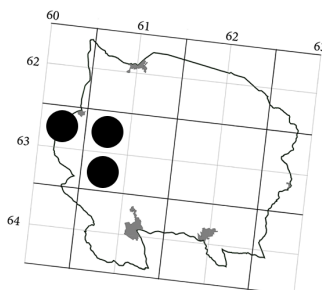
Popis: Ulita je válcovitě až vřetenovitě kuželovitá (štíhlejší než u předchozího druhu), 1,8-2,2 mm vysoká a 0,8-1,0 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený v horách a pahorkatinách státu. Téměř chybí v nížinách v oblasti niv velkých vodních toků. Obývá vlhká místa, často mnohem suššího rázu, než předchozí druh: lesní mokřiny, vlhké svahy, prameniště, stinné vlhké skalky a sutě, také údolní louky a olšiny. Běžně proniká vysoko do hor.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasanina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM,

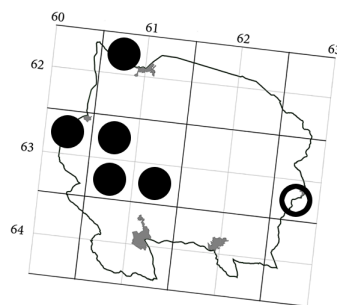
PT, (77).

Výskyt na území CHKO je podobně jako u předchozího druhu limitován vlhkostí stanovišť. Nicméně je patrné, že druh toleruje i sušší prostředí. Výskyt na území CHKO plně odpovídá obecné charakteristice druhu a není ničím pozoruhodný.

Cochlicopa lubrica (O. F. Müller, 1774) – oblovka lesklá, LC

Popis: Má protáhle vejčitou ulitu s tupě zaobleným vrcholem, sklovitě lesklou a téměř průhlednou, 5,5-7,0 mm vysokou a 2,4-2,8 mm širokou.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, běžný na celém území státu. Zasaahuje i vysoko do hor. Obývá biotopy různého druhu, hlavně středně vlhké až mokré. Nejhojnější je v údolních nivách, kde žije na lukách, v olšínách i na březích vod. Častý je také ve vlhkých lesích a v zahradách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);
6360: Staré Ransko, podmáčená jasanina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasanina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49);
6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vojnův Městec, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (61); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, Radostinská stráž, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);

Literární údaje:

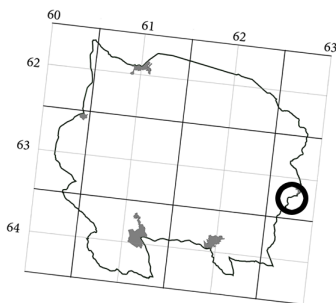
- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Nálezy na území CHKO pokrývají širokou škálu stanovišť od přírodních lesů, přes otevřené biotopy až po intravilány obcí a odpovídají všeobecnému rozšíření a vysoké míře ekologické tolerance druhu.

Cochlicopa lubricella (Rossmässler, 1835) – oblovka drobná, LC

Popis: Ulita je válcovitě vejčitá s širokým, tupým vrcholem, poněkud drobnější oproti předchozímu druhu. Výška ulity je 4,2-6,0 mm a šířka 1,8-2,5 mm.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, u nás rozšířený prakticky na celém území státu. Těžiště výskytu má ale v krasových a stepních oblastech. V horských a zalesněných krajinách se nalézá pouze roztroušeně. Obývá slunné xerothermní biotopy, hlavně stepi různého druhu a xerothermní skály, nejtypičtěji vápence. Někdy proniká i na mezofilní biotopy, například vlhké louky, zastíněné skalky a pod. Místy žije i v lesních sutích.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

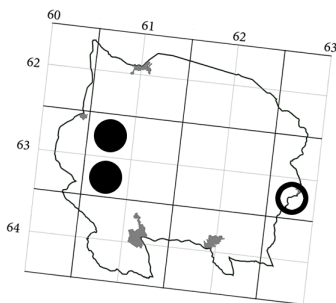
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl na území CHKO nalezen pouze na jediné lokalitě - zřícenině hradu Štarkov. Právě zříceniny, kde nalézá osluněné plochy a vápnitý podklad z rozpadajícího se zdiva, poskytují tomuto druhu dobrou náhradu za jeho přirozená stanoviště. Nelze očekávat, že by se tento druh, preferující spíše teplá stanoviště, vyskytoval ještě na jiných místech poměrně chladného území CHKO.

Vallonia costata (O. F. Müller, 1774) – údolníček žebernatý, LC

Popis: Ulita je stlačeně okrouhlá s ploše stlačeným kotoučem, širokou píštělí, kruhovitým výrazným obústím a s hrubými mázdřítými žebrý, která jsou pro tento druh charakteristická. Výška ulity je 1,2-1,4 mm a šířka 2,4-2,7 mm.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, běžný na celém území ČR, nejhornější v suchých bezlesých krajinách. Obývá bylinné formace: hlavně suché teplé stráně, meze a xerothermní skály, též zříceniny, zahrady a někdy i vlhčí louky. Ze všech našich údolníčků proniká nejhluběji do lesnatých oblastí, kde žije i v opadu mezi balvany hrubých lesních sutí.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, Radostínská stráně, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69);

Literární údaje:

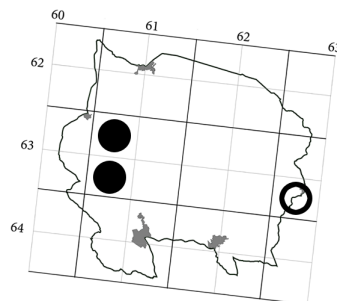
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Poměrně řídké nálezy druhu na území CHKO lze vysvětlit jeho preferencí k sušším a teplým oblastem a také k vápnitým podkladům. Pravděpodobně proto byl nalézán méně často, než druh *V. pulchella*, přestože jeho tolerance vůči lesnatým územím je obecně poněkud vyšší.

Vallonia pulchella (O. F. Müller, 1774) – údolníček drobný, LC

Popis: Ulita je stlačeně okrouhlá s ploše stlačeným kotoučem, širokou pištělí, kruhovitým výrazným obústím. Její povrch je hladký, bez žebor. Výška je přibližně 1,3 mm a šířka 2,5 mm.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh. Běžný po celém území státu, chybí v souvisle zalesněných oblastech. V suchých stepních okrscích je nejhojnější. Obývá bylinné formace: vlhké louky, meze, pastviny, stepní stráně, teplé skály, hojně i v zahradách a podobně. Lesním oblastem se přísně vyhýbá, jen tu a tam se ojediněle objeví v nížinných luzích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vojnův Městec, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (61); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Radostín, Radostínská stráně, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);

Literární údaje:

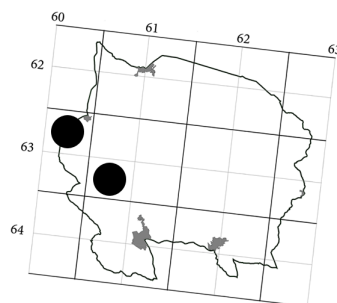
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh se na území CHKO vyskytuje řídko a přísně se drží pouze otevřených stanovišť. Jedná se o běžný druh, jehož výskyt zde není nikterak pozoruhodný.

Columella aspera Waldén, 1966 – ostroustka drsná, LC

Popis: Kuželovitě válcovitá ulita s tupým vrcholem je vysoká 2,5 mm a široká 1,4 mm. Povrch ulity je charakteristicky pravidelně jemně rýhovaný.

Rozšíření a bionomie: Západoevropský druh. V ČR se vyskytuje v západní části území, na východ nezasahuje. Obývá chudé, oligotrofní kyselé biotopy. Žije v listnatých i jehličnatých lesích. S oblibou vylézá na porosty brusnice borůvky (*Vaccinium myrtillus*).

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

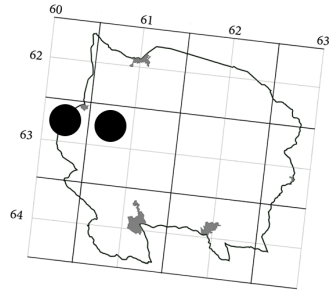
6360: Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
6361: Radostín, okraj rašeliniště, NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (66); Radostín, NPR Velké Dářko, okraj lesa na jihozápadním rohu, 29.8.2001, MH (70).

Nálezky tohoto druhu se omezují na místa ze zkoumaných lokalit bezesporu vápníkem nejchudší. Vzhledem k zastoupení jehličnatých porostů na území CHKO, lze předpokládat výskyt i na dalších místech. Druh se v této oblasti v rámci ČR nejspíš nalézá na východním okraji svého areálu.

Columella edentula (Draparnaud, 1805) – ostroústka bezzubá, LC

Popis: Kuželovitě válcovitá ulita s charakteristickým ostrým a bezzubým obústím je vysoká až 3,3 mm a široká až 1,5 mm. Povrch ulity je lesklý a nepravidelně jemně rýhovaný.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, běžně rozšířený v horách a pahorkatinách na území celého státu. Obývá vlhké údolní porosty, zvláště olšiny, vlhké lesní skalky a mokřady, ve vyšších polohách i na lukách při potocích a v lesích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);

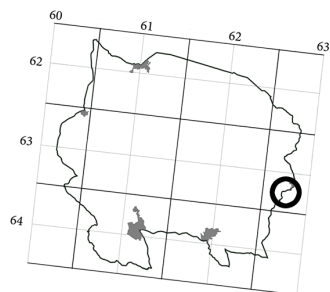
6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60).

Charakter výskytu druhu na území CHKO odpovídá jeho vazbě na nejrůznější typy vlhkých přírodních stanovišť.

Vertigo alpestris Alder, 1838 – vrkoč horský, VU

Popis: Druh s drobnou 1,8-2,1 mm vysokou a 1,0-1,1 širokou válcovitou ulitou. Charakteristické pro tento druh je poměrně chudé ozubení v ústí ulity s maximálně čtyřmi záhyby.

Rozšíření a bionomie: Boreo-alpínský druh. V České republice má roztroušené reliktní výskyty v horách a pahorkatinách. V nízkých polohách obvykle vyhledává hrubé stinné sutě, kde žije v tlejícím opadu mezi balvany. V horách obývá širší škálu biotopů, např. padlé tlející kmeny, nebo skály.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh se na území CHKO vyskytuje na jediné lokalitě - zřícenině hradu Štarkov. Zříceniny často v krajině

tvorí „ostrovy“ s výjimečnými vlastnostmi. Zdá se, že v tomto případě pozůstatky lidské činnosti vhodně napodobují přírodní stanoviště druhu. Nicméně nelze vyloučit přítomnost druhu i jinde v CHKO. Nález tak drobného plže v sutích je ovšem velmi obtížný a při ručním sběru je často pouze dílem náhody.

Vertigo antivertigo (Draparnaud, 1801) – vrkoč mnohozubý, VU

Popis: Ulita je široce vejčitá, lesklá a téměř hladká s bohatým ozubením v ústí. Výška ulity je 1,9-2,2 mm a šířka 1,2-1,3 mm.

Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, na příhodných místech všeobecně rozšířený na celém území státu, převážně v nížinách a údolních pahorkatinách. Obývá mokré louky, břehy vod a bažiny v nížinách, větších údolích a v nižších pahorkatinách.

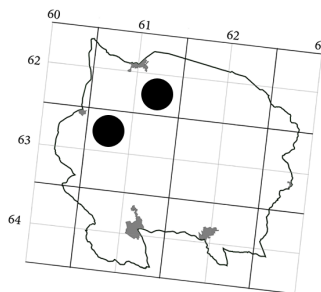
Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6261: Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);

6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60).

Výskyt druhu v mokřadu a na břehu rybníka odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice. Nízký počet nálezů na území CHKO svědčí o jeho preferenci nižších poloh.

Vertigo pygmaea (Draparnaud, 1801) – vrkoč malinký, NT

Popis: Ulita je 1,8 mm vysoká a 1,1-1,2 mm široká, válcovitě vejčitá, matně lesklá a téměř hladká.

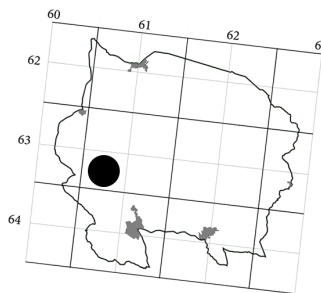
Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, u nás běžně rozšířený, především v bezlesých nížinách a pahorkatinách. Chybí jen v souvisle zalesněných územích a ve vyšších polohách hor. Vždy se vyhýbá lesu. Jinak obývá bylinné formace od mokřatých údolních luk po stepní stráně a xerothermní skály.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Vojnův Městec, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (61).

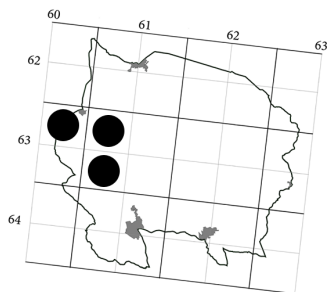
Nález na mezofilním trávníku odpovídá obecné ekologické charakteristice druhu, který není, narozdíl od jiných zástupců rodu, příliš úzce vázán na vlhká stanoviště. Jediný nález v CHKO svědčí o řídkém výskytu tohoto druhu v oblasti, což lze vysvětlit jeho preferencí bezlesých krajín.

Vertigo substriata (Jeffreys, 1833) – vrkoč rýhovaný, NT

Popis: Má krátce eliptickou, tenkostěnnou ulitu s charakteristickým jemným pravidelným žebírkováním, vysokou 1,6-1,8 mm a šířkou 1,0-1,1 mm.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, v Čechách značně rozšířený. Chybí pouze v nejteplejších oblastech. Na Moravě má roztroušené výskyty v hornatých částech. Obývá vlhké louky a olšiny chladnějších poloh. Rovněž se vyskytuje ve vlhkých listnatých či smíšených lesích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);

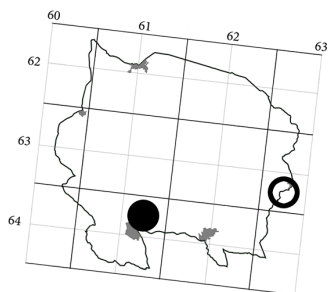
6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80).

Dosavadní nálezy druhu v CHKO napovídají, že zde bude pravděpodobně celkem běžně obývat nejrůznější typy vlhkých přírodních stanovišť. Výskyt druhu ve zkoumané oblasti odpovídají jeho rozšíření i ekologickým nárokům.

Ena montana (Draparnaud, 1801) – hladovka horská, NT

Popis: Ulita je špičatě kuželovitá, 14-16 mm vysoká a 6,0-6,5 mm široká, jemně nepravidelně rýhovaná se zřetelnými podélnými liniemi.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh, na příhodných místech rozšířený v celém státě. Vyhýbá se suchým bezlesým rovinám. Obývá lesy, zvláště vlhčí zarostlá místa při kmenech stromů nebo na úpatí skalek; též údolní porosty.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Literární údaje:

6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Obě lokality nálezu druhu jsou lesního charakteru, nicméně jsou ovlivněny lidskou činností. Zdá se,

že člověk na těchto lokalitách zajistil přísun živin, které v přírodním, spíše oligotrofním, prostředí CHKO často chybějí.

Cochlodina laminata (Montagu, 1803) – vřetenovka hladká, LC

Popis: Má 15-17 mm vysokou a 4 mm širokou, tlustěji vřetenovitou ulitu, velmi jemně nepravidelně rýhovanou až hladkou.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený po celém území státu s výjimkou bezlesých stepních plošin. Obývá lesy všech výškových pásem – od nížinných luhů a xerotermních hájů po smrkové horské pralesy. Většinou se zdržuje při kmenech.

Výskyt na území CHKO:

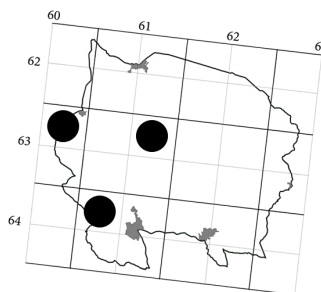
Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41);

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Nálezy druhu se omezují na lesní stanoviště což odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice.

Cochlodina orthostoma (Menke, 1828) – vřetenovka rovnouštá, VU

Popis: Štíhle vřetenovitá ulita, 12–13 mm vysoká a 3 mm široká, je charakteristická tlustým a velmi tupým vrcholem a pravidelným tupým žebírkováním, pouze na posledním závitu je žebírkování slabší a víceméně nepravidelné.

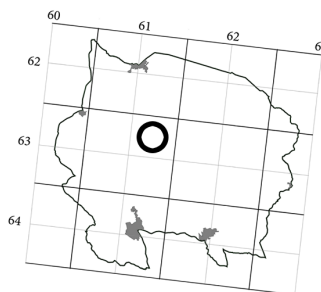
Rozšíření a bionomie: Středo- a východoevropský druh. V České republice je hojný především na Moravě, směrem do Čech pak jeho výskytů rychle ubývá. Vyskytuje se obvykle ve vyšších polohách, kde dává přednost suťovým porostům typu lipových javořin.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, (Ložek 1976), (41).

Druh byl v CHKO Žďárské vrchy nalezen na jediné lokalitě a to v NPR Žákova hora. Jedná se o jeden z nejzajímavějších druhů nalezených ve zkoumané oblasti. Jeho výskyt zde je významný jak ze zoogeografického hlediska, tak i proto, že jde o význačného obyvatele lesních sutí.

Ruthenica filograna (Rossmässler, 1836) – žebernatěnka drobná, VU

Popis: Štíhleji vřetenovitá, 7,5-9,0 mm vysoká a 2,0-2,2 mm široká, ulita je nepravidelně řídce a hrubě žebernatá.

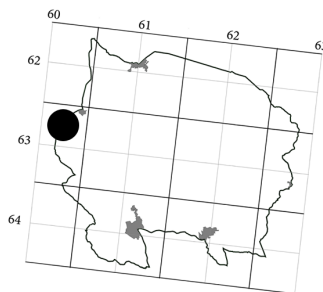
Rozšíření a bionomie: Druh východo- a středoevropský. U nás velmi roztroušený v pahorkatinách a nižších polohách hor, jen místy hojnější, např. na Křivoklátsku. Obývá většinou vlhké suťové lesy, kde žije v tlejícím opadu mezi kameny, pod tlejícím dřevem a na úpatí lesních skalek, s oblibou ve vlhkých lesnatých údolích na úpatí svahových sutí. Nestoupá nikdy na kmeny ani na skály.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47).

Druh byl nalezen na jediné lokalitě v lesnatém údolí Ranského potoka. Na jeho výskyt zde upozornil již dříve Vojen Ložek. Je zajímavé, že druh nebyl nalezen na žádné další biotopově podobné lokalitě. Tento fakt lze připsat jeho řídkému a poměrně vzácnému výskytu v rámci celé republiky.

Macrogastra plicatula (Draparnaud, 1801) – řasnatka lesní, NT

Popis: Štíhle vřetenovitá, dosti silně pravidelně žebernatá ulita je 12-13 mm vysoká a 2,9-3,1 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený po celém území státu s výjimkou nížin a stepních plošin. Obývá lesy, zvláště suťové: při kmenech a pařezech, v tlejícím opadu mezi balvany. Také jej lze nalézt na stinných skalkách a při zdech zřícenin.

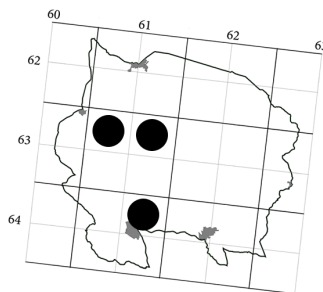
Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Cikháň, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);

6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Nález druhu na lokalitě Štíří důl a Žákova hora odpovídá jeho preferenci lesních stanovišť. Jeho výskyt na úpatí Zelené hory ve Žďáru nad Sázavou zas koresponduje s jeho výše popsaným výskytem při zdech zřícenin.

Macrogastra ventricosa (Draparnaud, 1801) – řasnatka břichatá, NT

Popis: Vřetenovitá, kyjovitě rozšířená, dosti hrubě žebernatě rýhovaná ulita je 16-20 mm vysoká a 4,0-4,5 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, který žije roztroušeně, místy hojně v horách a pahorkatinách na celém území státu. Chybí v nížinách a na teplých bezlesých plošinách. Obývá vlhké lesy pahorkatin a hor; s oblibou údolní jasanové a olšové porosty.

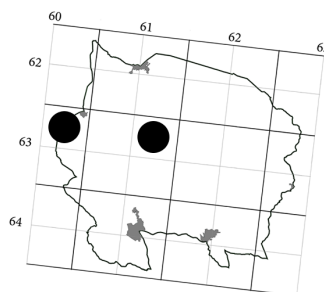
Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41).

Druh byl na území CHKO nalezen na lesních stanovištích, což plně odpovídá jeho všeobecné ekologické charakteristice.

Clausilia dubia Draparnaud, 1805 – závornatka drsná, LC

Popis: Ulita štíhlejší i tlustěji vřetenovitá je 12-13 mm vysoká a 2,8-3,0 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh (v širším smyslu). Na příhodných místech se vyskytuje v horách a pahorkatinách celé republiky. Obývá skály, zvláště vlhčí, zříceniny, též při kmenech v lesích. Nejhojnější je na vápnatém podkladě.

Výskyt na území CHKO:

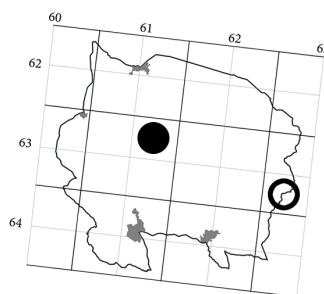
Materiál:

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41);

Literární údaje:

6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl nalezen jak na lesním stanovišti, tak i na zřícenině hradu Štarkov, což je zcela v souladu s jeho obecnými ekologickými nároky.

Clausilia pumila C. Pfeiffer, 1828 – závornatka kyjovitá, LC

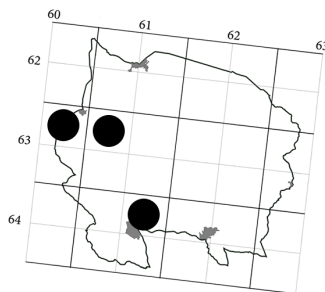
Popis: Druh je typický svou kyjovitě větvenitou ulitou, 12-13 mm vysokou a 3,0-3,4 mm širokou.

Rozšíření a bionomie: Východo- a středoevropský druh, značně rozšířený po celém území státu. Obývá vlhká místa převážně v lužních lesích a údolních olšinách nízkých poloh. Řidčeji i ve vlhčích suťových lesích v horách a pahorkatinách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);
- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60);
- 6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Druh se na území CHKO vyskytuje běžně, především ve vlhčích lesích. Zdá se, že je v oblasti rozšířen hojněji, než předchozí druhy závornatkovitých. To lze vysvětlit jeho častou vazbou na aluviální porosty, které ve zkoumané oblasti představují nejčastější typ málo ovlivněných lesních stanovišť. Také preferuje spíše nižší polohy a pahorkatiny.

Laciniaria plicata (Draparnaud, 1801) – vřetenatka mnohozubá, NT

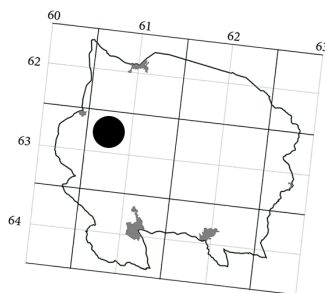
Popis: Štíhle větvenitá, 15-18 mm vysoká a 3,4-4,0 mm široká, hustě pravidelně žebernatá ulita se vyznačuje 6-10 záhybků na obou stranách.

Rozšíření a bionomie: Druh východo- a středoevropský. V České republice značně rozšířený, především ve východní části státu. V západní polovině je vzácný. Vyskytuje se nejčastěji na zastíněných skalách, zejména opukových a hradních zříceninách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59).

Nález druhu na jediné lokalitě v oblasti, naznačuje, že zde není příliš hojný. To vcelku odpovídá geografické pozici CHKO na hranici mezi západní a východní částí státu.

Alinda biplicata (Montagu, 1803) – vřetenatka obecná, LC

Popis: Štíhle až tlustě vřetenovitá, 16-18 mm vysoká a 3,8-4,0 mm široká ulita je jemněji i hruběji pravidelně žebertaná.

Rozšíření a bionomie: Středoevropsko-balkánský druh, běžný na celém území státu. Obývá širokou škálu biotopů: lesy, kde žije při kmenech, v sutích i na skalách, v údolích, na svazích i vrcholech, též v lužních porostech nížin, v zahradách a na zříceninách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49);
- 6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);
- 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Tato naše nejrozšířenější závornatka se i na území CHKO vyskytuje dosti hojně. Obývá jak přírodní lesní stanoviště, tak i člověkem pozměněné lokality.

Balea perversa (Linnaeus, 1758) – hrotice obrácená, VU

Popis: Ulita vysoká 8-10 mm a široká 2,2-2,4 mm se odlišuje od ostatních příslušníků čeledi velmi zjednodušenou úpravou ústí a válcovitě kuželovitým tvarem.

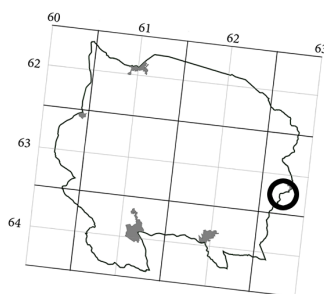
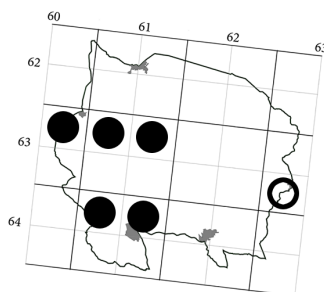
Rozšíření a bionomie: Atlanticko-mediteránní druh. V ČR jsou výskyty vesměs jednotlivé a osamocené, roztroušené po celém území státu. Hojněji však v Čechách. Obývá vlhčí skály a hradní zříceniny; tu a tam i na xerothermních biotopech.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl na území CHKO nalezen pouze na zřícenině hradu Štarkov. Zříceniny jsou, jak je řečeno výše, oblíbeným biotopem druhu a jeho výskyt na jiných místech v oblasti není příliš pravděpodobný.

Vestia turgida (Rossmässler, 1836) – nádolka nadmutá, VU

Popis: Ulita je břichatě vřetenovitá, tupě žebernatá a na dolních závitech téměř hladká, 14-16 mm vysoká a 3,6-3,9 mm široká.

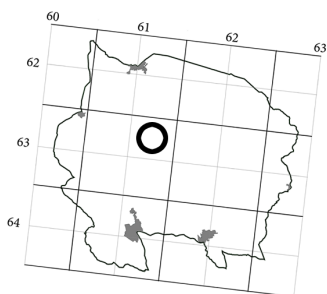
Rozšíření a bionomie: Karpatský druh, který se v ČR vyskytuje především v Moravských pohořích. V Čechách je nalézán pouze ojediněle. Obývá vlhké lesy, zvláště v horách, především vlhká, bujně zarostlá, dna údolí a lesní mokřady.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, (Ložek 1976), (41).

Jediný výskyt druhu v CHKO Žďárské vrchy byl zjištěn na Žákově hoře, kde jej zaznamenal V. Ložek. Jeho nález zde zaprvé dokládá karpatské vlivy v oblasti a zadruhé potvrzuje kvalitu lesních biotopů v NPR Žákova hora.

Bulgarica cana (Held, 1836) – vřetenka šedivá, EN

Popis: Ulita je 15-18 mm vysoká a 3,5-3,8 mm široká, dosti hrubě žebernatá.

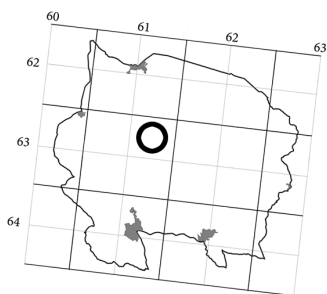
Rozšíření a bionomie: Středo- a východoevropský druh, v oblasti Českého masivu poměrně vzácný. Obývá suťové lesy, je vázán na zachovalé lesní porosty pralesovitého rázu a představuje relikv z klimatického holocenního optima.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, (Ložek 1976), (41).

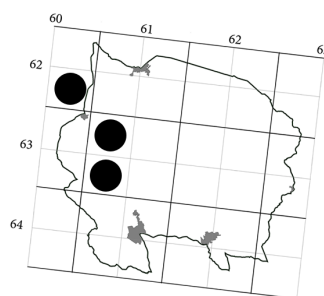
Nález tohoto druhu v NPR Žákova hora, uskutečněný V. Ložkem, je jedním z nejzajímavějších malakozoologických objevů v oblasti. Skutečnost, že druh nebyl dosud nalezen nikde jinde v CHKO poukazuje na význam této lokality, představující jeden z posledních zbytků přirozených lesních společenstev.

Succinella oblonga (Draparnaud, 1801) – jantarička podlouhlá, LC

Popis: Vejčítá ulita 6,5-7,5 mm vysoká a 3,8-4,5 mm široká je silně průsvitná, a jemně a nepravidelně svraskle rýhovaná. Český název rodu je odvozen od charakteristického jantarového zbarvení ulity.

Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, ze všech našich jantarek nejhojnější. Vyskytuje se místy hojně, místy roztroušeně a to i na takových místech, kde ostatní jantarky chybějí. Obývá nejen břehy, ale i vlhké louky, luhy a údolní olšiny, často daleko od otevřené vody. Je svým výskytem ze všech našich jantarek nejméně vázán na vodu.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

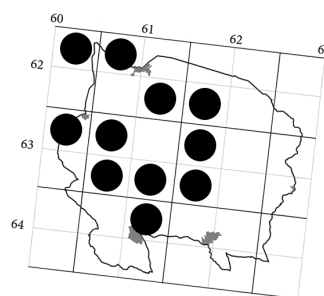
- 6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vojnův Městec, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (61); Radostín, Radostínská stráň, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80).

Druh je v oblasti poměrně hojný a to i na sušších stanovištích.

Succinea putris (Linnaeus, 1758) – jantarka obecná, LC

Popis: Špičatě vejčítá, 16-22 mm vysoká a 8-12 mm široká ulita má výrazně břichovitě rozšířený poslední závit.

Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, obývající Evropu, západní a severní Asii. V ČR je běžně rozšířena na celém území, především v nižších polohách. Obývá břehy vod různého druhu, často ji lze najít na vegetaci. Méně hojně se vyskytuje na podmáčených loukách, v luzích a na jiných vlhkých místech.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);
- 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11); Vortová, ruderal u domu na levém břehu Vortovského potoka blízko mostku u silnice vedoucí do obce Zalíbené, 5. 5. 2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (12);
- 6262: Svratka, ruderal v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);
- 6360: Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským

potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);

- 6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (71); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6362: Blatiny, Nový rybník, 12.8.1998, PK, (29); Tři Studně, severní část rybníka Sykovec, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (101);
- 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82).

Druh se na území CHKO vyskytuje běžně na většině vlhkých a podmáčených stanovišť.

Oxyloma elegans (Risso, 1826) – jantarovka úhledná, NT

Popis: Štíhle vejčítá, 12-15 mm vysoká a 6,0-7,5 mm široká ulita je tenkostěnná, ale pevná, jemněji i silněji nepravidelně rýhovaná.

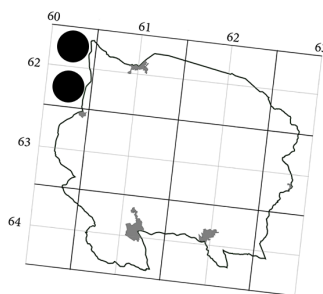
Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, obývající celé území státu, především v nižších polohách. Žije na březích vod na vegetaci a v bahně. Je velmi úzce vázán na vodu.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3); Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44).

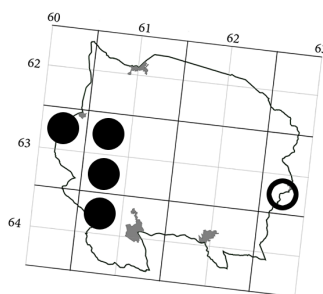
Druh byl v oblasti nalezen na dvou lokalitách, na březích rybníků. To plně odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice.

Punctum pygmaeum (Draparnaud, 1801) – boděnka malinká, LC

Popis: Stlačeně okrouhlá, pouze 0,6-0,8 mm vysoká a 1,3-1,6 mm široká ulita je na svrchní straně jemně, hustě a pravidelně žebírkovaná.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, běžně rozšířený na celém území státu. Vzácnější je jen v stepních bezlesých rovinách a ve vyšších polohách hor. Žije mezi opadem a při starých kmenech v lesích; řidčeji v sutích, na skalách i na skalních stepích. Častý i na mokřadech a vlhkých loukách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, Radostínská stráž, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Výskyt druhu v oblasti pokrývá širokou škálu nejružnějších typů stanovišť. Zdá se, že je v oblasti běžně rozšířen.

Discus perspectivus (M. von Mühlfeld, 1816) – vrásenka orlojovitá, VU

Popis: Ulita 1,8-2,0 mm vysoká a 5,5-6,0 mm široká je vypoukle terčovitá, s téměř plochým kotoučem a výrazným kýlem po obvodu.

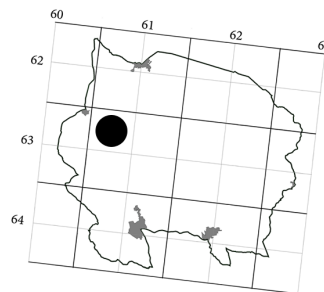
Rozšíření a bionomie: Východoalpско-karpatsko-balkánský druh. V Čechách je celkem vzácný, velmi roztroušené jsou i výskyty ve východních Čechách, hojnější je v Moravských pahorkatinách. Obývá vlhké údolní suťové lesy teplejších oblastí a na vápnitěm podkladu; s oblibou žije při zemi, mezi vlhkým opadem a na tlejícím dřevě.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59).

Jediný nález druhu na lokalitě Štíří důl potvrzuje jak jeho preferenci vlhkých údolních lesů na vápnitých podkladech, tak i vzácnost a osamocenosť jeho výskytů.

Discus rotundatus (O. F. Müller, 1774) – vrásenka okrouhlá, LC

Popis: Ulita vysoká 2,4-2,8 mm a široká 5,8-7,0 mm. Je vypoukle terčovitá s kotoučem poněkud méně plochým než u předchozího druhu.

Rozšíření a bionomie: Západo- středoevropský druh, na území státu běžně rozšířený od nížin až do vysokých poloh hor. Obývá lesy: pod kameny, v sutích, při kmenech a pod tlejícím dřevem a na úpatí skal. Běžný je i na druhotných stanovištích – hradních zříceninách, zahradách a v ruderálních biotopech.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);

6361: Cikháň, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79);

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Literární údaje:

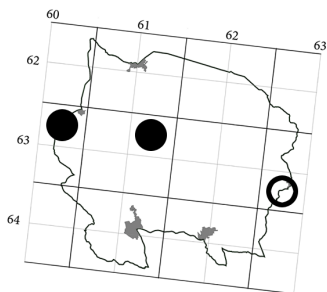
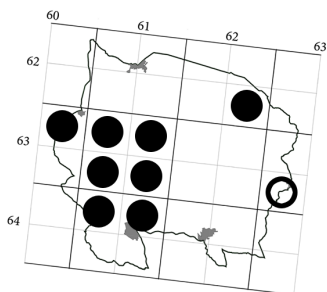
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Na území CHKO je tento druh běžně rozšířený. Těžištěm jeho výskytu zde jsou buď lesní, nebo synantropní stanoviště.

Discus ruderatus (A. Férussac, 1821) – vrásenka pomezni, NT

Popis: Ulita je stlačeně okrouhlá s kotoučem mírně vypouklým a s poměrně dosti rychle rostoucími závití. Je vysoká 2,5-3,0 mm a široká 5,5-6,0 mm.

Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, běžně rozšířený ve všech hraničních pohořích našeho státu. Vzácněji jej lze nalézt i na vhodných místech ve vnitrozemí. Obývá především vlhké horské lesy; zdržuje se převážně pod kůrou tlejících kmenů a pařezů. Ojedinelé se vyskytuje i na

jiných chladných místech. Je to význačný druh našich hor.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41);

Literární údaje:

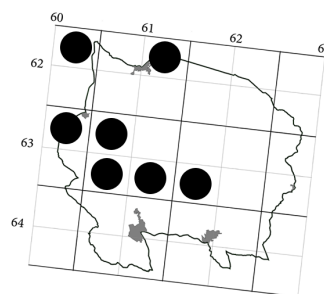
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl v oblasti nalezen na třech lokalitách, jejichž společným jmenovatelem je chladné klima, způsobené nadmořskou výškou nebo charakterem terénu.

Zonitoides nitidus (O. F. Müller, 1774) – zemounek lesklý, LC

Popis: Ulita 3,5 mm vysoká a 6,0 mm široká je stlačeně okrouhlá s vyniklým, ploše kuželovitým kotoučem, silně průsvitná a lesklá. Má rudohnědou barvu, a protože je živočich zbarven do černa, výsledná barva se jeví jako černohnědá. Charakteristická je široce otevřená píštěl.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, na příhodných místech všeobecně rozšířený v celém státě. Žije při vodách různého druhu, na mokřích loukách a v bažinách, v údolních olšínách. Přednost dává nižším polohám.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);

6261: Herálec, řeka Svratka u mostu, v obci, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (13);

6360: Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);

6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);

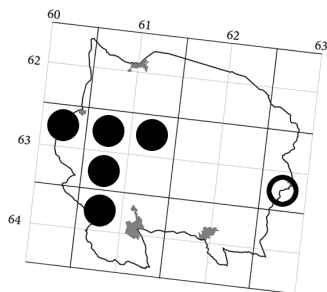
6362: Tři Studně, severní část rybníka Sykovec, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (101).

V oblasti byl druh nalézán vcelku běžně na nejrůznějších typech vlhkých stanovišť.

Euconulus fulvus (O. F. Müller, 1774) – kuželík drobný, LC

Popis: Kuželovitá, vysoce lesklá ulita s kuželovitým kotoučem je vysoká 2,2-2,4 mm a široká 2,8-3,0 mm. Svrchu je jemně mřížkovaná, naspodu téměř hladká.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, který je na příhodných místech značně rozšířený v celém státě. Především v horách, pahorkatinách a ve vlhkých částech nížin. Obývá převážně vlhké údolní porosty, zvláště olšiny. Má však značné ekologické rozpětí: nachází se jak na vlhkých lukách a ve smrkových pařezech v horských lesích, tak někdy i na suchých vápencových skalách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Radostín, okraj rašeliniště, NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (66); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77);

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Literární údaje:

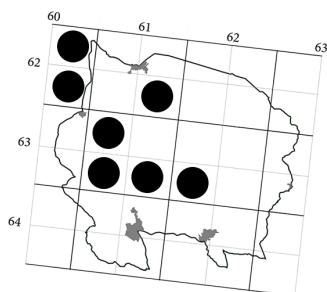
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

V oblasti CHKO byl druh běžně nalézán na nejrůznějších typech stanovišť, většinou v lesích.

Euconulus praticola (Reinhardt, 1883) – kuželík tmavý, VU

Popis: Kulovitá, hnědožlutá ulita je silně lesklá a na rozdíl od druhu *E. fulvus* je naspodu pokrytá výraznými spirálními liniemi. Tmavě zbarvené tělo dodává tomuto druhu výrazně tmavý vzhled. Výška ulity je 2,2 mm a šířka 2,3-2,8 mm.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, na příhodných místech poměrně běžně rozšířený po celém území ČR. Žije na silně vlhkých, většinou mokřadních biotopech.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3); Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);

6261: Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9); Vortová, rybník

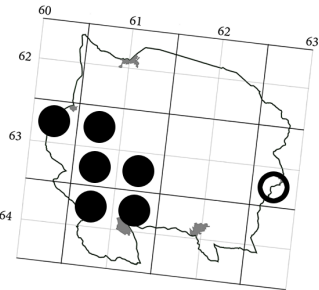
- Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);
 6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
 6362: Tři Studně, severní část rybníka Sykovec, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (101).

Druh je v oblasti dosti hojný. Vyskytuje se zde především na březích rybníků a tekoucích vod, ale i na podmáčených loukách.

Vitрина pellucida (O. F. Müller, 1774) – skleněnka průsvitná, LC

Popis: Ulita 3,4 mm vysoká a 6,0 mm široká má stlačeně kulovitý tvar s mírně vypouklým kotoučem. Je lesklá, téměř hladká a sklovitě bezbarvá.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, běžný na celém území státu od nížin až do vysokých horských poloh. Obývá lesy, údolní porosty, břehy potoků i xerothermní skály. Běžná je i na kulturních plochách: zahrady, sady při úpatí zdi atd.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, Radostínská stráž, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Ptu, (88).

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl na území nalézán běžně na nejrůznějších typech přírodních i synantropních stanovišť. To vcelku odpovídá i jeho obecné ekologické charakteristice.

Eucobresia diaphana (Draparnaud, 1805) – slimáčnice průhledná, LC

Popis: Silně stlačená ulita uchovitého tvaru, často zelenavě zbarvená, je 3,2-3,3 mm vysoká a 6,3-6,7 mm široká. Živočich se na rozdíl od předchozího druhu nemůže zatáhnout do ulity.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh, běžně rozšířený v oblasti Českého masivu, na Moravě vzácnější. Obývá vlhká chladná místa, zvláště v údolních porostech, při potocích a v mokřadech. Od nížin do hor.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6262: Svratka, ruderal v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);

6361: Žďár nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77);

6461: Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušin, 7.5.2006, Ptu, (88).

Literární údaje:

6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Na území CHKO se vyskytuje na všech typech přírodních i druhotných vlhkých stanovišt.

Semilimax kotulae (Westerlund, 1883) – slimáčník horský, VU

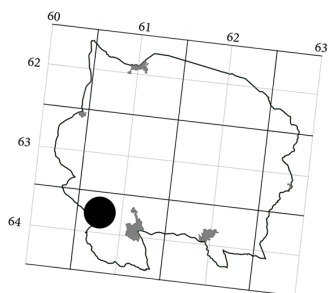
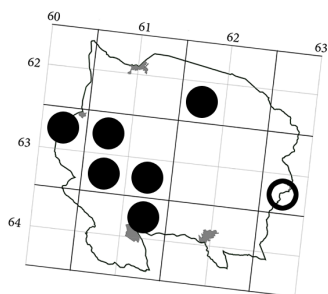
Popis: Ulita široce uchovitého tvaru je 2,2-2,5 mm vysoká a 4,3-6,0 mm široká. Bazální blanka tvoří nejméně 3/4 spodního okraje a cívka je velmi silně strofostylní - otevírá široký průhled až do vrcholu. Stejně jako předchozí druh se ani zástupci rodu *Semilimax* nemohou zatáhnout do ulity.

Rozšíření a bionomie: Karpatsko-sudetský druh. Význačný plž našich hor. Obývá vlhké a chladné horské lesy a stoupá vysoko do alpského stupně. Žije často při vlhkých, tlejících pařezech, pod padlými kmeny i v mokrých sutích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Tento významný prvek malakofauny chladných horských lesů byl na území CHKO nalezen na jediné lokalitě - PP Peperek. Jeho výskyt zde potvrzuje význam této lokality v rámci celé oblasti.

Semilimax semilimax (J. Férussac, 1802) – slimáčník táhlý, LC

Popis: Ulita je 2,4 mm vysoká a 5,0 mm široká, protáhle ledvinovitého tvaru, vysoce lesklá a sklovitě bezbarvá. Bazální blanka tvoří 2/3 spodního okraje.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh. V ČR je hojný v pahorkatinách a horách. Nižinám a rovinám se přísně vyhýbá. Obývá vlhké lesy, hlavně údolní a suťové v horách a pahorkatinách.

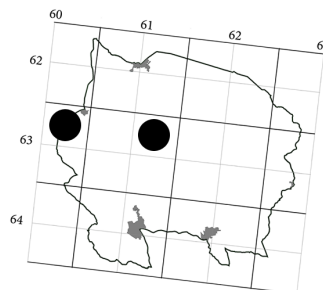
Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41).

Druh není v oblasti příliš hojný. Byl nalezen pouze na dvou lesních lokalitách. Tato stanoviště odpovídají jeho všeobecným ekologickým nárokům.

Vitrea crystallina (O. F. Müller, 1774) – skelnička průhledná, LC

Popis: Ulita je vysoká 1,9-2,0 mm a široká 3,2-4,0 mm. Pro tento druh je charakteristická úzce nálevkovitá píštěl, která se otvírá tak, že při pohledu zdola je patrný předposlední závit.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, na příhodných místech dosti rozšířený na celém území státu, zvláště běžný ve vlhkých lesních oblastech (v horách a v nížinných luzích). Obývá hlavně vlhké nívné porosty: údolní olšiny, nížinné luhy, vrbové křoviny podél potoků, též vlhká místa v lesích. Žije s oblibou při zemi, pod vlhkým opadem.

Výskyt na území CHKO:

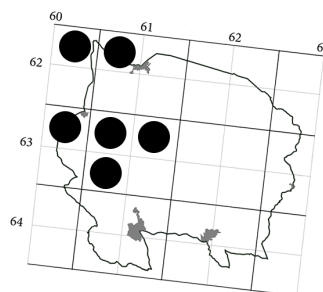
Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1);

6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ,

LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80).

V CHKO byl druh nalézán na nejrůznějších typech vlhkých a podmáčených stanovišť, spíše přírodního charakteru.

Vitrea diaphana (Studer, 1820) – skelníčka průzračná, NT

Popis: Ulita je vysoká 2,0 mm a široká 4,0 mm. Cívkový úsek obústí svírá dokonale píštěl, narozdíl od předchozího druhu.

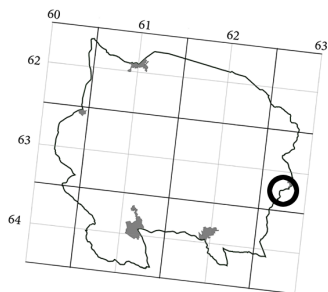
Rozšíření a bionomie: Alpsko-meridionální druh, vyskytující se roztroušeně v horách a pahorkatinách na celém území státu, přednost dává vápencovým oblastem a v nižším a teplejším pahorkatinám. Obývá převážně vlhké lesní sutě, úpatí lesních skalek, zříceniny a někdy i údolní porosty.

Výskyt na území CHKO:

Literární údaje:

6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl v oblasti nalezen na jediné lokalitě - zřícenině hradu Štarkov. Jeho nález zde je dalším důkazem toho, že se tato zřícenina zřetelně odlišuje od okolní oligotrofní krajiny.

Aegopinella minor (Stabile, 1864) – sítočka blyštivá, LC

Popis: Ulita, 4,4-5,0 mm vysoká a 8-10 mm široká, je silně průsvitná a lesklá. Poslední závit vzrůstá velmi rychle a je při ústí nápadně rozšířený.

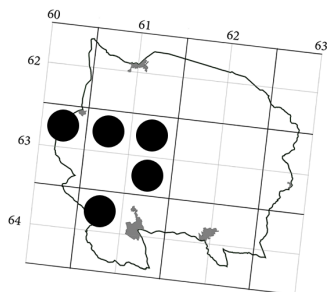
Rozšíření a bionomie: Evropský druh, rozšířený po celém území státu. Těžiště výskytu leží v teplých pahorkatinách. V horách a ve velkých nížinách je mnohem vzácnější. Žije v lesích pod kameny a v tlejícím listí; často i v křovinách a sutích na suchých nekrytých místech.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, det. anatomicky M. Horský (52); 6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

V oblasti se druh vyskytuje poměrně často a to nejvíce na různých lesních stanovištích.

Aegopinella pura (Alder, 1830) – síťovka čistá, LC

Popis: Ulita je drobnější: 2,0-2,6 mm vysoká a 4,0-4,6 mm široká. Charakteristické jemné rýhování, které na povrchu tvoří pravidelnou mřížku.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený v pahorkatinách a horách celé republiky. Obývá lesy, zvláště údolní vlhké olšiny, suťové porosty i stinné skalky. Většinou žije mezi opadem a tlejícím dřevem, případně ve vlhké trávě.

Výskyt na území CHKO:

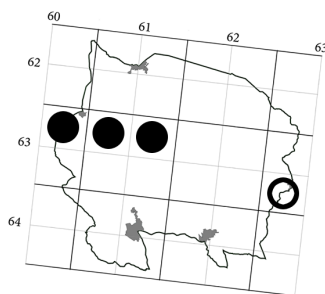
Materiál:

- 6360: Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);
- 6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl na území CHKO nalézán na lesních stanovištích různého druhu. To odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice.

Perpolita hammonis (Ström, 1765) – blyštivka rýhovaná, LC

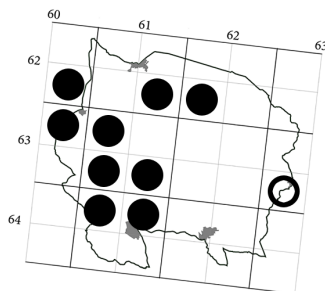
Popis: Má 2,0-2,2 mm vysokou a 3,5-4,3 mm širokou stlačeně okrouhlou ulitu, s ploše kuželovitým kotoučem s charakteristickými výraznými, pravidelnými radiálními liniemi.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, běžný na celém území státu s výjimkou suchých stepních rovin. Obývá vlhké údolní porosty, zvláště olšiny, mokré louky, břehy vod, řídkěji vlhké skály. V chladnějších, výše položených krajinách se objevuje i na mezích a na sušších lukách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
- 6261: Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9);
- 6262: Česká Cikánka, Zkamenělý zámek, 20.6.1996, LJ, (17);
- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi

- Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Žďár nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, okraj rašeliniště, NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (66); Radostín, Radostínská stráž, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Radostín, Velké Dářko, 14.8.1998, PK, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (71); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Ptu, (88).

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh je na území CHKO velmi běžný na široké škále nejrůznějších typů přírodních i synantropních stanovišť.

Perpolita petronella (L. Pfeiffer, 1853) – blyštivka skleněná, EN

Popis: Ulita je větší: 2,2-2,4 mm vysoká a 4,0-4,6 mm široká, s ploše kuželovitým, ale zřetelně vynikajícím kotoučem, bez radiálních linií. Poslední závit je narozdíl od předešlého druhu výrazněji rozšířen.

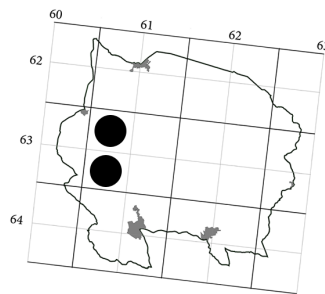
Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, v ČR s roztroušenými výskyty především v horách, místy však i v nižších polohách. Dává přednost chladnějším a vlhčím stanovištím (podmáčené louky, mokřady, vlhké lesy), hlavně v horách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77).

Druh byl v oblasti nalezen na třech lokalitách, jejichž společným jmenovatelem je vysoká vlhkost a čistě přírodní charakter.

Oxychilus cellarius (O. F. Müller, 1774) – skelnatka drnová, LC

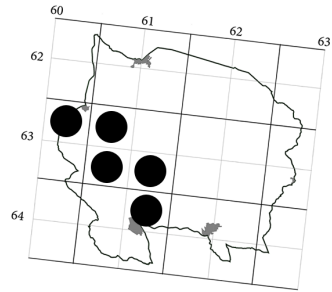
Popis: Ulita 5,0-5,5 mm vysoká a 10-12 mm široká, je dosti tenkostěnná, vysoce lesklá a poměrně pevná. V rámci rodu patří k druhům s poměrně širokou pištělí.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh u nás běžně rozšířený na příhodných místech v celém státě. Žije v lesních sutiích, pod kameny, na vlhkém úpatí skal. Hojný je i v kulturních biotopech: zahrady, skleníky, haldy kamení, při zdech atd.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Tento druh je na území CHKO poměrně běžný. Na jeho nálezech je dobře patrné, že preferuje nejrůznější synantropní stanoviště.

Oxychilus depressus (Sterki, 1880) – skelnatka stlačená, NT

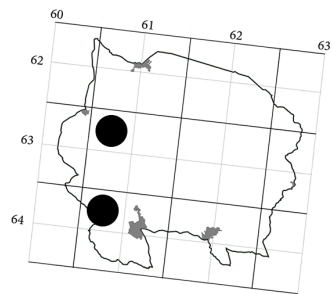
Popis: Ulita je 3,8-4,0 mm vysoká a 7,5-8,5 mm široká, stlačeně okrouhlá, s téměř do plochy zarovnaným kotoučem. Pištělová krajina je zcela mírně a ploše prohloubená, takže spodní strana je značně plochá. Pištěl je velmi úzká.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh, poměrně hojný v horách a pahorkatinách celého Českého masivu. Obývá hlavně vlhké svahové lesní suti v horách a pahorkatinách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);
- 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Tento významný obyvatel vlhkých lesních suti byl nalezen pouze na dvou lokalitách v CHKO - v PR Štíří důl a v PP Peperek. Jeho nález zde dokládá, že se jedná o velice cenná přírodní stanoviště.

Bielzia coeruleans (M. Bielz, 1851) – modranka karpatská, VU

Popis: Tělo je 100-160 mm dlouhé, vždy jednobarevné s charakteristickou modrou, modrozelenou či nafialovělou barvou. Kýl není barevně odlišen. Sliz svrchní strany je žlutý.

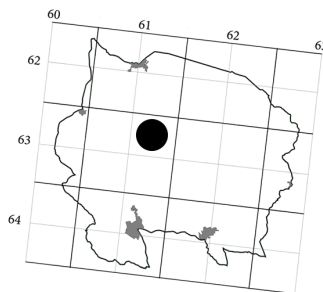
Rozšíření a bionomie: Karpatský druh, u nás se vyskytuje ve východních pohořích státu, směrem na západ výskytů rychle ubývá. Obývá vlhké horské lesy, zvláště při kmenech a pod listím.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 2001, KT, (41).

Ve Žďárských vrších byl druh nalezen pouze na jediné lokalitě - v NPR Žákova hora. Nález modranky v oblasti je velice zajímavý především ze zoogeografického hlediska, vzhledem ke značné vzdálenosti od souvislého areálu na východě republiky. Jedná se o nejzápadnější nález v celém areálu rozšíření.

Limax cineroniger Wolf, 1803 – slimák popelavý, LC

Popis: Tělo je až 150 mm dlouhé, je charakteristické nápadně dlouhým hřbetním kýlem. Barva hřbetu je od světle šedé po tmavošedou až černou. Charakteristické je zbarvení chodidla v dospělosti, kdy postraní pole jsou tmavě šedá, takže bílé prostřední pole ostře vyniká.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžný po celém území státu. Obývá převážně lesy, kde žije při kmenech stromů, pod kůrou pařezů a pod kameny. Vyhýbá se nížinným luhům.

Výskyt na území CHKO:

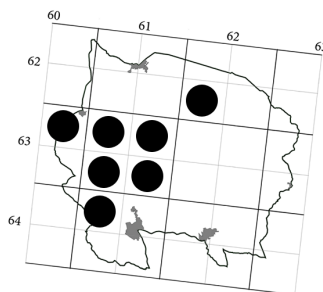
Materiál:

6262: Česká Cikánka, Zkamenělý zámek, 20.6.1996, LJ, (17);

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, (41); Žďar nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Radostín, okraj rašeliniště, NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (66); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79);

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Ve zkoumané oblasti je tento druh dosti hojný a byl nalezen takřka ve všech typech lesních stanovišť.

Limax maximus Linnaeus, 1758 – slimák největší, LC

Popis: Tělo je 100-200 mm dlouhé, zbarvené různými odstíny šedi, zřídka jednobarevné. Význačné je zbarvení štítu, který je obvykle nepravidelně temně skvrnitý.

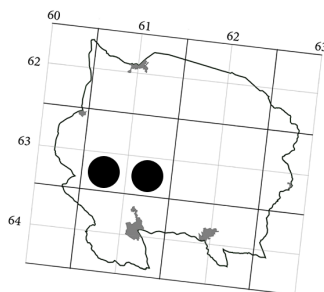
Rozšíření a bionomie: Původně nejspíš jiho- a západoevropský druh, který byl později zavlečen do celého světa. V ČR se vyskytuje roztroušeně po celém území. Obývá hlavně kulturní polohy: zahrady, sady, ruiny, sklepy; řidčeji vlhká místa v lesích (při kmenech a pařezech).

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79).

Druh byl v oblasti nalezen na dvou synantropních lokalitách, což zcela odpovídá jeho všeobecným ekologickým nárokům. Je pravděpodobné, že se tu vyskytuje i na dalších příhodných místech v blízkosti lidských sídel. Na takové typy stanovišť však průzkum nebyl zaměřen.

Malacolimax tenellus (O. F. Müller, 1774) – slimák žlutý, LC

Popis: Tělo je 35-65 mm dlouhé, v zadní části hřbetu je zřetelný tupý kýl. Tělo je zelenavě, často však i citrónově žlutavě zbarvené, hlava a tykadla jsou tmavá.

Rozšíření a bionomie: Severo- a středoevropský druh, značně rozšířený, hlavně v západní části republiky. Vzácný jen v teplých nízkých polohách s nedostatkem lesů. Žije hlavně na houbách ve smíšených i jehličnatých lesích od nížin do hor.

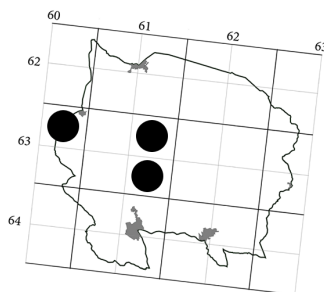
Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48).

6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Žďár nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42).

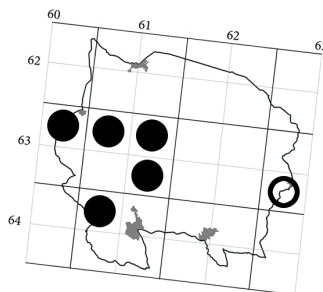
Vzhledem ke všeobecnému běžnému rozšíření tohoto druhu je zajímavé, že byl na území CHKO zaznamenán pouze na čtyřech lokalitách. Je docela možné, že byl na některých lokalitách přehlédnut, neboť stejně jako ostatní druhy nahých plžů, nemá pevnou schránku a je tedy třeba nalézt přímo živého jedince. K tomu však musí být vhodné klimatické podmínky a nebo je nutné nalézt plodnice hub, kde se tento plž vyskytuje nejčastěji.

Lehmannia marginata (O. F. Müller, 1774) – podkornatka žíhaná, LC

Popis: Tělo je štíhlé, 60-70 mm dlouhé s velkým nápadným krevním sinem. Základní barva je šedivá, na bocích se táhnou dva světlé pruhy, z nichž spodní se rozpadá v řadu skvrn. Je velmi podobný mladým jedincům *Limax cinereoniger*, ale kýl má takřka nepatrný, pouze opticky prodloužený bílou linií, táhnoucí se středem hřbetu až ke štítu.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, vyskytující se hojně v horách a pahorkatinách po celém území státu. Vyhýbá se nížinám a stepním plošinám. Obývá vlhčí listnaté a smíšené lesy. Je to význačný stromový druh, který za vlhkého počasí stoupá vysoko do korun. Za sucha se zdržuje v trhlinách kůry a v dutinách. Častý je i na lesních skalkách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Žďár nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42); Staré Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);
- 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl na území CHKO nalézán poměrně běžně, vždy ve smíšených, nebo listnatých lesích.

Deroceras laeve (O. F. Müller, 1774) – slimáček hladký, NT

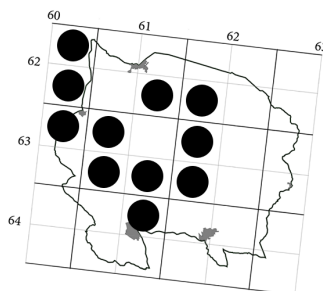
Popis: Tělo je pouze 25-30 mm dlouhé, se slabým kýlem v koncové části těla. Je jednobarevně tmavohnědě zbarven.

Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, na příhodných místech běžně rozšířený po celém území státu. Silně vlhkomilný druh. Obývá vlhká místa na loukách a v lesích, břehy vod, bažiny a porosty rákosí.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3); Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
- 6261: Studnice, JZ břeh VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (9); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);

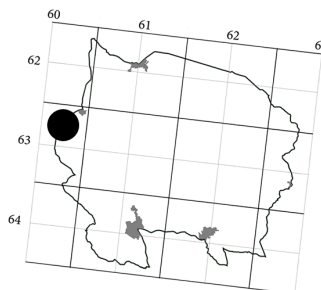
- 6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);
 6360: Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
 6361: Žďár nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vojnův Městec, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (61); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
 6362: Moravské Křižánky, Rybník Řasník, na břehu, 25.10.2000, PK, (22); Tři Studně, severní část rybníka Sykovec, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (101);
 6461: Žďár nad Sázavou, Vodní nádrž Pilská, jižní okraj, mokřad pod hrází, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (83).

Nálezy tohoto druhu na území CHKO jsou velmi časté a pokrývají širokou škálu všech možných vlhkých stanovišť. To plně odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice.

Deroceras praecox Wiktor, 1966 – slimáček lesní, NT

Popis: Tělo je dlouhé 35-40 mm, většinou šedobíle zbarvené, někdy s hnědými skvrnami. K bezpečnému odlišení od podobných druhů je vždy nutné provést pitvu pohlavního ústrojí.

Rozšíření a bionomie: Sudetský druh, v ČR se soustřeďuje v sudetských pohořích a Karpatech, od Dečína po Slovensko. Jižní hranice rozšíření není všude přesně zmapována, ale moravskými Karpaty zasahuje do celé severní poloviny Bílých Karpat. Obývá lesy a jejich okraje, především listnaté. Často v blízkosti potoků a pramenišť. Především v nižších horách a pahorkatinách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, det. anatomicky M. Horsák, (49).

Druh byl v oblasti nalezen na jediné lokalitě - v podmáčené jasině, v lesním komplexu blízko obce Staré Ransko. Jedná se o listnatý podmáčený porost, který druhu velmi vyhovuje. Tato lokalita hostí početné měkkýší společenstvo a je z malakozoologického hlediska dosti významná.

Deroceras reticulatum (O. F. Müller, 1774) – slimáček síťkovaný, LC

Popis: Tělo je 50-60 mm dlouhé, základní barva je žlutobílá, světle šedá, žlutohnědá až rudohnědá. Tmavé skvrnky na povrchu těla vytvářejí síťovitou kresbu.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený na celém území státu. Je to synantropní druh, který obývá vlhká místa v blízkosti lidských sídel: zahrady, parky, louky, pole a pod.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

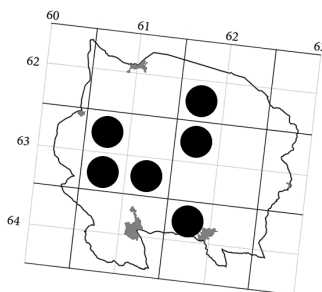
6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);

6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, det. anatomicky M. Horsák, (55); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);

6362: Moravské Křižánky, v obci Moravské Křižánky, 25.10.2000, PK, (18);

6462: Nové Město na Moravě, ruderál u rybníka Klečovec, 5.10.2000, PK, (104).

Na území CHKO byl druh nalézán výlučně na ruderálních stanovištích, většinou v blízkosti lidských sídel. To zcela odpovídá jeho všeobecné ekologické charakteristice.

Boettgerilla pallens Simroth, 1912 – blednička útlá, LC

Popis: Světlé až modro-růžové tělo je v natažení velmi tenké a dlouhé do 40 mm.

Rozšíření a bionomie: Původně kavkazský druh, zavlečený do střední Evropy v době druhé světové války. Dnes je běžně rozšířen po celém území státu a proniká i na přírodní stanoviště. Preferuje vlhké zastíněné biotopy, nejčastěji ovlivněné lidskou činností.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

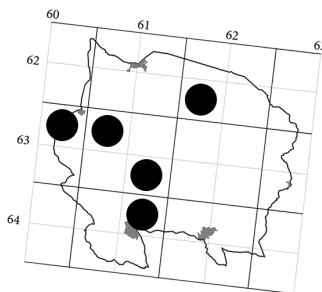
6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);

6360: Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);

6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, Radostínská stráž, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79);

6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Ptu, (88).

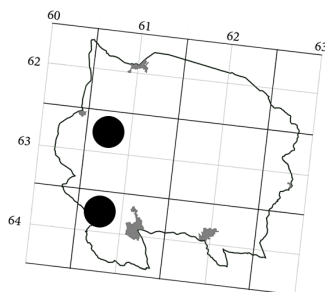
Na území CHKO byl druh nalézán poměrně často na všech typech stanovišť, s převahou lokalit nalézajících se v blízkosti lidských sídel.

Arion alpinus Pollonera, 1887 – plzák alpský, VU

Popis: Délka těla je přibližně 25 mm. Barva je nažloutlá, nahnědlá, nazelenalá či našedlá, vždy s tenkým tmavým pruhem na bocích, který běží nad dýchacím otvorem. Průběh tohoto tmavého pruhu a žlutá či oranžová barva chodidla jej odlišují od podobného druhu *A. fuscus*, od kterého se liší i anatomicky.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh, v České republice byl zjištěn teprve nedávno, neboť v minulosti byl nepochybně zaměňován s velmi podobným druhem *A. fuscus*. V současnosti se poznatky o jeho rozšíření množí a byl nalezen ve více lesních oblastech Čech i Moravy. Jde o striktně lesní druh. Obývá různé typy lesů od chladných smíšených suťových formací, přes olšiny až po smrkové porosty. Žije na zemi i v opadu, pod padlým dřevem a na houbách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);

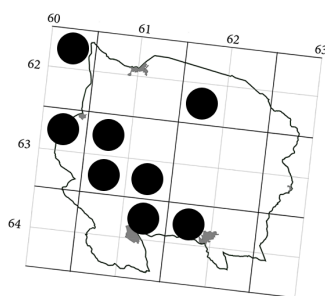
6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Nález tohoto druhu v CHKO je velice významný, vzhledem k tomu, že se jedná o jednu z prvních lokalit v České republice, kde byl tento druh nalezen, po té co zde začal být odlišován od podobného druhu *A. fuscus*. Zároveň je díky svým ekologickým nárokům dobrým indikátorem cenných lesních lokalit.

Arion distinctus Mabile, 1868 – plzák obecný, LC

Popis: Tělo je dlouhé přibližně 35 mm, tmavě béžovo-černě zbarvené, s nezřetelnými tmavšími pruhy na bocích. Chodidlo je tmavě oranžové.

Rozšíření a bionomie: Původní rozšíření tohoto druhu bylo nejspíš západoevropské, později byl člověkem zavlečen i do jiných oblastí. V České republice je rozšířen po celém státě, především v obdělávaných nížinách. Původně byl uváděn pod jménem *A. hortensis*. Tento druh byl později rozdělen do tří samostatných taxonů, z nichž se v ČR vyskytuje pouze druh *A. distinctus*. Obývá hlavně zahrady a sady, řidčeji žije na lukách, v křovištích a v lesích lužního rázu.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);

6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);

6360: Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51);

6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM,

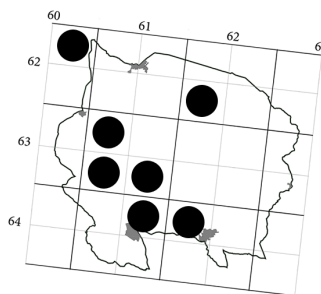
- MŠ, (55); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Pt, (88);
- 6462: Nové Město na Moravě, ruderal u rybníka Klečovec, 5.10.2000, PK, (104).

Druh byl v oblasti nalézán dosti běžně a téměř všechny jeho výskyty ležely v blízkosti obcí, tedy na místech ovlivněných lidskou činností. To zcela odpovídá jeho obecným ekologickým nárokům.

Arion fasciatus (Nilsson, 1823) – plzák žlutopruhý, LC

Popis: Tělo dorůstá 50 mm. Je na hřbetě šedé s tmavými postranními pruhy, pod kterými je žlutavé ožnění. Chodidlo je světlé a široké.

Rozšíření a bionomie: Severo-západoevropský druh, běžný po celém území státu, s výjimkou čistě přírodních stanovišť. Jedná se o typický synantropní druh. Obývá okolí lidských sídel: zahrady, sady, parky atd.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

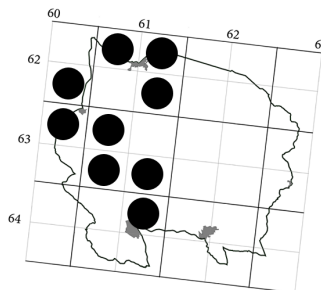
- 6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1);
- 6262: Svratka, ruderal v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);
- 6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Radostín, Radostínská stráž, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (69); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79);
- 6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87);
- 6462: Nové Město na Moravě, ruderal u rybníka Klečovec, 5.10.2000, PK, (104).

V oblasti je druh častým obyvatelům ruderalních stanovišť. To plně odpovídá jeho všeobecné ekologické charakteristice a není tedy nikterak významný z hlediska ochrany přírody.

Arion lusitanicus Mabile, 1868 – plzák španělský, LC

Popis: Druh je špinavě hnědě zbarvený a dorůstá až 90 mm.

Rozšíření a bionomie: Původně západoevropský druh, dnes prakticky po celém světě. V České republice hojný na celém území s výjimkou nejvyšších horských poloh a čistě přírodních stanovišť. Obývá všechny typy synantropních stanovišť: zahrady, pole, ruderalní plochy i intravilány obcí. Je to nejvýznamnější škůdce mezi měkkýši pro střední Evropu.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
- 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7); Vortová, ruderal u domu na levém břehu Vortovského potoka blízko mostku u silnice vedoucí do obce Zalíbené, 5. 5. 2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (12); Herálec, řeka Svratka u mostu, v obci, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (13);
- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Ptu, (88).

Druh je na území CHKO běžným obyvatelům kulturní krajiny a místy proniká i do přírodních biotopů.

Arion rufus (Linnaeus, 1758) – plzák lesní, LC

Popis: Délka těla dosahuje 150 mm. Barva je buď oranžovo-hnědá nebo černá, s oranžovým okrajem chodidla. Dospělé jedince lze od *A. lusitanicus* bezpečně odlišit pouze anatomicky.

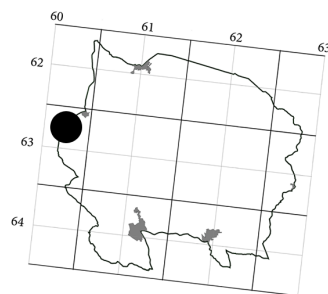
Rozšíření a bionomie: Západo- středoevropský druh, u nás dosti rozšířený ve vlhkých pahorkatinách a v nižších polohách hor, s těžištěm výskytu v západní části státu. Obývá vlhké lesy, především listnaté. Místy žije i v křovištích a na loukách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6360: Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52).

Druh byl nalezen pouze na jediné lokalitě v lese u obce Staré Ransko. Je však možné, že se v oblasti vyskytuje na více místech, ale je zaměňován s druhem *A. lusitanicus*.

Arion silvaticus Lohmander, 1937 – plzák hajní, LC

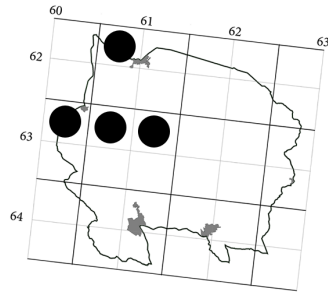
Popis: Tělo je malé až střední velikosti - délka do 40 mm. Na hřbetní straně je světle šedý se zřetelným tmavým páskem na bocích. Pod páskem není žlutavý nádech jako u barevně podobného *A. fasciatus*.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, hojný v lesích po celém území státu, s těžištěm v horách a pahorkatinách. Obývá lesní stanoviště, nejlépe bučiny, kde žije v opadu a pod padlým dřevem.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);
6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, det. anatomicky M. Horský (60).

Výskyt tohoto druhu na území CHKO je poměrně častý a převládají v něm lesní stanoviště.

Arion fuscus (O. F. Müller, 1774) – plzák hnědý, LC

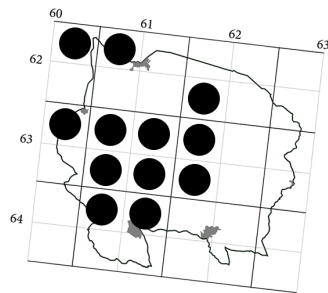
Popis: Tělo je 60-70 mm dlouhé, barva okrově žlutá až hnědá, na bocích bývají tmavé pruhy. Sliz svrchní strany je žlutý až oranžový. Chodidlo je bezbarvé.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžně rozšířený po celém území republiky. Obývá lesy nejrůznějšího druhu od nížin do hor. S oblibou žije na houbách a pod kůrou pařezů.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1);
6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);
6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14); Česká Cikánka, Zkamenělý zámek, 20.6.1996, LJ, (17);
6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK,

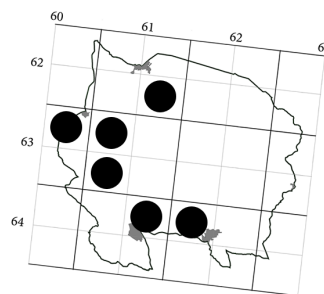
- BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Žďár nad Sázavou, olšina u pramene potoka „U panáka“, 21.10.2001, MH (42); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Vojnův Městec, mezofilní trávník mezi obcí Radostín a PR Štíří důl, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (61); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Radostín, okraj rašeliniště, NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (66); Radostín, NPR Velké Dářko, okraj lesa na jihozápadním rohu, 29.8.2001, MH, (70); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6362: Moravské Křižánky, v obci Moravské Křižánky, 25.10.2000, PK, (18); Tři Studně, severní část rybníka Sykovec, 7.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (101);
- 6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, Vodní nádrž Pilská, jižní okraj, mokřad pod hrází, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (83).

Druh je v celé oblasti velmi hojný - byl nalezen na nejvyšším počtu lokalit. Vyskytuje se na široké škále stanovišť od lesů, přes otevřená stanoviště až po intravilány obcí.

Trochulus hispidus (Linnaeus, 1758) – srstnatka chlupatá, LC

Popis: Ulita je 4-5 mm vysoká a 6,5-8,5 mm široká, s nepatrně vypouklým až ploše kuželovitým kotoučem s hustými, kratšími a dopředu ohnutými chlupy, které u dospělých jedinců mohou chybět. Pištěl bývá dosti široká.

Rozšíření a bionomie: Evropský druh, běžný na příhodných místech po celé ČR. Směrem do hor výskytů ubývá. Obývá většinou porosty vlhkých údolí: luhy, olšiny i vlhké louky. Řídčeji žije ve vlhkých suťových lesích a na úpatí skal. Osidluje i synantropní biotopy: zahrady, parky, hradní zříceniny a pod.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6261: á, ruderal u domu na levém břehu Vortovského potoka blízko mostku u silnice vedoucí do obce Zalíbené, 5. 5. 2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (12);
- 6360: Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51);
- 6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63);
- 6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část

Libušín, 7.5.2006, Ptu, (**88**);
6262: Nové Město na Moravě, ruderál u rybníka Klečovec, 5.10.2000, PK, (**104**).

Druh byl v oblasti nalézán poměrně často, především v blízkosti obcí a na ruderálních stanovištích, často vlhkých.

Trochulus sericeus (Draparnaud, 1801) – srstnatka západní, LC

Popis: Stlačeně kulovitá ulita je 5,0-5,5 mm vysoká a 7,0-7,5 mm široká. Je pokryta dlouhými (téměř 0,5 mm) a dopředu ohnutými chlupy, které u dospělých jedinců mohou chybět. Píštěl je úzká.

Rošíření a bionomie: Středoevropský druh, častý především ve východní polovině státu a v západočeských hornatinách. Obývá vlhké údolí i svahové lesy hornatějších poloh. Také travnaté stráňky a křoviště v nižších polohách. Zasaahuje jak do nížinných luhů, tak do subalpínského pásma.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

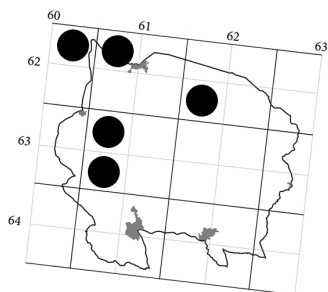
6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (**1**);

6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (**7**);

6262: Svatka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (**14**);

6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (**60**); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (**77**); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (**80**).

Druh se v oblasti vyskytuje na nejrůznějších typech podmáčených stanovišť. Jak přírodních, tak i do různé míry ovlivněných lidskou činností.

Petasina unidentata (Draparnaud, 1805) – chlupatka jednozubá, NT

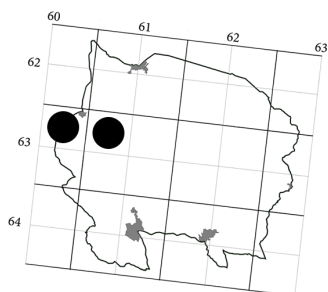
Popis: Ulita je 5-6 mm vysoká a 7-8 mm široká, s kuželovitým až téměř kopulovitým kotoučem. Je pokryta hustými a poměrně stálými chloupky. Charakteristický je v obústí tupý, prahovitý široký zub.

Rošíření a bionomie: Východoalpíský a karpatský druh, poměrně častý v horách a pahorkatinách po celém území ČR. Obývá vlhké suťové údolní lesy v horách a pahorkatinách. S oblibou žije na místech s bujným bylinným podrostem.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (**47**); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD,

LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49);
6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59).

Druh byl na území CHKO nalezen na třech lokalitách, vždy ve vlhkých lesích, jejichž je typickým obyvatel.

Monachoides incarnatus (O. F. Müller, 1774) – vlahovka narudlá, LC

Popis: Ulita je vysoká 9-10 mm a široká 12-14 mm. Charakteristickým znakem je typický, velmi jemně zrnitý povrch ulity patrný pouze při zvětšení a zejména u čerstvých jedinců prosvítající růžový, prahovitě vyniklý pysk.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský druh, běžně rozšířený po celém území státu, od nížin do hor. Původně lesní druh, obývající vlhké sutě a údolní porosty. Dnes je běžný i v kulturních polohách: v zahradách při zdech a pod.

Výskyt na území CHKO:

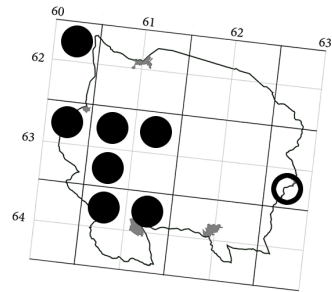
Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);
6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
6361: Cíkháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77);
6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Literární údaje:

- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh je v oblasti poměrně hojný. Byl nalézán na nejrůznějších typech stanovišť jak přírodních tak i kulturních.

Arianta arbustorum (Linnaeus, 1758) – plamatka lesní, LC

Popis: Ulita kulovitá s tupě kuželovitým vyniklým kotoučem. Je 16-20 mm vysoká a 20-24 mm široká, kaštanově zbarvená, obvykle s tmavou páskou na obvodu a s roztroušenými žlutými skvrnkami.

Rozšíření a bionomie: Západo- a středoevropský druh, značně rozšířený po celém území ČR. Vyhýbá se pouze bezlesým stepním plošinám a velmi suchým pahorkatinám. Obývá především vlhké lesy různého druhu od nížin až do hor.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);
6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
6361: Cikháj, NPR Žákova hora, 29.8.1985, JV, 2.9.1993, LJ, 21.10.2001, MH, 2001, KT, (41); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79);
6362: Cikháj, louže u značené turistické cesty, pod Žákovou horou, 10.8.1998, PK, (43);
6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81); Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Pt, (88).

Literární údaje:

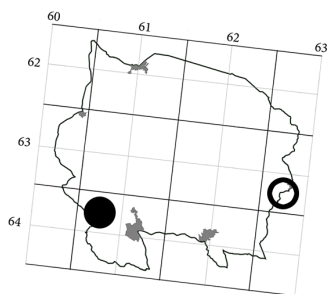
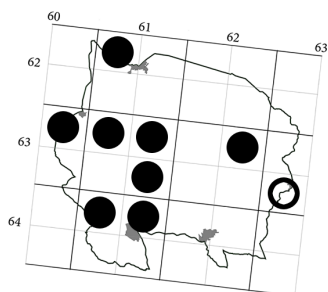
- 6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh byl v oblasti nalézán poměrně často. Nejvíce v lesích, ale nevyhýbá se ani ruderalním stanovištím.

Helicigona lapicida (Linnaeus, 1758) – skalnice kýlnatá, LC

Popis: Ulita je výrazně zploštělá s nízkým, kuželovitě vypouklým kotoučem a ostrým, vyniklým kylem na obvodu. Je 6,5-8,5 mm vysoká a 15-17 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Západo- a středo evropský druh, značně rozšířený v pahorkatinách a nižších polohách hor po celém státě. Obývá skály různého typu, hlavně vlhčí. Žije také při kmenech v lesích, především bukových. Velmi hojný bývá na hradních zříceninách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Literární údaje:

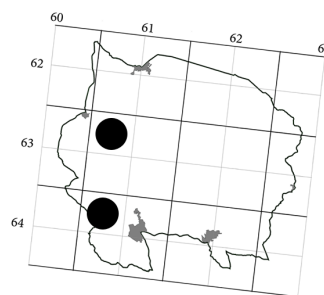
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Tento druh je svým výskytem vázán na skály a v oblasti byl nalezen pouze na dvou lokalitách - v PP Peperek a na zřícenině hradu Štarkov. Obě tato místa mu poskytla skalní podklad pokrytý vhodnou vegetací.

Isognomostoma isognomostomos (Schröter, 1784) – zuboústka trojzubá, LC

Popis: Stlačeně kulovitá ulita je vysoká 6 mm a široká 9-10 mm. Povrch ulity je pokryt hustými chloupky. Charakteristickým znakem jsou tři silné nápadné zoubky v obústí.

Rozšíření a bionomie: Alpský a karpatský druh, žijící na příhodných místech roztroušeně po celém území státu. Význačný lesní druh, obývající suťové lesy pahorkatina hor až do subalpinského stupně. Žije mezi kameny suti, nebo pod padlým a tlejícím dřevem.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6361: Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59);

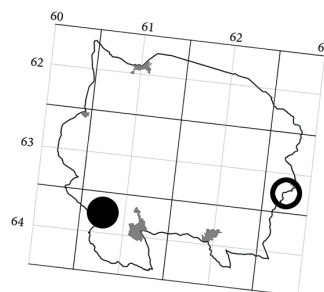
6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Tento druh je význačným indikátorem lesních suti a není proto divu, že byl nalezen na dvou, z tohoto hlediska, cenných lokalitách - v PR Štíří důl a v PP Peperek.

Causa holosericea (Studer, 1820) – aksamítka sametová, NT

Popis: Ulita 5,2-5,8 mm vysoká a 10,5-12,0 mm široká, je oproti předchozímu druhu terčovitá, se zarovnaným kotoučem, pokrytá drobnými ohnutými chloupky.

Rozšíření a bionomie: Alpský druh. V oblasti Českého masivu se vyskytuje roztroušeně, místy hojně, ve všech horách. Druh vázaný na hluboké hrubé suti. Nejčastěji je nalézán v horách. V pahorkatinách se omezuje převážně na vrcholové lesní suti. Někdy se vyskytuje i v hlubokých chladných údolích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6461: Račín u Polničky, Peperek PP, 7.5.2006, AJ, AM, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (81).

Literární údaje:

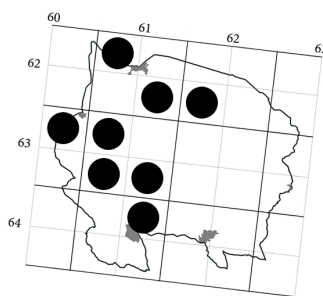
6363: Nový Jimramov, Zřícenina hradu Štarkov, 9.6.1996, (Juříčková 2005), (38).

Druh představuje dalšího významného obyvatele lesních sutí a obě lokality jeho nálezu v CHKO - PP Peperek a zřícenina hradu Štarkov, si proto zajisté zaslouží pozornost.

Cepaea hortensis (O. F. Müller, 1774) – páskovka keřová, LC

Popis: Ulita je vysoká 15-16 mm a široká 19-21 mm. Na základní žluté nebo červenavé barvě má tmavé podélné pásy, které ovšem mohou chybět. Pro tento druh je charakteristický bílý pysk a světlé obústí.

Rozšíření a bionomie: Středo- a západoevropský druh, běžný po celém území státu od nížin až do nižších poloh hor. Obývá vlhčí místa v lesích, hájích i luzích, na úpatí skal i v křovinách. Žije též synantropně v zahradách, parcích, příkopech u silnic a pod.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7); Vortová, ruderál u domu na levém břehu Vortovského potoka blízko mostku u silnice vedoucí do obce Zalíbené, 5. 5. 2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (12);

6262: Svratka, ruderál v obci nad potokem, 3.10.1999, PK, (14);

6360: Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51);

6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, skládka u křižovatky západně od obce Radostín, 6.5.2006, LD, PB, (62); Radostín, intravilán obce Radostín, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (63); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79);

6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87); Žďár nad Sázavou, břeh řeky v blízkosti stadionu, část Libušín, 7.5.2006, Pt, (88).

Druh je v oblasti častým obyvatelem nejrůznějších typů ruderálních stanovišť. Výjimečně ho však lze nalézt i na stanovištích přírodních (např. PR Řeka).

Cepaea nemoralis (Linnaeus, 1758) – páskovka hajní, LC

Popis: Ulita je vysoká 16,5-18 mm a široká 21-23 mm. Na základní žlutavé nebo červenavé barvě je tmavě podélně páskovaná. Od předchozího druhu je jednoznačně odlišuje barva obústí, které je na okraji zevnitř sytě černohnědé.

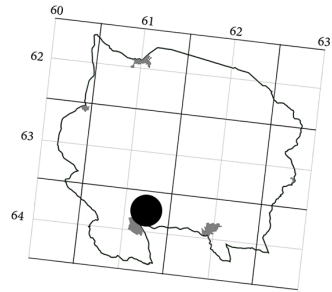
Rozšíření a bionomie: Atlanticko - středoevropský druh, který se vyskytuje zejména v západní polovině státu. U nás obývá především kulturní polohy: sady, zahrady, parky a okolí lidských sídlišť.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Druh byl na území CHKO nalezen na jediné lokalitě - na úpatí vrchu Zelená hora. Tento výskyt v blízkosti města Žďár nad Sázavou zcela odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice.

Helix pomatia Linnaeus, 1758 – hlemýžď zahradní, LC

Popis: Kulovitá ulita je 38-40 mm vysoká a 38-40 mm široká.

Rozšíření a bionomie: Středoevropský a jihovýchodoevropský druh, běžný po celém území státu, kromě vyšších horských poloh. Obývá světlé háje a křoviště, hlavně v nižších teplejších polohách. Častý je i na synantropních biotopech.

Výskyt na území CHKO:

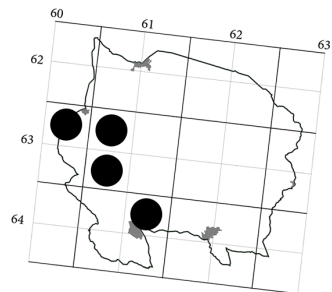
Materiál:

6360: Staré Ransko, intravilán obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (51);

6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Polníčka, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);

6461: Žďár nad Sázavou, úpatí a svah vrchu Zelená hora, 7.5.2006, AJ, AM, BP, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, PT, PTu, TM, (87).

Druh byl v oblasti nalézán nepříliš často a to především na lokalitách v blízkosti obcí. Vzhledem k jeho preferenci nižších a teplejších krajín, nelze předpokládat, že by byl na území CHKO příliš hojný.

Anodonta anatina (Linnaeus, 1758) – škeble říční, LC

Popis: Lastury mají kosočtverečně vejčitý tvar se silně vyniklým štítem. Jejich délka je zpravidla do 140 mm a výška do 60 mm. Konchologicky je tento druh obtížně rozeznatelný od druhu *A. cygnea*, od kterého se liší úpravou vrcholových lišt a tvarem, příp. zbarvením schránky.

Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, rozšířený na většině území státu, s největší koncentrací výskytu v oblastech s většími řekami. Obývá vodní toky od potoků po největší řeky, kanály odstavená ramena a tůň, rybníky a jiné vodní nádrže a také vodní plochy vzniklé v souvislosti s těžbou.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1);
6361: Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
6362: Milovy, Milovský rybník, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB (27);
6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82); Žďár nad Sázavou, Branský rybník ve Žďáru nad Sázavou, 4.6.2002, LB, (85); Budeč, rybník Babín, 26.5.2001, LB, 5.5.2006, LB, JK, (90).

Druh byl v oblasti nalézán dosti často, především ve stojatých, ale i v tekoucích vodách. Jeho výskyt zde zcela odpovídá jeho obecným ekologickým nárokům.

Anodonta cygnea (Linnaeus, 1758) – škeble rybničná, VU

Popis: Protáhle vejčité lastury jsou dlouhé 150-220 mm a vysoké 75-120 mm, s nízkým zaobleným štítem. Vrcholové lišty jsou, na rozdíl od druhu *A. anatina*, rovnoběžné se sousedními přírůstkovými čarami.

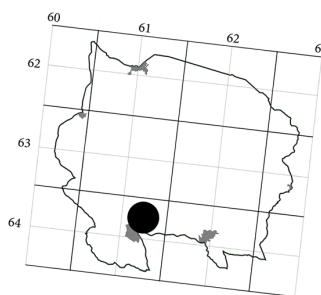
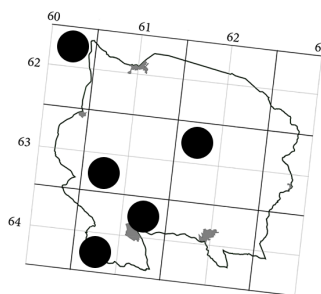
Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, roztroušeně se vyskytující na různých místech ČR. Největší koncentrace nálezů je v Polabí, Dolnomoravském a přilehlém Dyjsko-svrateckém úvalu. Prakticky chybí na severní Moravě a ve Slezsku. Obývá odstavená ramena a tůň, pískovny, rybníky, často také větší řeky a kanály v nižších a středních polohách.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6461: Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86).

Druh byl na území CHKO nalezen na jediné lokalitě - v rybníce Konvent u zámku ve Žďáru nad Sázavou. Jelikož se jedná o poměrně vzácný a ustupující druh, bylo by vhodné věnovat této lokalitě patřičnou pozornost.

Sphaerium corneum (Linnaeus, 1758) – okružanka rohovitá, LC

Popis: Lastury široce vejčitého obrysu mají délku do 13 mm a výšku do 10,7 mm.

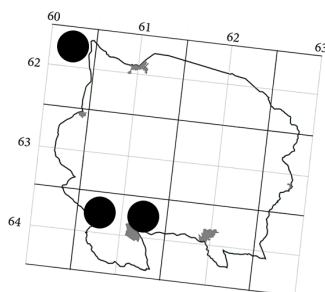
Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, rozšířený na značné části území ČR, v oblastech s výskytem živinami dostatečně bohatých tekoucích vod. Obývá živinami bohatší (často i silně organicky znečištěné) vodní toky, kanály, odstavená ramena a tůň i rybníky.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Zadní rybník v PP Zadní rybník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (3);
6461: Sázava, Sázava v obci Sázava u Žďáru nad Sázavou, 27.8.1998, LB, (89); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje) ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93).

Druh byl v oblasti nalezen pouze v jednom rybníce a na více lokalitách v řece Sázavě. Vzhledem k jeho preferenci organicky znečištěných (eutrofizovaných) vod je slabý výskyt tohoto druhu na území CHKO vlastně pozitivním zjištěním.

Musculium lacustre (O. F. Müller, 1774) – okrouhlice rybníčná, NT

Popis: Lastury lichoběžníkovitého tvaru s poměrně zaokrouhleným rohy mají délku 8,7-9,3 mm a výšku 7,0-7,6 mm.

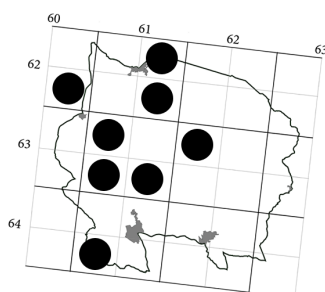
Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, roztroušeně rozšířený na celém území státu. Nevyhýbá se ani vyšším nadmořským výškám. Obývá pomaleji tekoucí vodní toky, ale zejména odstavená ramena a tůň (často i drobné) a rybníky, kde je spolu se škeblemi rodu *Anodonta* často jediným druhem mlže.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Ždírec nad Doubravou, zarostlý rybníček pod rybníkem Barchanec, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (44);
6261: Trhová Kamenice, mokřady pod hrází Zadního rybníka, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (2); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);
6361: Hluboká, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57); Radostín, kanál vytékající z NPR Radostínské rašeliniště, 25.5.2001, LB, (67); Škrdlovice, S okraj Nového rybníka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (73);
6362: Milovy, Milovský rybník, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB (27);
6461: Budeč, Matějovský rybník, 12.11.1998, LB, 6.5.2006, LB, TK, (91).

Druh je v oblasti poměrně hojný. Těžištěm jeho výskytu zde jsou rybníky.

Pisidium casertanum (Poli, 1791) – hrachovka obecná, LC

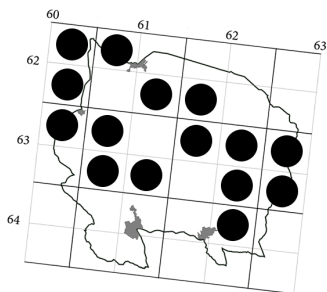
Popis: Lastury mají délku 3,7-5,7 mm a výšku 3,0-3,3 mm.

Rozšíření a bionomie: Pravděpodobně kosmopolitní druh, běžně rozšířený po celém území státu. Obývá většinu typů vodních biotopů od pramenišť přes největší vodní toky až po drobné mokřady.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, mokřady pod hrází Zadního rybníka, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (2); Trhová Kamenice, mokřady na přítoku u SV cípu Zadního rybníku, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (4); Trhová Kamenice, Chrudimka u Svobodných Hamrů, 12.6.1996, LB, (5); Ždírec nad Doubravou, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírcu nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (45);
- 6261: Hlinsko, Chrudimka v Hlinsku, 8.6.1996, LB, (8); Studnice, tůňka nad cestou podél JZ břehu VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (10); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);
- 6262: Svatka, tůňky v lese nad nádrží, 3.10.1999, PK, (16);
- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, prameniště s porostem olší, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (50);
- 6361: Hluboká, příkop v louce u J cípu rybníka Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (56); Hluboká, rybníček v Z cípu Štířího dolu, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (58); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štířového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, mokřady v SZ části NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (65); Radostín, kanál u S okraje rybníka Velké Dářko, 27.8.1998, LB, (68); Škrdlovice, mokřad u lesa u V zátoky rybníka Velké Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (72); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, okolí zemědělského družstva v obci Polnička, 7.5.2006, LD, JK, (79); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6362: Moravské Křižánky, Kyšperský rybník, 18.5.2004, LB, (19); Moravské Křižánky, Kyšperský rybník, tůňky u břehu, 10.7.1999, PK, (20); Moravské Křižánky, tůňka spojená s kanálem nad rybníkem Řasník, 18.5.2004, LB, (21); Moravské Křižánky, Potok Řasník pod rybníkem Řasník, 5.9.1999, PK, (23); Milovy, meandrující Svatka S od Milovského rybníka, 18.5.2004, LB, (25); Milovy, Potok za Milovským rybníkem, 24.4.1999, PK, (26); Milovy, Milovský rybník, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB (27); Milovy, Tůňky v lese u Milovského rybníka, 19.6.1999, PK, (28); Blatiny, Nový rybník, 12.8.1998, PK, (29); Daňkovice, betonový rybníček v S části Daňkovic, 13.3.2003, LB, (32); Daňkovice, tůňka na pramenné stružce nad rybníčkem u Selského Dvora, 13.3.2003, LB, (33); Líšná, drobný mokřad mezi potůčkem a silnicí Líšná - Daňkovice, 14.3.2003, LB, (34); Líšná, drobný kanálek nad rybníčkem u mlýna (MVE) u Fryšávky, 14.3.2003, LB, (36); Líšná, Fryšávka a náhon nad mlýnem (MVE), 14.3.2003, LB, (37);
- 6363: Lačnov, Bílý potok asi 700 m nad Lačnovem, 18.5.2004, LB, (30); Lačnov u Korouhve, meliorační kanálek mezi silnicí Lačnov - Borovnice a Lačnov - Telecí, 18.5.2004, LB, (31); Nový Jimramov, mokřad mezi statkem a silnicí na V okraji Nového Jimramova, 18.5.2004, LB, (39); Nový Jimramov, Fryšávka asi 500 m pod Novým Jimramovem a mokřady v louce po levé straně silnice Jimramov -

Nový Jimramov, 18.5.2004, LB, (40);
6462: Zubří, Zuberský potok u mostu na cestě Vojtěchov - Nové Město na Moravě, 4.6.1999, DF, (106).

Druh je jednoznačně nejrozšířenějším mlžem na území CHKO. Byl nalézán na všech typech vodních stanovišť, od podmáčených luk a louží, přes stojaté vody až po vody tekoucí.

Pisidium henslowanum (Sheppard, 1823) – hrachovka hrbolatá, LC

Popis: Lastury štíhle šikmo vejčité jsou 4,9-5,5 mm dlouhé a 3,9-4,3 mm vysoké.

Rozšíření a bionomie: Holartický druh, roztroušeně rozšířený na celém území republiky s těžištěm výskytu v nižších a středních polohách. Obývá zejména vodní toky od největších řek až po drobné kanály s písčitobahnitým dnem. Vzácný není ani výskyt ve vodách stojatých, jako jsou odstavená ramena, tůňe či vodní nádrže.

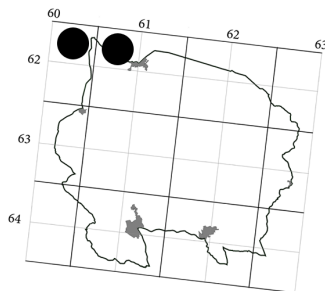
Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1);

6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7).

Druh byl v oblasti nalezen pouze v tekoucí vodě a to na dvou lokalitách v řece Chrudimce. Jeho výskyt zde zcela odpovídá jeho obecné ekologické charakteristice.

Pisidium hibernicum Westerlund, 1894 – hrachovka severní, EN

Popis: Tenkostěnné, pravidelně vejčité, nadmuté lastury jsou dlouhé 2-3 mm a vysoké 2-2,5 mm.

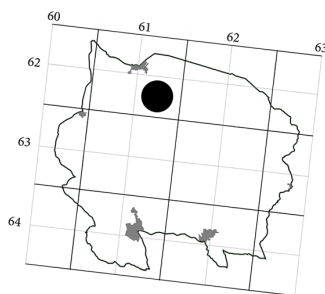
Rozšíření a bionomie: Palearktický druh, v České republice poměrně vzácný. Jeho rozšíření není dosud dobře známé, nálezy jsou roztroušeny po velké části státu. Obývá jak stojaté vody (rybníky, odstavená ramena a tůňe), tak i vody tekoucí, kde bývá nelézán především v pomaleji tekoucích úsecích, ale může se vyskytovat i v proudnici málo dotčených ritrálních řek.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6261: Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11).

Druh byl v oblasti nalezen pouze na jediné lokalitě - v rybníce Návesník v PP Návesník. Vzhledem k tomu, že se jedná o druh zařazený v kategorii ohrožených, bylo by vhodné věnovat této lokalitě do budoucna pozornost.

Pisidium milium Held, 1836 – hrachovka prosná, NT

Popis: Lastury jsou tenkostěnné, zaokrouhleně lichoběžníkovitého obrysu a mírně nadmuté. Jejich délka je 2-4 mm a výška 1,6-3 mm.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, mozaikovitě rozšířený po značné části území státu. Nevyhýbá se ani vyšším nadmořským výškám. Obývá různé biotopy od tekoucích vodních toků a kanálů až po odstavená ramena a tůňe, rybníky a pískovny. Preferuje zarostlejší vody s bahnitým dnem.

Výskyt na území CHKO:

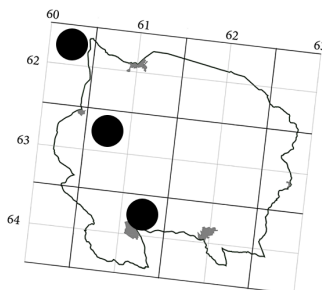
Materiál:

6260: Trhová Kamenice, mokřady pod hrází Zadního rybníka, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (2);

6361: Hluboká, J cíp rybníka Řeka v PR Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (57);

6461: Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86).

Druh byl v oblasti nalezen pouze na třech lokalitách. Ve dvou případech šlo o rybníky a jedna lokalita je mokřad pod hrází rybníka. Tyto nálezy vcelku odpovídají jeho obecným ekologickým nárokům.

Pisidium nitidum Jenyns, 1832 – hrachovka lesklá, LC

Popis: Lastury jsou tenkostěnné, ale dosti pevné, krátce šikmo vejčité a v horní části mírně nadmuté. Povrch lastur je velmi lesklý. Délka je 2-4 mm a výška 2-3 mm.

Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, rozšířený na vhodných místech po celé ČR. Největší koncentrace nálezů je zejména v oblastech úživnějších řek a jejich niv. Obývá především tekoucí vody s písčitobahnitým dnem. Ve stojatých vodách ho lze najít v odstavených ramenech a tůních.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1); Trhová Kamenice, mokřady pod hrází Zadního rybníka, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (2); Trhová Kamenice, Chrudimka u Svobodných Hamrů, 12.6.1996, LB, (5); Ždírec nad Doubravou, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírcu nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (45);

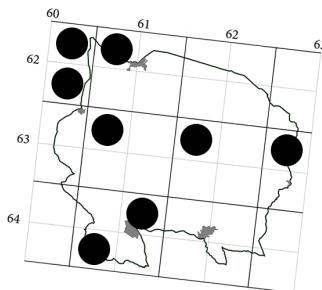
6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);, Hlinsko, Chrudimka v Hlinsku, 8.6.1996, LB, (8);

6361: Hluboká, rybníček v Z cípu Štířího dolu, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (58);

6362: Milovy, Slepé rameno Svratky, 13.8.1998, 8.8. 1999, PK, (24); Milovy, meandrující Svratka S od Milovského rybníka, 18.5.2004, LB, (25);

6363: Lačnov u Korouhve, meliorační kanálek mezi silnicí Lačnov - Borovnice a Lačnov - Telecí, 18.5.2004, LB, (31);

6461: Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babinem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, Sázava nad a pod jezem (u ulice 1. Máje)

ve Žďáru nad Sázavou, 5.3.2002, LB, 3.6.2002, LB, (93); Žďár nad Sázavou, potok mezi 3. a 4. (Krčův) rybníkem nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (95).

Druh byl v oblasti nalézán poměrně často a to převážně v tekoucích vodách.

Pisidium obtusale (Lamarck, 1818) – hrachovka tupá, NT

Popis: Velmi silně nadmuté, téměř kulovité lastury mají rozměry 2,5-2,6 mm a 2,0-2,5 mm.

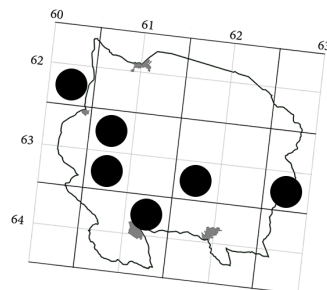
Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, s nálezy roztroušenými na značné části státu s výjimkou nejvyšších poloh. Obývá zejména drobné stojaté vody.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Ždírec nad Doubravou, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírcem nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (45);
6361: Staré Ransko, PR Řeka, 6.5.2006, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (60); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Vepřová, Vepřovský nový rybník, 7.5.2006, JH, (76);
6362: Moravské Křižánky, Kyšperský rybník, 18.5.2004, LB, (19); Moravské Křižánky, Kyšperský rybník, tůňky u břehu, 10.7.1999, PK, (20); Milovy, Milovský rybník, 24.4.1999, PK, 19.5.2004, LB (27);
6363: Nový Jimramov, Fryšávka asi 500 m pod Novým Jimramovem a mokřady v louce po levé straně silnice Jimramov - Nový Jimramov, 18.5.2004, LB, (40);
6461: Žďár nad Sázavou, vodní nádrž Pilská, severní okraj, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (82).

Druh byl v oblasti nalezen na několika lokalitách ve stojatých vodách. Nejčastěji se vyskytuje v mokřadech a několikrát byl zaznamenán i v rybnících.

Pisidium personatum Malm, 1855 – hrachovka malinká, LC

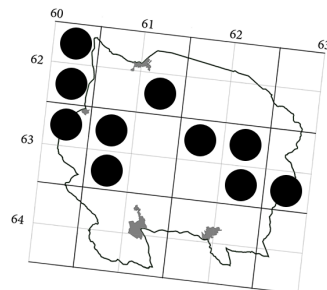
Popis: Lastury mají délku 3,1-3,7 a výšku 2,6-3,0 mm.

Rozšíření a bionomie: Eurosibiřský druh, rozšířený po celém území státu s výjimkou nejvyšších poloh. Obývá zejména chladnější stojaté vody, prameniště a prameně stružky. Lze ho však nalézt i v řadě dalších biotopů jako jsou potoky, říčky, oligotrofní vodní nádrže a rybníky, nebo různé drobné mokřady.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1); Trhová Kamenice, mokřady pod hrází Zadního rybníka, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ (2); Trhová Kamenice, mokřady na přítoku u SV cípu Zadního rybníku, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (4); Ždírec nad Doubravou, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírcem nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (45);

- 6261: Studnice, tůňka nad cestou podél JZ břehu VN Hamry u zátoky, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (10); Vortová, rybník Návesník v PP Návesník, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (11);
- 6360: Staré Ransko, podmáčená jasenina pod mostkem přes Ranský potok, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (47); Staré Ransko, jasanový les na obou stranách od cesty mezi Pobočenským rybníkem a Ranským potokem, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (48); Staré Ransko, podmáčená jasenina, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (49); Staré Ransko, skály v lese 200 m od obce Staré Ransko, 5.5.2006, AJ, LJ, MH, MD, LD, JH, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (52);
- 6361: Krucemburk, mokřad nad rybníky na JV okraji obce Krucemburk, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (55); Hluboká, příkop v louce u J cípu rybníka Řeka, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (56); Vojnův Městec, PR Štíří důl, les v údolí Štírového potoka, 6.5.2006, 20.4.2002, AJ, AM, JH, JV, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PB, PK, BP, TM, JD, JM, PT, (59); Radostín, J zátoka rybníka Malé Dářko, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (64); Radostín, mokřady v SZ části NPR Radostínské rašeliniště, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (65); Radostín, kanál u S okraje rybníka Velké Dářko, 27.8.1998, LB, (68); Vepřová, meandry Mlýnského potoka, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (77); Polnička, niva potoka nad Stříbrným rybníkem, 7.5.2006, AJ, AM, AR, JD, JH, JM, KD, LD, LJ, LK, MH, MD, PK, BP, TM, PT, (80);
- 6362: Blatiny, Nový rybník, 12.8.1998, PK, (29); Daňkovice, tůňka na pramenné stružce nad rybníčkem u Selského Dvora, 13.3.2003, LB, (33); Líšná, drobná prameniště mezi Fryšávkou a silnicí před okrajem obce, 14.3.2003, LB, (35);
- 6363: Nový Jimramov, mokřad mezi statkem a silnicí na V okraji Nového Jimramova, 18.5.2004, LB, (39).
- Druh byl v oblasti nalézán dosti často, především v drobnějších vodách - v mokřadech, tůňkách a příkopech.

Pisidium subtruncatum Malm, 1855 – hrachovka otupená, LC

Popis: Protáhle vejčité, silně nadmuté lastury mají délku 3,5-4,0 mm a výšku 2,8-3,2 mm.

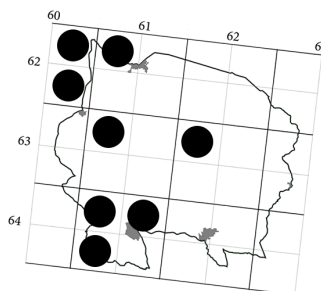
Rozšíření a bionomie: Holarktický druh, běžný na celém území státu. Žije v různých biotopech od vodních toků a kanálů až po odstavená ramena, tůňe, rybníky a pískovny. Nejčastější výskyt je však ve vodních tocích.

Výskyt na území CHKO:

Materiál:

- 6260: Trhová Kamenice, Chrudimka na hranicích CHKO Žďárské vrchy v Trhové Kamenici, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (1); Trhová Kamenice, mokřady na přítoku u SV cípu Zadního rybníku, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (4); Ždírec nad Doubravou, mokřady pod rybníčkem u železniční trati asi 1 km S od Ždírece nad Doubravou, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (45);
- 6261: Rváčov, Chrudimka u mostku silnice Rváčov – Vítanov, 5.5.2006, LB, JK, TK, MM, MŠ, (7);
- 6361: Hluboká, rybníček v Z cípu Štířího dolu, 6.5.2006, LB, TK, MM, MŠ, (58);
- 6362: Milovy, Slepé rameno Svratky, 13.8.1998, 8.8. 1999, PK, (24); Milovy, meandrující Svratka S od Milovského rybníka, 18.5.2004, LB, (25);
- 6461: Žďár nad Sázavou, rybník Konvent u zámku, 4.6.2002, LB, (86); Sázava, Sázava v obci Sázava u Žďáru nad Sázavou, 27.8.1998, LB, (89); Žďár nad Sázavou, rybníček mezi Babinem a Budčí, 26.5.2001, LB, (92); Žďár nad Sázavou, potok mezi 3. a 4. (Křčův) rybníkem nad vodní nádrží Staviště, 6.3.2002, LB, (95); Žďár nad Sázavou, břeh vodní nádrže Staviště u ústí potůčku ze soustavy 4 rybníků, 6.3.2002, LB, (98).

Druh je v oblasti celkem hojný, nejčastěji byl nalézán v různých velikých vodních tocích, ale běžný je i v rybnících.

SUMARIZACE FAUNISTICKÝCH VÝSLEDKŮ A DISKUZE

V oblasti Žďárských vrchů bylo od druhé poloviny devadesátých let navštíveno celkem 106 lokalit. Bylo zde zaznamenáno 101 druhů, což představuje 41,7 % malakofauny České republiky. Toto číslo je poměrně vysoké, přihlédneme-li k tomu, že oblast Žďárských vrchů není pro měkkýše příliš přitažlivá. Výhodou oblasti je, že leží přibližně ve středu republiky a tak se zde setkávají západní i východní faunistické prvky. Počet nalezených druhů lze považovat za poměrně kompletní a není pravděpodobné, že by se v budoucnu výrazně měnil, vzhledem k tomu, že při výzkumu byly navštíveny všechny typy biotopů, které se v oblasti vyskytují. Nicméně několik, jinak relativně běžných druhů, nebylo prozatím nalezeno, i když je jejich výskyt ve Žďárských vrších pravděpodobný.

Z hlediska ochrany přírody je nejvýznamnější přítomnost tří druhů (3 % místní fauny) zařazených do kategorie ohrožených. Všechny tyto druhy, *Bulgarica cana*, *Perpolita petronella* i *Pisidium hibernicum*, se v oblasti vyskytují pouze velmi sporadicky a bylo by vhodné věnovat lokalitám jejich výskytu patřičnou pozornost. Z kategorie zranitelný se na zkoumaném území vyskytuje celkem 13 druhů (tj. 13 % místní fauny). I těmto druhům by měla být věnována náležitá pozornost. Ostatní druhy nalezené ve Žďárských vrších pak spadají do kategorií téměř ohrožený (19 druhů) a málo dotčený (66 druhů). Naprostá nepřítomnost druhů s vyšším stupněm ohrožení může být opět vysvětlena celkovou chudostí místního prostředí.

Výsledky výzkumu jasně ukazují, že Žďárské vrchy jsou v rámci České republiky typickým a hodnotným vzorkem pahorkatinné oblasti. Jejich malakofauna není ovlivněna vápencovým podložím ani výraznými karpatskými či alpskými vlivy a proto v podstatě reprezentuje základní sestavu měkkýších společenstev, která by se měla vyskytovat ve středních polohách státu. Hospodářské využívání oblasti sice zatlačilo původní biotopy na méně přístupná místa, ale stále ještě zde zůstávají a poskytují představu o tom, jak by vypadal přírodní stav. Velká část malakofauny je složena z druhů preferujících kulturní krajinu, což je vzhledem k historii lidského osídlení oblasti zcela přirozené. Je nutné podotknout, že to byl mnohdy právě člověk, kdo umožnil některým druhům v oblasti přežít (například na zřícenině hradu Štarkov, nebo v rybníčních soustavách). Celkově však musíme konstatovat, že bohužel právě negativní vliv lidské činnosti na lesní společenstva je příčinou výrazného ochuzení lesní malakofauny Žďárských vrchů. Velkoplošná přeměna původních lesů na kulturní smrkové monokultury měla právě na měkkýše nebyvalý dopad. Plžů schopných obývat toto pro ně nehostinné prostředí je velmi málo, pouze několik acidotolerantních a euryvalentních druhů. Většinou se jedná o nahé plže zdržující se na houbách. Negativní vliv byl o to vyšší, že většina území leží na neúživných kyselých horninách. Na vysokou míru ochuzení ukazuje právě těch několik málo zachovalých lesních fragmentů, kde přežila víceméně neovlivněná původní lesní společenstva (nejvíce zachovalá na Žákově hoře). Ty by měly mít maximální ochrannářskou prioritu a zaslouží plnou péči.

LESNÍ STANOVIŠTĚ

Celá oblast náleží do jedlo-bukového až smrko-bukového vegetačního stupně. Z hlediska měkkýšů jsou nejzajímavější takové lesní biotopy, které obsahují listnaté dřeviny, především tzv. ušlechtilé listnáče, jejichž opad je pro bezobratlé živočichy často důležitým zdrojem vápníku. Sem patří například květnaté bučiny, javorové bučiny či jaseniny. Fragments těchto porostů, které se v oblasti zachovaly zejména na méně přístupných místech, nám podávají obraz místní původní lesní malakofauny. K takovým lokalitám patří například PR Štíří důl, PP Peperek či NPR Žákova hora. Následující popis měkkýších společenstev lesů Žďárských vrchů byl sestaven právě z výsledků průzkumu těchto a podobných lokalit.

Lesní společenstva jsou zde tvořena následujícími druhy: *Discus ruderatus*, *Arion alpinus*, *Cochlodina laminata*, *Macrogastra ventricosa*, *Bulgarica cana*, *Semilimax kotulae*, *Oxychilus depressus*, *Lehmannia marginata*, *Isognomostoma isognomostomos* a *Causa holosericea*. Vesměs se jedná o typické obyvatele chladnějších horských či podhorských lesů. Poněkud teplomilnějšími obyvateli místních lesů jsou *Laciniaria plicata*, *Helicigona lapicida* a *Ruthenica filograna*, jejichž nálezy v oblasti dokládá, že zdejší prostředí, není jednoznačně horské, ale spíše pahorkatinné.

Ze zoogeografického hlediska je zajímavý výskyt druhu *Discus perspectivus*, nalezeného pouze na lokalitě Štíří důl, a druhů *Bielzia coeruleans*, *Vestia turgida* a *Cochlodina orthostoma* s jedinou lokalitou nálezu v NPR Žákova hora. V tomto hraničním pohoří mezi oblastí Moravy a Čech poukazují všechny výše jmenované druhy na vlivy východní fauny.

Dále byla v oblasti zaznamenána skupina druhů, které sice mají v lese těžiště svého výskytu, ale nejsou tak vyhraněnými specialisty jako výše jmenovaní měkkýši a lze je proto nalézt i na dalších lokalitách. Jsou to: *Limax cinereoniger*, *Malacolimax tenellus*, *Alinda biplicata*, *Macrogastra plicatula* a *Petasina unidentata*.

Lesy Žďárských vrchů jsou však ve velkém procentu přeměněny na obhospodařované kulturní smrčiny. Ty jsou samozřejmě pro výše jmenovanou původní malakofaunu zcela nevhodné. Sekundárně sem však může pronikat jeden druh drobného plže. Je jím *Columella aspera* - přirozený obyvatel kyselého prostředí jehličnatých lesů, zejména smrčín a vrchovišť. Ve Žďárských vrších byl nalezen na přírodních stanovištích (okraj Radostínského rašeliniště) i v kulturních smrčinách, kde se sdružuje hlavně v lesních pláštích.

OTEVŘENÁ STANOVIŠTĚ - LOUKY

Zejména díky dlouhodobé zemědělské historii místního kraje, je území Žďárských vrchů z velké části pokryto lučními porosty. Příkladem tohoto typu prostředí jsou zkoumané lokality Radostínská stráň a mezofilní trávník mezi obcí Radostín a NPR Štíří důl.

Již na první pohled je patrné, že malakofauna místních luk je dosti chudá a nemá mnoho vyhraněných druhů. To je stav běžný ve všech chladnějších a méně úživných oblastech státu. Úzce specializovaná měkkýší společenstva otevřených stanovišť se omezují na oblasti termofytika a jsou tvořena většinou suchomilnými a teplomilnými druhy. V chladnějších a vlhčích oblastech, kam patří i Žďárské vrchy, jsou společenstva luk doplňována směsicí druhů nivních, křovinatých či vlhkomilných, podle charakteru té které louky.

Jediným poněkud vyhraněným obyvatelům otevřených stanovišť je v oblasti Žďárských vrchů vrkoč *Vertigo pygmaea*. Jeho obecné ekologické nároky ho řadí mezi druhy vyhýbající se lesům. Na území CHKO byl nalezen na jediné lokalitě a to na mezofilním trávníku mezi obcí Radostín a NPR Štíří důl, i když je pravděpodobně hojnější.

Ostatní druhy nalézané na loukách Žďárských vrchů náleží k méně vyhraněným druhům a obývají současně i další typy stanovišť. Jsou to: *Cochlicopa lubrica*, *Vallonia pulchella*, *Succinella oblonga* a *Vitrina pellucida*.

Vzhledem k citlivosti měkkýšů k vlhkostním charakteristikám prostředí tvoří podmáčená stanoviště samostatnou skupinu biotopů, hostící typické a dobře vymezené měkkýší společenstvo. Ve Žďárských vrších, jakožto pramenné oblasti, jsou v široké škále zastoupeny nejrůznější typy zamokřených stanovišť. Prostředí rašeliníšť je díky vysoké kyselosti pro měkkýše nevhodné, ale nejrůznější slatinné louky (PR Řeka), pramenišní olšiny a jaseniny (NPR Ransko), nivy potoků (např. meandry Mlýnského potoka) či mokřady v blízkosti rybníků, jsou jimi hojně obývány.

Skupina měkkýšů, která ve Žďárských vrších osidluje výhradně vysoce zamokřená stanoviště je tvořena těmito druhy: *Carychium minimum*, *Vertigo antivertigo*, *Vertigo substriata*, *Oxyloma elegans*, *Euconulus praticola*, *Vitrea crystallina*, *Perpolita petronella*, *Deroceras praecox* a *Trochulus sericeus*.

Dále se zde vyskytují druhy, které se kromě vlhkých biotopů vyskytují i na dalších místech. Tak například druhy *Arion silvaticus* či *Petasia unidentata* jsou svým výskytem vázány nejen na vlhká místa, ale i na sušší lesní stanoviště. Dalšími v širším slova smyslu vlhkomilnými druhy jsou zde *Carychium tridentatum*, *Succinea putris*, *Zonitoides nitidus* a *Deroceras laeve*.

SYNANTROPNÍ STANOVIŠTĚ

Stejně jako všechny složky přírody, tak i měkkýši svým výskytem reagují na přítomnost a činnost člověka v krajině. Člověkem ovlivněných biotopů je samozřejmě široká škála. V této kapitole je věnována pozornost stanovištím ruderalním (skládky, okolí zemědělských družstev), zahradám a prostranstvím v intravilánech obcí (např. lokality Radostín, Staré Ransko) a bezprostřednímu okolí lidských staveb (zidky, domy, zřícenina hradu Štarkov (Juříčková 2005)).

Mezi měkkýši se nevyskytují čistě synantropní druhy, které by žily výhradně uvnitř lidských sídel (s výjimkou eusynantropního druhu *Limacus flavus*). Některé druhy však preferují člověkem přeměněné biotopy (hemisynantropní a plevelné druhy). Mírou vazby na člověka je zde tedy spíše vzdálenost od lidských sídel do které daný druh zasahuje.

Druhy, které se ve Žďárských vrších vyskytují výhradně na člověkem ovlivněných stanovištích jsou: *Limax maximus*, *Deroceras reticulatum*, *Trochulus hispida* a *Cepaea nemoralis*. Jedná se vesměs o druhy, které se v jiných oblastech státu mohou vyskytovat i na stanovištích blízkých přírodě. Většinou však, stejně jako zde, tíhnou k lokalitám v blízkosti lidských sídel.

Dalšími druhy jsou ty, jejichž nálezy se ve zkoumané oblasti nápadně kupí na synantropních stanovištích (sensu lato), ale které zde obývají i biotopy přírodní. Jsou jimi: *Arion distinctus*, *Arion fasciatus*, *Arion lusitanicus*, *Oxychilus cellarius* a *Helix pomatia*.

Samostatnou kapitolu tvoří zřícenina hradu Štarkov. Je téměř jisté, že některé druhy, které zde byly nalezeny by se v oblasti Žďárských vrchů jinak vůbec nevyskytovaly. Jedná se zejména o druh *Cochlicopa lubricella* a *Balea perversa*. Oba tyto plži jsou častými obyvateli velmi diversifikovaného a vápníkem obohaceného prostředí hradních zřícenin.

TEKOUcí VODY

Území CHKO je významnou pramennou oblastí a proto není divu, že se zde nachází velké množství vodních biotopů. Z tekoucích vod byly zkoumány jak řeky (Sázava, Chrudimka, Svratka), tak i potoky (např. Zuberský potok, potok Řásník, Bílý potok) a rovněž nejrůznější typy kanálů a jiných drobných vodních toků. Měkkýšů preferujících tekoucí vody je obecně v České republice méně než těch, kteří dávají přednost vodám stojatým. Proto není divu, že ani ve Žďárských vrších jich není mnoho.

Významnými obyvateli tekoucích vod na území CHKO jsou *Ancylus fluviatilis* (obývající zde téměř všechny potoky i řeky) a hrachovka *Pisidium nitidum*. Třetí a poslední druh, *Pisidium subtruncatum*, má sice těžiště svého výskytu ve Žďárských vrších také v tekoucích vodách, ale nevyhýbá se ani vodám stojatým.

STOJATÉ VODY

Stojaté vody jsou na území Žďárských vrchů zastoupeny především v podobě četných rybníků, které byly na vodních tocích oblasti budovány již od středověku. V současné době je funkčních 187 rybníků různé velikosti, z nichž největší je Velké Dářko o rozloze 205 ha. V rámci průzkumu oblasti bylo navštíveno velké množství z těchto rybníků, ale i jiné druhy stojatých vod, jako jsou nejrůznější typy nádrží či tůňky.

Vzhledem k výše popsanému množství rybníků je pochopitelné, že ve vodní fauně měkkýšů mají převahu ty druhy, které preferují vody stojaté. Patří sem následující plži: *Radix auricularia*, *Physa fontinalis*, *Gyraulus crista*, *Gyraulus laevis/parvus*, *Segmentina nitida* a *Planorbarius corneus*. Z mlžů jsou pak výhradně ve stojatých vodách zastoupeni *Anodonta cygnea*, *Pisidium hibernicum* a *Pisidium milium*. Zajímavostí je, že další tři druhy (*Acroloxus lacustris*, *Lymnaea stagnalis* a *Hippeutis complanatus*) typické pro stojaté vody, byly nalezeny zároveň i v řece Sázavě a to v místě, kde jez zadržuje vodu a způsobuje tak zpomalení toku. Poslední skupinu tvoří tři druhy, jejichž těžištěm výskytu jsou skutečně stojaté vody, ale byly nalezeny i na několika málo lokalitách ve vodách tekoucích. Jsou to: *Anodonta anatina*, *Musculium lacustre* a *Pisidium obtusale*.

POSTAVENÍ MALAKOCENÓZ CHKO ŽĎÁRSKÉ VRCHY VE SROVNÁNÍ SE SOUSEDÍCÍ CHKO ŽELEZNÉ HORY

Z geografického hlediska má k CHKO Žďárské vrchy nejbližší CHKO Železné Hory. I když toto území částečně zasahuje do oblasti teplejší a úživnější, nabízí se možnost srovnání těchto dvou sousedících CHKO, zejména z důvodu dostupnosti údajů o měkkýších Železných hor (Ložek 1992). V obou oblastech se můžeme setkat s montánními prvky podhorských lesů jako je *Discus ruderatus* či *Causa holosericea*, v Železných horách byla navíc spolehlivě zjištěna *Clausilia cruciata* a dále také *Vitrea subrimata*, ve Žďárských vrších zase *Semilimax kotulae*. Z dalších významných druhů sušových lesů jsou oběma CHKO společné druhy *Petasina unidentata*, *Vertigo alpestris* či v nižších polohách *Laciniaria plicata*, *Ruthenica filograna*, v Železných horách se navíc objevuje *Platyla polita*. Z východních prvků zasahuje do Žďárských vrchů *Discus perspectivus*, který v Železných horách zjištěn nebyl, zato zde má dvě lokality *Plicuteria lubomirskii*, která se nejbližší vyskytuje poměrně hojně v Posázaví, na Moravě je již daleko častější. Druhy otevřených stanovišť jsou v Železných horách stejně chudé jako ve Žďárských vrších, navíc se vyskytuje jen *Pupilla muscorum* a na zřícenině hradu Lichnice pak i *Xerolenta obvia*. Z významných mokřadních druhů se v Železných horách vyskytuje vzácně *Vertigo angustior*, zatímco ve Žďárských vrších *Vertigo antivertigo*.

SUMMARY

The Žďárské vrchy Mts. Protected Landscape Area (PLA) with its cold climate and poor geological substratum was not considered as the most interesting from the malacological point of view. Therefore, this area had been almost neglected in this field for a long period of time.

Due to a recent effort to gain malacological data from the whole country, the Žďárské vrchy Mts. PLA was visited in the last ten years more frequently. This period was closed with The Malacological Days 2006 meeting, which focused on collecting missing data from this region.

Altogether, 106 sites were explored in the Žďárské vrchy Mts. during the years 1996-2006 and 101 species were found. They represent 41.7 % of all mollusc species known from the Czech Republic. This result is better than could be expected, considering the fact that the area is not very favourable for molluscs. Any substantial changes in the total number of species found in the PLA are not likely to occur in the future research, as a large range of biotopes was covered.

Molluscs are one of the most important ecoindicators of environmental conditions, because of their sensitivity to the changes caused by human.

In general, the molluscan fauna of the PLA is typical for the environment of central European highlands. On one hand, it consists of molluscan communities inhabiting small remnants of original beech-fir forests and wetlands, which represent the most valuable habitats of the area. On the other hand, there are many species commonly inhabiting meadows, villages, gardens and other sites impacted by human presence. When speaking about water bodies, the PLA is very rich in fish ponds and therefore it has abundant fauna of molluscs inhabiting stagnant waters.

For nature conservation the most important result of the research is finding of 3 species (*Bulgarica cana*, *Perpolita petronella* and *Pisidium hibernicum*) which are classified as endangered in the Red list of threatened species in the Czech Republic, while 13 species found in the PLA Žďárské vrchy are from the category vulnerable, 19 species belong to near threatened and remaining 66 species are classified as least concern.

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě by autoři rádi poděkovali všem, kteří napomáhali při sběru a shromažďování dat, či jinak přispěli k vydání této publikace. Jmenovitě to jsou: Anna Jansová, Beata Pokryzsko, Dagmar Říhová, Jana Dvořáková, Jiří Kupka, Jan Myšák, Jaroslav Vašátko, Kateřina Dvořáková, Karel Tajovský, Lubomír Kolouch, Michal Maňas, Monika Štambergová, Petr Bogush, Petr Kment, Pavel Tlachač, Petra Tučková, Tereza Kořínková, Tomasz K. Maltz a Vojen Ložek. Práce vznikla také díky finanční podpoře výzkumného záměru Ústavu botaniky a zoologie MU (MSM 0021622416), VZ katedry zoologie KU (MSM 0021620828), výzkumného záměru NM č. MK 00002327201 a Výzkumného záměru GLÚ č. AV0Z 30130516.

LITERATURA

- Beran L. 1998: Vodní měkkýši ČR. *Metodika Českého svazu ochránců přírody č. 17*, Vlašim, ZO ČSOP Vlašim, 113 pp.
- Beran L. 2002: Vodní měkkýši České republiky - rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam (Aquatic molluscs of the Czech Republic - distribution and its changes, habitats, dispersal, threat and protection, Red List). *Sborník přírodovědného klubu v Uh. Hradišti*, Supplementum 10, 258 pp.
- Culek A. 1944: *Zajímavé společenstvo plžů s ulitou na zříceninách hradu Ohebu v Železných horách*. Rozpravy II. třídy České akademie 53 (38): 1 - 25.
- Dvořák L., Backeljau T., Reischütz P., Horsák M., Breugelmanns K & Jordaens K. 2006: *Arion alpinus* Pollonera, 1887 in the Czech Republic (Gastropoda: Arionidae). *Malacologica Bohemoslovaca* 5: 51 - 55.
- Dvořák L. & Horsák M., 2001: *Vitrea transsylvanica* - the new species of a Carpathian snail in the Bohemian Forest. - *Silva Gabreta*, 6: 165-170.
- Farkač J., Král D. & Škorpík M. [eds.] 2005: *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of the threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.*
- Frest T.J. 2002 Native snails: indicators of ecosystem health. In: *Wuerthner G, Matteson M (eds) Welfare ranching, the subsidized destruction of the American West*, Island Press, Washington, D.C., pp 211-215
- Hlaváč J. Č., Horsák M. 2001: Ostroústka drsná - záhada naší malakofauny. *Živa* 49(1): 28 - 29.
- Holuša O. & Mückstein P. 2007: Vážky (Odonata) Žďárských vrchů. Faunisticko-ekologická studie. (Dragonflies (Odonata) of the Žďárské vrchy Mts. Faunistic-ecological study.) *Parnassia č.2.*, 77 pp., 14 tab.
- Horsák M. 2006: Mollusc community patterns and species response curves along a mineral richness gradient: a case study in fens. *Journal of Biogeography*, 33: 98-107.
- Juříčková L. 2005: Měkkýši (Mollusca) hradů jako ekologického fenoménu. *Malacologica Bohemoslovaca* 3 (Sborník k 80. narozeninám RNDr. Vojena Ložka DrSc.:100-149.
- Juříčková L., Horsák M., Beran L. & Dvořák L. 2008: Check-list of the molluscs (Mollusca) of the Czech Republic. *Malacologica bohemoslovaca*, internetová verze na <http://mollusca.sav.sk>, verze ke dni 30. 10. 2008.
- Kerney M. P., Cameron R. A. D. & Jungbluth J. H. 1983: *Die Landschnecken Nord- und Mitteleuropas. Ein Bestimmungsbuch für Biologen und Naturfreunde*. Verlag Paul Parey, Hamburg, Berlin, 384 pp.
- Ložek V. 1956: *Klíč československých měkkýšů*. Vydav. SAV Bratislava, 357 pp.
- Ložek V. 1976: *Klimaabhängige Zyklen der Sedimentation und Bodenbildung während des Quartärs im Lichte malakozoologischer Untersuchungen*. Rozpravy Československé akademie věd, Řada matematických a přírodních věd 86 (8) 97 pp.
- Ložek V. 1981: Měkkýši jako modelová skupina v ochranářském výzkumu. *Památky a příroda* 6: 171-178.
- Ložek V. 1988: Měkkýši a změny prostředí. *Památky a příroda* 13 (9): 547-553.
- Ložek V. 1992: Železné hory ve světle rozboru měkkýší fauny. In: *Sborník referátů z konference k 1. výročí vyhlášení CHKO Železné hory*. Heřmanův Městec: 16–21.
- Mácha, S. 1971: *Kulturní vlivy na faunu měkkýšů*. Čas. Slez. Muzea Opava, ser. A, 20: 121–134.
- Pfleger V. 1999: *České názvy živočichů III. Měkkýši (Mollusca)*. Národní muzeum (zoologické oddělení), Praha, 108 pp.
- Vašátko J., Ložek V., Horsák M. 2006: *Měkkýši Moravského krasu*. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 62 pp.
- Waldén H.W. 1981: Communities and diversity of land molluscs in Scandinavian woodlands. I. High diversity communities in taluses and boulder slope in SW Sweden. *Journal of Conchology* 30: 351–372.
- Wäreborn I. 1970: Environmental factors influencing the distribution of land molluscs of an oligotrophic area in southern Sweden. *Oikos* 21: 285-291.
- Wiktor A. 2004: *Ślimaki ładowe Polski*. Wydawnictwo Mantis, Olsztyn, 302 pp.

REJSTRÍK

A		Č		CH	
<i>Acroloxus</i>	13	člunice jezerní	13	chlupatka jednozubá	59
<i>Aegopinella</i>	45, 46	D		I	
aksamítka sametová	62	<i>depressus</i> (<i>Oxychilus</i>)	48	<i>incarnatus</i> (<i>Monachoides</i>)	60
<i>albus</i> (<i>Gyraulus</i>)	18	<i>Deroceras</i>	51, 52, 53	<i>Isognomostoma</i>	62
<i>Alinda</i>	34	<i>diaphana</i> (<i>Eucobresia</i>)	43	<i>isognomostomos</i> (<i>Isognomostoma</i>)	62
<i>alpestris</i> (<i>Vertigo</i>)	27	<i>diaphana</i> (<i>Vitrea</i>)	45	J	
<i>alpinus</i> (<i>Arion</i>)	54	<i>Discus</i>	38, 39	jantarka obecná	36
<i>anatina</i> (<i>Anodonta</i>)	65	<i>distinctus</i> (<i>Arion</i>)	54	jantarovka úhledná	37
<i>Ancylus</i>	22	<i>dubia</i> (<i>Clausilia</i>)	32	jantaříčka podlouhlá	36
<i>Anisus</i>	17	E		K	
<i>Anodonta</i>	65	<i>edentula</i> (<i>Columella</i>)	27	kamomil říční	22
<i>antivertigo</i> (<i>Vertigo</i>)	28	<i>elegans</i> (<i>Oxyloma</i>)	37	<i>kotulae</i> (<i>Semilimax</i>)	43
<i>arbusorum</i> (<i>Arianta</i>)	61	<i>Ena</i>	29	kružník bělavý	18
<i>Arianta</i>	61	<i>Eucobresia</i>	43	kružník hladký	20
<i>Arion</i>	54, 55, 56, 57	<i>Euconulus</i>	41	kružník žebrovaný	19
<i>aspera</i> (<i>Columella</i>)	26	F		kuželík drobný	41
<i>auricularia</i> (<i>Radix</i>)	15	<i>fasciatus</i> (<i>Arion</i>)	55	kuželík tmavý	41
B		<i>filograna</i> (<i>Cochlodina</i>)	31	kýlnatec čočkovitý	20
bahnatka malá	13	<i>fluviatilis</i> (<i>Ancylus</i>)	22	L	
<i>Balea</i>	34	<i>fontinalis</i> (<i>Physa</i>)	17	<i>Laciniaria</i>	33
<i>Bielzia</i>	49	<i>fulvus</i> (<i>Euconulus</i>)	41	<i>lacustre</i> (<i>Musculium</i>)	66
<i>biplicata</i> (<i>Alinda</i>)	34	<i>fuscus</i> (<i>Arion</i>)	57	<i>lacustris</i> (<i>Acroloxus</i>)	13
blatěnka tmavá	14	G		<i>laeve</i> (<i>Deroceras</i>)	51
blednička útlá	53	<i>Galba</i>	13	<i>laevis</i> (<i>Gyraulus</i>)	20
blyštivka rýhovaná	46	<i>Gyraulus</i>	18, 19, 20	<i>laminata</i> (<i>Cochlodina</i>)	30
blyštivka skleněná	47	H		<i>lapidica</i> (<i>Helicigona</i>)	61
boděnka malinká	37	<i>hammonis</i> (<i>Perpolita</i>)	46	<i>Lehmannia</i>	51
<i>Boettgerilla</i>	53	<i>Helicigona</i>	61	<i>leucostoma</i> (<i>Anisus</i>)	17
<i>Bulgarica</i>	35	<i>Helix</i>	64	levatka říční	17
C		<i>henslowanum</i> (<i>Pisidium</i>)	68	<i>Limax</i>	49, 50
<i>cana</i> (<i>Bulgarica</i>)	35	<i>hibernicum</i> (<i>Pisidium</i>)	68	lištovka lesklá	21
<i>Carychium</i>	23	<i>Hippeutis</i>	20	<i>lubrica</i> (<i>Cochlicopa</i>)	24
<i>casertanum</i> (<i>Pisidium</i>)	67	<i>hispidus</i> (<i>Trochulus</i>)	58	<i>lubricella</i> (<i>Cochlicopa</i>)	25
<i>Causa</i>	62	hladovka horská	29	<i>lusitanicus</i> (<i>Arion</i>)	55
<i>cellarius</i> (<i>Oxychilus</i>)	48	hlemýžď zahradní	64	<i>Lymnaea</i>	16
<i>Cepaea</i>	63, 64	<i>holosericea</i> (<i>Causa</i>)	62	M	
<i>cineroniger</i> (<i>Limax</i>)	49	<i>hortensis</i> (<i>Cepaea</i>)	63	<i>Macrogastra</i>	31, 32
<i>Clausilia</i>	32, 33	hrachovka hrbolatá	68	<i>Malacolimax</i>	50
<i>coerulans</i> (<i>Bielzia</i>)	49	hrachovka lesklá	69	<i>marginata</i> (<i>Lehmannia</i>)	51
<i>Cochlicopa</i>	24, 25	hrachovka malinká	70	<i>maximus</i> (<i>Limax</i>)	50
<i>Cochlodina</i>	30	hrachovka obecná	67	<i>milium</i> (<i>Pisidium</i>)	69
<i>Columella</i>	26, 27	hrachovka otupená	71	<i>minimum</i> (<i>Carychium</i>)	23
<i>complanatus</i> (<i>Hippeutis</i>)	20	hrachovka prosná	69	<i>minor</i> (<i>Aegopinella</i>)	45
<i>corneum</i> (<i>Sphaerium</i>)	66	hrachovka severní	68	modranka karpatská	49
<i>corneus</i> (<i>Planorbarius</i>)	21	hrachovka tupá	70	<i>Monachoides</i>	60
<i>corvus</i> (<i>Stagnicola</i>)	14	hrotice obrácená	34	<i>montana</i> (<i>Ena</i>)	29
<i>costata</i> (<i>Vallonia</i>)	25	I		<i>Musculium</i>	66
<i>crista</i> (<i>Gyraulus</i>)	19	Č			
<i>crystallina</i> (<i>Vitrea</i>)	44	člunice jezerní	13		
<i>cygnea</i> (<i>Anodonta</i>)	65				

N		<i>pygmaea</i> (<i>Vertigo</i>)	28	T	
nádolka nadmutá	35	<i>pygmaeum</i> (<i>Punctum</i>)	37	<i>tenellus</i> (<i>Malacolimax</i>)	50
<i>nemorialis</i> (<i>Cepaea</i>)	64			<i>tridentatum</i> (<i>Carychium</i>)	23
<i>nitida</i> (<i>Segmentina</i>)	21	R		<i>Trochulus</i>	58, 59
<i>nitidum</i> (<i>Pisidium</i>)	69	<i>Radix</i>	15	<i>truncatula</i> (<i>Galba</i>)	13
<i>nitidus</i> (<i>Zonitoides</i>)	40	<i>reticulatum</i> (<i>Deroceras</i>)	53	<i>turgida</i> (<i>Vestia</i>)	35
		<i>rotundatus</i> (<i>Discus</i>)	39		
O		<i>ruderatus</i> (<i>Discus</i>)	39	U	
<i>oblonga</i> (<i>Succinella</i>)	36	<i>rufus</i> (<i>Arion</i>)	56	údolníček drobný	26
oblovka drobná	25	<i>Ruthenica</i>	31	údolníček žebernatý	25
oblovka lesklá	24			uchatka nadmutá	15
<i>obtusale</i> (<i>Pisidium</i>)	70	Ř		uchatka toulavá	15
okrouhlice rybníčná	66	řasnatka břichatá	32	<i>unidentata</i> (<i>Petasina</i>)	59
okružák ploský	21	řasnatka lesní	31		
okružanka rohovitá	66			V	
<i>orthostoma</i> (<i>Cochlodina</i>)	30	S		<i>Vallonia</i>	25, 26
ostroústka bezzubá	27	<i>Segmentina</i>	21	<i>ventricosa</i> (<i>Macrogastra</i>)	32
ostroústka drsná	26	<i>Semilimax</i>	43, 44	<i>Vertigo</i>	27, 28, 29
<i>Oxychilus</i>	48	<i>semilimax</i> (<i>Semilimax</i>)	44	<i>Vestia</i>	35
<i>Oxyloma</i>	37	<i>sericeus</i> (<i>Trochulus</i>)	59	<i>Vitrea</i>	44, 45
		<i>silvaticus</i> (<i>Arion</i>)	57	<i>Vitrina</i>	42
P		siměnka nejmenší	23	vlahovka narudlá	60
<i>pallens</i> (<i>Boettgerilla</i>)	53	siměnka trojzubá	23	vrásenka okrouhlá	39
páskovka hajní	64	sitovka blyštivá	45	vrásenka orlojovitá	38
páskovka keřová	63	sitovka čistá	46	vrásenka pomezní	39
<i>pellucida</i> (<i>Vitrina</i>)	42	skalnice kýlnatá	61	vrkoč horský	27
<i>peregra</i> (<i>Radix</i>)	15	skelnatka drnová	48	vrkoč malinký	28
<i>Perpolita</i>	46, 47	skelnatka stlačená	48	vrkoč mnohozubý	28
<i>personatum</i> (<i>Pisidium</i>)	70	skelnička průhledná	44	vrkoč rýhovaný	29
<i>perspectivus</i> (<i>Discus</i>)	38	skelnička průzračná	45	vřetenatka obecná	34
<i>perversa</i> (<i>Balea</i>)	34	skleněnka průsvitná	42	vřetenatka mnohozubá	33
<i>Petasina</i>	59	slimáček hladký	51	vřetenka šedivá	35
<i>petronella</i> (<i>Perpolita</i>)	47	slimáček lesní	52	vřetenovka hladká	30
<i>Physa</i>	17	slimáček síťkovaný	53	vřetenovka rovnoústá	30
<i>Pisidium</i>	67, 68, 69, 70, 71	slimáčnice průhledná	43		
plamatka lesní	61	slimáčník horský	43	Z	
<i>Planorbarius</i>	21	slimáčník táhlý	44	závornatka drsná	32
<i>plicata</i> (<i>Laciniaria</i>)	33	slimák největší	50	závornatka kyjovitá	33
<i>plicatula</i> (<i>Macrogastra</i>)	31	slimák popelavý	49	zemounek lesklý	40
plovatka bahenní	16	slimák žlutý	50	<i>Zonitoides</i>	40
plzák alpský	54	<i>Sphaerium</i>	66	<i>Zonitoides</i>	40
plzák hajní	57	srstnatka chlupatá	58	zuboústka trojzubá	62
plzák hnědý	57	srstnatka západní	59		
plzák lesní	56	<i>stagnalis</i> (<i>Lymnaea</i>)	16	Ž	
plzák obecný	54	<i>Stagnicola</i>	14	žebernatěnka drobná	31
plzák španělský	55	<i>substriata</i> (<i>Vertigo</i>)	29		
plzák žlutopruhý	55	<i>subtruncatum</i> (<i>Pisidium</i>)	71		
podkornatka žíhaná	51	<i>Succinea</i>	36		
<i>pomatia</i> (<i>Helix</i>)	64	<i>Succinella</i>	36		
<i>praecox</i> (<i>Deroceras</i>)	52	svinutec běloústý	17		
<i>praticola</i> (<i>Euconulus</i>)	41				
<i>pulchella</i> (<i>Vallonia</i>)	26	Š			
<i>pumila</i> (<i>Clausilia</i>)	33	škeble rybníčná	65		
<i>Punctum</i>	37	škeble říční	65		
<i>pura</i> (<i>Aegopinella</i>)	46				
<i>putris</i> (<i>Succinea</i>)	36				